

Noročna mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Cekovni račun: Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inserate. Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

SCLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Dan slovenske narodne družine

Slovenci spadamo med one narode, ki imajo izredno visoko število svojih sinov raztresenih izven svoje matere zemlje po vseh delih sveta in to že odnekad. Neprestano se selijo najboljši člani slovenske narodne skupnosti s svoje zemlje in doma v sosedne dežele, podjetnejši v najbolj oddaljene države Evrope, najbolj pogumni pa v prekomorske dežele, tako da ni skoraj nobene države, kjer ne bi živel in delala večja ali manjša skupina ljudi naše krvi. Se preden se je začelo trumoma izseljevanje v Ameriko, je naš človek hodil v tujino, si kaj prislužil in se vrnil, da si postavi dom ali kupi grunt, marsikdo pa se je med Nemci in Lahi udomačil in ne malo mož, ki so si med temi našimi sosedi stekli znamenito ime, je bilo rojenih pod streho slovenskega doma.

Predn ni napačila nova doba liberalizma in kapitalističnega gospodarstva obnem s probu nacionalizma, za te naša izseljence ni bila organizirana nobena posebna skrb, ker se potreba po njej sploh ni čutila. Najnovější čas pa je tudi v tem oziru povzročil veliko izpremembo. Čedalje bolj se zavedamo, da smo majhen narod, da je za nas vsak ud našega narodnega telesa visoke vrednosti in da moramo biti vsi, ki smo ene krvi, tesno povezani med seboj in tvoriti trdno slovensko narodno enoto, ki se razteza čez vse kontinente sveta. Naše prizadevanje mora iti za tem, da ne bo za naš narod izgubljen nobeden, kdor je primoran, da v skrbi za boljše eksistenco zapusti slovenski kraj, da se bodo otroci naših izseljencev tam, kjer žive v večjih skupinah za dalj časa ali pa so že sprejeli tuje državljanstvo, vzgajali doma, v lastnih družinah in svojih šolah v maternem jeziku in da se nam sinovi in hčere, ki se podajajo v tujino delat samo v izvestnih dobah leta, ne pokvariijo in odtujijo slovenski kulturi in tradiciji pa svoji narodni državi. Temu visokemu cilju, se je posvetila pri nas Rafaelova družba, ki pa ji morajo pomagati vsi sloji našega ljudstva z dejavnim zanimanjem in krepkim sodelovanjem pri reševanju njene naloge, predvsem pa s tem, da se vsak slovenski človek doma čuti eno s svojimi sonarodnjaki po vsem svetu, da mu je njihova usoda lastna usoda in da se tako kulturna in moralna moč našega rodu podeseteri po soglasju vseh njegovih zavednih članov po vseh delih sveta. Našemu zanimanju in skrbi za brate in sestre v tujini bo tako odgovarjala njihova ljubezen do matere zemlje, njihov ponos, da so njeni, da niso pozabljeni in da so vsi skupaj dolžni delati za ugled in napredek vsega slovenskega narodnega občestva in njegove države Jugoslavije.

Mi doma se moramo zavedati, kako naravnost ogromen je za vsak kulturni narod pomen onih njegovih članov, ki ga tako rekoč zastopajo kot izseljenci med tujimi narodi in državami. Irski narod ne bi bil dosegel svoje svobode in neodvisne države ter svojega velikega ugleda po vsem svetu, če ne bi bil užival gnotne podpore in npravnstvene opore svojih sinov v Ameriki, ki so večinoma kot skromni farmerji in obrtniki ter delavci pridobili za irsko stvar vse ameriško javno mnenje. Koliko so storili Nemci, ki so bili naseljeni po vseh gubernijah carske Rusije, za svojo nemško materno deželo, ki je po njih imela tako velik vpliv na vsu rusko politiko. Kaj so pomenili za Italijo njeni izseljenci v Franciji, na obeh ameriških kontinentih pa v Afriki in Aziji drugega, ko na milijone in milijone pridnih rok, ki so bogatile svoj rodni kraj in še danes, kjer se nahajajo v velikih skupinah, pomagajo utrjevati politično stališče in kulturni vpliv Rima. Kadarkoli je zadela poljski narod nesreča, vedno so bili njegovi sinovi, raztreseni kot kulturni in ročni delavci po vseh krajih sveta, ki so ohranjali in podžigali ogenj navdušenja in simpatije za svojo domovino tako v diplomatskih kabinetih kakor med vrhovi razumnosti in v širokih slojih svojih narodov gostiteljev. Zlasti manjšim in malim narodom, ki žive na važnih in zato zelo zaželjenih prostorih, pa so malo znani, je nujno potrebna moralna opora, katere jim ne more v toliki meri in s toliko nesebičnostjo ter gorečnostjo nuditi nihče, kakor njegovi sinovi in hčere, ki si služijo kruh v tujini pa so se tam izkazali po svoji pridnosti, domoljubju ter svojih umskih sposobnostih in npravnstveni višini, s katero si pridobivajo spoštovanje ter morejo, kakor nam kaže zgled iz Združenih držav Severne Amerike, doseči tudi politično, ozir. upravno in gospodarsko važna mesta. Zato pa je potrebno, da slovenska dežela mati in naša država našim izseljencem posveča največjo skrb, se za blagor svojih otrok v tujini prizadeva prav tako, kakor za obstoj in napredek onih, ki se preživljajo na domači zemlji, in jih drži povezane z narodom in državo doma z nepretrganim tokom kulturnih vrednot in seveda tudi gnotnih dobrin, kjer in kadar je to potrebno, pa da se naše najboljše moči doma žrtvujejo za službo bratom v inozemstvu.

Ali je treba še posebič naglašati, kakšne vrednosti je v sedanjem času, da Slovenci predstavljamo narod, čigar člani od enega konca sveta do drugega mislijo, čutijo in hočejo eno, se smatrajo drug za drugega odgozorni, se hočejo v neomajni slogi ohraniti in okrilju svoje jugoslovanske države rasti tako

»Po sledovih Džingiskana«

Roparski napad boljševikov na Fince je najbolj zgovorni dokaz, da rdeči imperializem ne spoštuje nobenega naroda Finci se z uspehom zoperstavljajo boljševiškim nasilnikom Bombardiranje Helsinkov podobno bombardiranju Varšave

Proglas maršala Mannerheima

Helsinki, 2. dec. t. Maršal Mannerheim je izdal proglas na vojsko, kjer poziva slehernega vojaka, naj trtjuje vse, kar ima, in tudi svoje življenja, za svobodo domovine. Borba za neodvisnost Finske, ki je začela v svetovni vojni, traja dalje in smo sedaj stopili v zadnje poglavje, tako pravi maršal v svojem proglasu.

Finsko uradno vojno poročilo

Helsinki, 2. decembra. AA. Reuter: Uradno poročilo finskega vojnega ministrstva, ki je bilo prebrano ponoči po radiu, pravi:

Delavnost sovjetskih čet v teku včerajšnjega dneva je bila zelo velika ob jugovzhodni meji, posebno v odseku severno od Ladoškega jezera, kjer se je v bližini vasi Suojarvi vodila huda borba. Vsi napadi sovjetske vojske so bili popolnoma odbiti. Pri tem sta bili dve sovjetski četni uničeni. Finska vojska je dosegla te uspehe zaradi uporabe posebnega orožja za borbe v gozdovih. To je avtomatična puška, ki jo ima vsak vojak in ki prav tako hitro strelja kot stroj-na puška.

Zaradi obstreljevanja je nastal požar v več vaseh v okraju Suojarvi. Na finski strani ni bilo mrtvih.

Na Karelijski ožini so se vodile prav tako težke borbe ter so bili sovražniki tudi tu na več točkah odbiti.

V teku včerajšnjega dneva so sovjetske čete izgubile 11. predvčerajšnjim pa 11 tankov, skupno torej najmanj 19 tankov. Sovjetsko letalstvo je bilo v teku včerajšnjega dneva zelo živahno ter so bili večkrat v mestih ob vzhodni obali dani signali za alarm. V okolici Viiburija je padlo več bomb, ki pa niso napravile večje škode. Naše protiletalsko topništvo je bilo zelo delavno ter je sestrelilo dve sovjetski letali nad finsko prestolnico. Finska letala so prisilila 6 sovražnih letal, da so se spu-stila. Sovjetsko letalstvo je izgubilo včeraj 16 letal. Vsa finska letala so se vrnila v svoja oporišča.

Sovjetska mornarica je izvršila napad na Hangö, toda finske obalske baterije so takoj odgovorile na napad in potopile sovjetsko križarko. Helsinki, 2. decembra. AA. Havas: Uradno poročilo finskega vrhovnega poveljstva pravi, da je alarm v Poiki trajal od 9 do 14. Sovjetska letala so metala bombe na tovarne. Tudi otoka Hogland in Rodsker sta bila včeraj večkrat bombardirana iz zraka. Sovjetska vojna mornarica pa je istočasno streljala z morja.

„Drugi dan vojne“

Izčrpna francoska poročila o borbah v četrtek in petek na skrajnem severu

Helsinki, 2. dec. AA. Havas: Drugi dan vojne so finske čete povsod obdržale svoje postojanke, razen na skrajnem severu, kjer se je sovjetskim oddelkom posrečilo skoraj brez bojev zavzeti pristanisce Linahamari v pokrajini Pet-samo. To pristanisce je imelo edino neposredno zvezo z zahodom. Druga pomorska pot v Baltiškem morju je zdaj posejana z minami, ki so jih položili Nemci pred vvhodom v Dansko ožino. Finski vojaški oddelki v teh severnih pokrajinah so bili sestavljeni iz močnih patrol, ki so se skoraj brez boja umaknile pred močnejšimi sovjetskimi oddelki. Sovjetska vojska je napredovala s pomočjo ogromnega števila letal.

Sovjeti razpolagajo za to bojno operacijo, ki jim omogoča dostop do norveške meje, z dobro organiziranimi oporišči ob murmanski obali. To so pristanisca Murmansk, Aleksandrevek in Kola,

številčno kakor v npravnstvenem zdravju in politični zrelosti ter odpornosti? Danes, če le kdaj, je treba takim narodom, kakor je naš, poguma, junaštva in zaupanja vase, je treba resničnega občestvenega duha, ki naredi, da je narod narod, ne pa čreda, ki se da od vsega in vsakega zbežati. Bolj kot kdaj mora zavest slovensstva, oprtega na jugoslovanske države, prešinjati vsakega, ki govori naš jezik, naj živi na severu ali na jugu, na zapadu ali na vzhodu zemeljske oble. To je ogromna sila, ki se ne da ne šteti ne tehtati, pa odloča našo usodo in bodočnost, da bi bila vredna truda naših najboljših sinov. Ob današnji izseljenski nedelji naj se združijo vsa naša srca v ljubezni in ponosu na vso slovensko narodno družino, na vsakega njenega člana, ki so nam in naši skupnosti vsi enako dragi in potrebni!

ki so z železniško progo v dobri zvezi z notranjostjo Sovjetske Rusije. Finci pa so oddaljeni za približno 400 km od prve postaje Rovanienu, ki leži približno 100 km severno od Baltiškega zaliva. To je prvo važno vojaško eredišče Finske na severu. Bolniški zaliv igra pri obrambi severne Finske enako vlogo, kot trdnjava Boden proti severni Švedski. Pokrajina Pecamo je zvezana z Rovaniemijem edino s cesto, ki je dolga 520 km.

Sovjetska letala so poskušala uničiti promet na tej cesti, ki se v ostalem v snegu jasno vidi. Sovjetska letala pa so pregnali finski lovci. Z zasedbo pokrajine Pecamo je Sovjetska Rusija istočasno zagospodarila nad ležišči niklja, ki imajo za kanadskimi in kaljedonskimi ležišči niklja ogromen pomen. Kanadska družba »International nicle Company off Canada« ima tu svojo ogromno tovarno. Kanadski inženirji so se pravčasno umaknili po suhem v malo norveško mesto Kirkenes Ladia, ki je opravljala promet med Linahamarijem in Kirkenesom in ki je bila polna beguncev, je bila zaustavljena od sovjetskih podmornic, ki so prispela iz Aleksandrovske.

Na ostalih bojiščih, kakor n. pr. na Karelijski ožini, kjer so sovjetske čete izvedle nekaj zaporednih napadov na Mannerheimovo črto, kakor tudi v pokrajini severno od Ladoškega jezera, rdeča vojska ni prav nič napredovala ves včerajšnji dan. Na Karelijski ožini so bili sovjetski napadi izvedeni na širini 40 km. Rdeča vojska razpolaga z več ko 15 divizijami. V boj so stopili tudi tanki. Finci so z natančnim streljanjem uničili 10 sovjetskih tankov. To orožje

proti tankom je v dobro utrjenih betoniranih postojankah Mannerheimove črte. Kar pa se tiče sovjetskega brodojva, je treba poudariti, da je izvedlo napade na nekatera pristanisca. Ruske bojne ladje so predvsem bombardirale pristanisce Abo. Na to pristanisce so izstrelili okoli 100 granat velikega kalibra.

Poskus napada sovjetskega brodojva na pristanisce Ruusaro in druga manjša pristanisca in utrdbe, ki leže v bližini, pa se je končal z iz-gubo ene kontratorpedovke od treh, ki so sodelo-vali pri tem napadu.

Vojno poročilo boljševikov

Moskva, 2. decembra. AA. Havas: Agencija Tass je objavila na kratko potek operacij na osnovi poročila vrhovnega poveljstva leningradške pokrajine.

V teku 1. decembra so čete leningradške pokrajine nadaljevale napredovanje v smeri Murmanska ter zasedle luko Pecamo (ki so jo pa danes spet izgubili. Op. ur.). V smeri proti Keroli so sovjetske čete prispela do Nurme. V smeri proti Petrosavodsku so sovjetske čete prekoračile mejo ter napredovale 25 km. Na Karelijski ožini so sovjetske čete prispela do ustja reke Topaljniko ob jezeru Ladoga. Sovjetske čete so zasedle Kavto na

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sovjeti so vrgli krinko:

S pravo finsko vlado se Molotov noče razgovarjati

Helsinki, 2. dec. t. Reuter: Nova vlada pod predsedništvom Rikija (zunanji minister je prejšnji finančni minister Tanner) je imela sejo v zaklonišču proti zračnim napadom. Sprejela je važne sklepe, med njimi tudi tega, da bo ponudila sovjetski vladi pogajanja za mirni zaključek tega spora.

Izdanj so bili tudi potrebni ukrepi za izpraznitev Helsinkija. Izselsjevanje gre v redu izpod rok. Nemške prebivalce bo prepeljal nemški parnik »Donau«, ki že čaka v pristaniscu. Na njega

se bodo vkrcali tudi vsi sovjetski državljani. To-rej je tudi tukaj ugotovljeno sodelovanje med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo.

Molotov noče...

Riga 2. dec. AA. Reuter: Sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov je odklonil pogajanja z novo finsko vlado. Pričakuje pa se, da bo Molotov sklenil sporazum s komunistično vlado v zasedenem Terkoju, kjer so Sovjeti imenovali posebno finsko komunistično vlado.

Ozadja finske žaligre:

Stalinu se mudi na jugovzhod

Značilni posveti moskovskih veljakov na Kremliju

Helsinki, 2. dec. (Po »Pester Lloydju.«) Na koncu preteklega tedna so bili na Kremliju v Moskvi dolgi posveti, ki so jim prisostvovali Stalin, zunanji komisar Molotov, vojni komisar maršal Voršilov ter vsi vrhovni poveljniki suhozemske, letalske in pomorske oborožene sile. Pri tej priložnosti so temeljito vzeli v pretres sovjetski spor s Finsko. Iz poročila, ki ga je dal vojaški guvern-r ljeningrajskega okrožja, za njim pa poveljnik baltiškega brodojva, izhajajo, da s pridobitvami, ki jih je Sovjetska Rusija pridobila na Letonskem in v Estoniji, Leningrad od morskimi strani še ni zavaro-van. Estonsko pristanisce Baltijski Port in otok Dagö sta v takem stanju, da za enkrat kot oporišči za sovjetsko mornarico in letalstvo ne prihajata v poštev. Uporabni sta edino le Vindava in Libava na Letonski obali, toda oba ležita preda-leč od glavnega ljeningrajskega oporišča, ki je Kronstat. Sovjetska Rusija bi smela reči, da je veestransko zavarovana na tej strani šele potem, ko bo na finski obali razpolagala z nekaterimi pomorskimi in letalskimi oporišči. Nadalje je bilo sporočeno, da je Finski zaliv že začel zmrzavati in da je skrajni čas, da Sovjetska Rusija rešit-finsko vprašanje, če ga hoče rešiti še pred zimo.

Glavni vpliv na odločitev rdečih veljakov pa je imelo poročilo zunanjega komisarja Molotova, ki je razodel, da sili razvoj mednarodnopolitičnega položaja Sovjetsko Rusijo k temu, da se čim prej uveljavijo na Balkanu. Tamka, da stojimo pred važnimi dogodki. Glavni sovjetski interesi, ki jih mora Sovjetska Rusija v prvi vrsti braniti, ležijo na obalah Črnega morja. Zaradi tega je neobhodno potrebno, da se Sovjetska Rusija na severu, to se pravi na Finskem, čim prej razbremeni, da se bo mogla z vso silo posve-titi južnovzhodni Evropi.

Na podlagi teh ugotovitev je bilo potem na rdečem Kremliju eklenjeno, da bo Sovjetska Rusija z vso silo udarila na Finsko in izsilila vse ono, kar v pogajanjih ni mogla doseči.

V Pešti so v skrbeh

Zürich, 2. dec. t. »Neue Züricher Zeitung« poroča iz Budimpešte, da so dogodki na Finskem zasedali veliko zaskrbljenost tudi po vseh južno-vzhodnih državah. V madžarskih političnih kro-gih mislijo, da je Sovjetska Rusija v tem nena-

vadnem času pritisnila na Finsko zaradi tega, ker hoče imeti spomladi popolnoma svobodne roke. Spomladi namreč sovjetski vodje pričakujejo velikih sprememb na jugovzhodu Evrope. V Budim-pešti si danes, ko imajo pred seboj usodo Poljske, treh baltiških držav in Finske, ne delajo nikakšne utvare glede obsežnosti sovjetskega razmaha proti zahodu. Sovjetski razmah proti zahodu je danes že nadkrilil nemški razmah proti vzhodu.

V Budimpešti so zaskrbljeni tudi zaradi tega, ker bo zaradi vojne na Finskem Sovjetska Rusija vedno manj sposobna, da v Nemčijo pošlje svoje prideške, in bo Nemčija prisiljena, da si poišče nadomestila drugod, to se pravi v srednji in balkan-ski Evropi. V Budimpešti menijo, da se bo Sov-jetska Rusija spomladi trudila, da si zagotovi svoj vpliv predvsem v Romuniji in Bolgariji, kar bi ne moglo ostati brez usodnih posledic tudi za zadržanje drugih vvelsil, ki imajo življenjske interese na tem prostoru, kakor na primer Italija.

Turški nasvet Romuniji „Odstopite Besarabijo“...

Ankara, 2. decembra, c. Turški vladni krogi spremljajo zelo pazorno vee dogodke, ki se razvijajo med Finsko in Sovjetsko Rusijo. Turški vladni krogi opozarjajo na izjavo Molotova, ki je zahteval, da je treba čimprej obratunati s Finci, ker se mora Sovjetlta obrniti proti Črnemu morju.

Turški krogi poudarjajo, da bo vsekakor Besarabija tista, ki bo načela vsa vprašanja ob Črnem morju. Turčija misli, da bi bilo boljše, če bi Romunija odstopila prostovoljno Besarabijo kot pa da bi izgubila vojno s Sovjet-sko Rusijo.

Toda brž ko bo Romunija morala odstopiti Bes-arabijo, bo vstopila v prvo vrsto s svojimi zahtevami Madžarsko, ki bo zahtevala nazaj Transilvanijo, pri tem pa jo bo podpirala Nemčija.

Tako se bo začel ples, ki bo spremenil vee polo-žaj na jugovzhodu Evrope.

Zagrebska vremenska napoved: Nespremen-ljivo.

Zemun, 2. decembra. AA. Vremenska napoved za 3. december: Delno oblačno na severu, po večini oblačno pa v južni polovici države. V dolinah in kotlinah megla.

Politični zapiski

JNS v Sloveniji razpada

Poročali smo, da JNS na Slovenskem razpada. Njeni dosedanji člani hite v druge tabore, kjer pričakujejo za se več uspehov. To je usoda vsake stranke, ki ni zasidrana v ljudskih množicah, marveč je bila tako, kakor JNS, dekretirana od zgoraj. Tako stranka sama po sebi postane stranka takih političnih pristašev, ki jim nekateri pravijo »selivci«, na jugu pa so jim dali ime »skakavci«, ker skačejo iz ene stranke v drugo, kakor pač kaže trenutni interes. Tako se zdaj godi JNS na Slovenskem. Njen nekdanji veliki prijatelj g. Adolf Ribnikar, ki izdaja v Mariboru svoj list kot konkurenca Kramarjevemu »Jutru«, je zasnoval tudi akcijo, da se na Slovenskem ustanovi podružnica SDS. Ker je SDS zdaj v vladi ter je idejno docela eorodna JNS, za pretežno večino JNSarjev torej ni nobenega pomisleka, da ne bi se takoj preselili iz JNS v SDS. To velja zlasti za gosposki del JNSarjev. Kakor rečeno, med JNS in SDS v kulturnem oziru ni bistvenih razlik. Znano je, da se je zadnjih 10 let skoro vsa jugoslovanska framažonska družba zbirala v JNS. Zdej pa ko je nastopila SDS, kjer je bilo zbranih tudi nekaj mažonskih bratov, so se tudi ti začeli v večjem številu seliti v SDS. Bistvene spremembe v kulturnem pogledu torej ne bo.

Iz JNS pa so se začeli seliti tudi manj gosposki privrženci, ki gredo v Lončarjevo Slovensko kmečko stranko, ki je bila pred kratkim ustanovljena v Zagrebu. Tudi ti so se naveličali opozicije ter bi kot podružnica hrvatske stranke na Slovenskem radi prišli do nekatere veljave, kakor bi radi prišli do veljave gosposki člani JNS kot podružnica SDS, ki na Hrvaškem velja za zastopnico Srbov. Nekateri pa gredo v komunistično »Zvezo delovnega ljudstva Slovenije«, ker od nje pričakujejo, da jim bo pomagala do politične veljave, če bi Sovjeti prišli na Balkan. To je glavni razlog te stranke, besede o svobodi malih narodov in delovnega ljudstva pa so le prazno besedičenje, ki je le lim za kaline. To nas dovolj uči usoda ruskega delavca in usoda tistih malih narodov, kjer Sovjeti nad njimi uganjajo svoj imperializem.

Sicer pa je treba povedati, da ti ljudje niso edini, ki skušajo delati propagando za komunizem in boljševizem. Tudi JNS, kolikor je še ostalo, se je v svojem obupu lotila iste naloge. Ta gospoda generalov brez armade izdaja vsakih 14 dni nekak politični vestnik, kjer brezimno in brez odgovornosti razširjajo najhujše laži, hujskajo svoje pristaše in z natolcevanjem, obrekovanjem in grdimi lažmi svoje redke pristaše kar boljševizirajo ter tako pripravljajo najboljši temelj za komunistično propagando. Tako daleč je padla že ta stranka, ki se je nekdanj, ko je še upala, da se bo Zivkovičev škorenj še povrnil, bahala s svojo državnostvornostjo. Celih 5 let so skoraj svoje pristaše mamili, da se povrne Zivkovič s svojo diktaturo ter razglušali, da takrat pride njihova ura. Zdej pa so sami obupali in z njimi njihovi pristaši. Ti se zdaj selijo v druga gnezda, vodje pa v svojem obupu skušajo razdirati in razdejati vse, kar naj bi jugoslovansko državo okrepilo. To je usoda stranke, ki ni bila zasidrana v ljudstvu, temveč je bila ustanovljena le za interes posameznikov, ki naj bi živeli na račun državne misli.

Osebnosti

Belgrad, 2. decembra. m. Premeščene so meščanskosolske učiteljice: Titar Pavla iz Soštanja na L. mešč. šolo v Maribor, Rus Alojzija iz Novoga mesta na L. mešč. šolo v Ljubljano, Kunc Viljem iz Crnomlja na Rake; za poverjenika železniške delavnice v Mariboru je iz Bosanskega Broda premeščen Dvorak Rudolf; upokojen je blagajnik pri državnih železnicah v Ljubljani Stefan Buljič; upokojen je vlakovodja pri drž. železnicah v Ljubljani Zirovnik Ivan.

Z odlokom generalnega ravnatelja drž. železnice so premeščeni prometniki: Rudolf Arko iz Laz v Zalog, Terc Anton iz Grobelnega na Pragersko, Bičen Oskar z Rakeka v Ljubljano, Jerina iz Planine na Rakek, Tomšič Edvard z Jesenic v Maribor in pomožni vlakovodja Podboj Martin iz Logatca v Tezno.

Belgrad, 2. decembra. m. Člani mestnega odbora demokratske stranke Boža Vlahič in Triško Žugič sta odpotovala v Zaječar, kjer bodo imeli jutri demokratski sestaneček.

Novi vlaki na progi Ljutomer—Radgona

Od 2. decembra dalje vozita na progi Ljutomer-Gornja Radgona oba para uklenjenih dopoldanskih potniških vlakov in ne samo en par, kot je bilo objavljeno. Vlaka odhajata iz Ljutomera ob 8.15 in 11.16 ter prihajata v Gornjo Radgono ob 8.56 in 11.57. Iz Gornje Radgone odhajata ob 7.01 in 10.05 ter prihajata v Ljutomer ob 7.42 in ob 10.46.

Znižane vozne

Belgrad, 2. decembra. AA. Prometni minister je odobrila polovično vozno na državnih železnicah zastopnikom zadrug, ki se bodo udeležili letnega občnega zbora zveze hrvatskih kmečkih zadrug za Bosno in Hercegovino v Sarajevu dne 13. decembra, ter četritinsko vozno zastopnikom podoborov društva »Srbska majka« iz notranjosti države, ki bodo sodelovali pri dobroteljni prireditvi, katero bo priredila »Srbska majka« v Belgradu 10. decembra.

Sovjetsko – finska vojna

(Nadaljevanje s 1. strani)

železniški progi, ki vodi v Kexholm, zasedle so Terjoki ter železniški vozni Turisevo. Nadalje so zasedle Jamesno na železniški progi, ki vodi v Kojvisto. Finske čete se umikajo ter zaigajo vasi, iz katerih so odpeljale prebivalstvo. Finska letala so poskušala napasti sovjetske čete na Karelijskem polotoku, toda umaknila so se pred sovjetskimi letali. Sestreljenih je bilo 10 finskih letal. Dve sovjetski letali se nista vrnila na svoji oporišči.

Hrabri Finci so boljševikom spet iztrgali Pecamo

Helsinki, 2. dec. t. Reuter: Na meji med Ladokkim jezerom in Finskim zalivom so sovjetske čete ponekod za kakšnih 10 km prodirle na finsko ozemlje. To pa zaradi tega, ker se nahaja finska utrjena obrambna črta (finska »Maginotova črta«) mnogo globlje. Finski vojaki prodiranje sovjetskih čet hrabro zadržujejo in se le počasi umikajo nazaj proti utrjeni črti, kjer bo seveda glavna obramba. Finski odpor je vztrajen. Finski vojaki so hrabri in dobro opremljeni. Imajo posebne vrste puške, ki lahko oddajo do 50 streljav, ne da bi jih bilo treba vedno znova polniti. So to neke vrste ročne strojnice, ki se v finskih gozdnih zelo dobro obnesejo. Vsak Fincec ima takšno puško. V teku četrtka, petka in sobote so Finci uničili sovjeto 15 tankov, pa čeprav do pravih borb še ni prišlo. Ujeli so tudi mnogo sovjetskih vojakov, ki so slabo opremljeni, slabo oboroženi in predvsem — lačni.

Na severnem Finsku, kjer so Sovjeti že v četrtek dopoldne zasedli ves finski del polotoka Ribatči ter edino finsko pristanišče na Ledeno morje, Pecamo, so Finci prešli v protinapad in so mesto in pristanišče Pecamo vzeli nazaj. Pri tej priložnosti so ujeli nekaj sto sovjetskih vojakov in ves njihov material, ki so ga rdeči pripeljali s vojni.

Tudi pri Samiljarvi so Finci prešli v protinapad in zajeli 150 vojakov.

Mesto Helsinki, kakor vsa večja območja in obalna naselja, so začeli izpraznjevati in bo izselitev do nedelje končana. Begunci, med njimi samo žene, otroci in starci, se vsi vadi dolno na Švedsko, delno na Norveško. Od moških pa je vse, kar more nositi orožje, ostalo v deželi, pripravljeno, da brani domovino.

Helsinki, 2. decembra. c. Stefan! poroča, da so danes finski oddelki 10 km od Helsinki ujeli oddelke rdečih vojakov, ki so se spustili s padali na finska tla. Ves odderek so finski vojaki takoj potrestili.

Na finko stran je danes pribežalo tudi več oddelkov sovjetskih vojakov, ki so pobegnili iz rdečih vojske.

Sovjeti izgubili križarko in rušilca

Helsinki, 2. dec. t. Reuter: Potrjujejo poročila, da sta bili pri obstreljevanju finskega pristanišča Hangö zadeti dve sovjetski vojni ladji. Lahka križarka »Kirchoy« (8000 ton) je dobila od finskih zadetkov silno hude poškodbe, toda imela je toliko moči, da se je umaknila na varno. Sedaj so jo zavlekli v sovjetsko pristanišče, kjer jo bodo skušali popraviti. Sovjetski rušilec, katerega imena ni bilo mogoče ugotoviti, pa je bil od topovskih streljav iz finskih obrežnih baterij potopljen.

O priliki večerjajšnjih borb med finskiimi in sovjetskimi ladjami je bila potopljena tudi neka finka ladja. Posadka se je skušala rešiti s plavanjem, toda sovjetska letala so s strojnimi streljali na plavajoče mornarje.

Bombe na žene in otroke

Helsinki, 2. dec. AA. Reuter: Med 8.30 in 16 je bilo izvršenih večeraj več zračnih napadov na važno industrijsko središče Kotka. Na mesto je bilo vrženih 18 ton eksploziva. O podrobnosti napada še ne poročajo, vendar smatramo, da je število žrtev veliko. Sestreljena so bila tri sovjetska letala. Večerašnje bombardiranje Helsinki je imelo za posledico 43 mrtvih in 70 ranjenih. Med žrtvami je največ žena in otrok.

O priliki popoldnevnega zračnega napada na Helsinki je padla bomba na tovarno stekla v delavskem okraju Vaalgard ter je bilo ubitih 20 oseb.

Helsinki je postalo mesto trpljenja in obupa. Ves dan so gasile in bolničarji ter člani rdečega križa razkopavali ruševine in iskali žrtve bombardiranja. Samo izpod podrtih ene hiše, ki jo je zadela bomba, so izvlekli 18 mrtvih. Izpod ruševin visoke tehnične šole so izvlekli truplo znanega elektrotehničnega učenjaka Sikonena. Bombe so prodirle na nekaterih krajih skozi vso hišo ter eksplodirale šele v kleti.

Helsinki, 2. decembra. c. Stefan! poroča, da je bil današnji dan zelo miren. Dopoldne so dali štirikrat znak, da se bližajo letala, ki so pa nato umaknila. Popoldne so po mestu zopet vozili »tobusi« in tramvaj.

Vorošilov poveljuje rdečim

Moskva, 2. decembra. b. Iz Moskve poročajo, da je vrhovno poveljstvo nad sovjetskimi četami, ki operirajo proti Finki, prevzel maršal Vorošilov. Do

sedaj je na finski meji 16 divizij, vendar pa bodo v kratkem poslani tja okrepitev. Vorošilov ima na razpolago 1500 letal, med katerimi je tudi 150 največjih bombnikov.

Zadnja poročila: 25 rdečih letal in 36 rdečih tankov uničenih

Helsinki, 2. decembra. AA. Stefan! O zadnjih bojih poročajo se naslednje podrobnosti:

Do sedaj so Finci uničili 25 letal, 36 tankov in so ujeli 1200 vojakov. Uničili so tri pehotne čete, od njih eno na področju jezera Ladoga, kjer so Sovjeti brez uspeha napadali preteklo noč. Sovjeti se množujejo za svoje neuspehe na ta način, da požigajo obsejne vasi in potapljuje male ladje, s katerimi se prebivalstvo prevaža z otokov na celino. Ponoči so

Ogorčenje v Ameriki Surov odgovor Molotova Rooseveltu

Washington, 2. decembra. AA. Havas: »New York Times« piše: Od časov Dzingiskana in Atile ter drugih brutalnih zavojevalcev se ne pomni primer, ki bi bil enak napadu Sovjetske Rusije na Finko. Upamo, da bo ta najnovejši val nasilja za vedno spravil k molku ameriške oboževalce Tretje internacionale. Slatin je s svojo surovostjo užalil človeško dušo ter s tem ves svet. S tem naj si bodo na čistem oni, ki se verujejo v resnico, pravico in svobodo.

Predsednik Roosevelt je sprejel ministra za zunanje zadeve Hulla ter nato predsednika odbora za zunanje zadeve Pittmana, s katerim je ostal v daljšem razgovoru.

Moskva, 2. decembra. AA. DNB: Agencija Tass objavlja sporočilo o večerjajšnem sprejemu ameriškega veleposlanika Steinhardta pri komisarju za

Sovjeti zopet bombardirali prestolnico Helsinki s malimi bombami, katerih učinek je izredno močan. Žrtev je mnogo. Boji potekajo dalje v Kareliji, kjer Finci ne popuščajo in ne odstopijo niti peči svoje zemlje, čeprav je sovražnik v veliki številni premoči.

Sovjetski pogoji: Popolno boljševiziranje vse Finske

Moskva, 2. decembra. t. Stefan! Moskvska »Pravda« je objavila pogoje, pod katerimi bi Sovjeti pristali na takojšnjo preddmiter sovrznosti proti Finki. Ti pogoji so bili objavljeni v proglasu finske komunistične stranke in objavi vladnega programa nove komunistične vlade na Finskem. Komunistična vlada je namreč izrazila takojšnjo pripravljenost, da sklene s Sovjetsko Rusijo pakt. Nadalje je komunistična vlada pripravljena sprejeti takšne spremembe v gospodarskem življenju, ki bi bile istovetne s popolnim boljševiziranjem Finske. Če se to zgodi, pravi »Pravda«, potem bodo sovjetske čete takoj prenehale s sovrznostmi. Z vlado v Helsinki pa se Sovjetska Rusija ne bo pogajala pod nobenim pogojem.

zunanje zadeve Molotovu, ki je amerškemu zastopniku dal sledeči odgovor:

Želja Roosevelta, da se prihrani prebivalstva finskih mest bombardiranje, temelji, v kolikor je nastopljena na sovjetsko vlado, na nesporazumu. Sovjetska letala niso bombardirala mest in ne nameravajo storiti nič v bodoče. Sovjetska letala bombardirajo samo letališča. Naši vladi niso interesi finskega prebivalstva nič manj blizu kakor ameriški, ki je oddaljena od Finske 8000 km. Mogoče se to ne vidi, toda vendar ostane dejstvo. Zaradi tega so, kakor se vidi iz omenjene izjave Roosevelta, popolnoma brezpredmetne.

Washington, 2. decembra. b. Vojno ministrstvo je vsem ladjam izdalo prepoved za pristajanje v sovjetskih lukah.

Z zahodnih bojišč

Pariz, 2. decembra. AA. Havas. Včeraj je bilo le na nekaterih krajih na bojišču nekaj malega spopadov, predvsem na področju med Saaro in Renom. Zadnje dni so se udeleževali v glavnem samo ogledniški oddelki in tisti, ki so na postojankah pred Maginotovo črto.

Berlin, 2. dec. AA. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča, da ni bilo nobenih posebnih dogodkov na bojišču.

London, 2. decembra. AA. Havas. Velika Britanija bo poklicala pod zastavo novih 250.000 ljudi. »Daily Mail« ugotavlja, da je to novi dokaz skupne uporabe francosko-angleških sil in da bo Velika Britanija na bojišču imela večjo bojno črto kot pa dozdaj.

Nemški plen

London, 2. dec. t. Admiraliteta javlja, da so angleške morske sile ujеле dve nemški trgovski ladji, in sicer »Eilbeck« (2.185 ton) in »Sophiebusset« (208 ton), ki sta obe prihajali od Azorov, kjer sta se ob izbruhu vojne skrili. Angleške vojne ladje so plen pripeljale v angleško pristanišče. S tem so Angleži do sedaj v treh mesecih vojne zaplenili odnosno uničili nemških ladij za skupno

145.301 tona. Od teh jih je 16 ladij s skupno 59.754 tonami zaplenjenih, 15 ladij s skupno 69.425 tonami je bilo potopljenih ali pa so se same razstrelile, tri ladje s skupno 16.122 tonami so se nahajale od začetka vojne v angleških pristaniščih.

London, 2. dec. AA. Havas. Pomožna ladja obalske plošbe je priplula snoči v neko lukso ob vzhodni obali ter izkrcala 54 oseb, od katerih je 44 pripadalo posadki norveške ladje »Ralph«, ki se je potopila v četrtek zvečer v Severnem morju, kjer je kakor se smatra zedela ob mino. Brodolomce je sprejela italijanska ladja Santigati. Italijanska ladja je po radiu obvestila angleško pomožno ladjo o potopitvi »Ralph«.

London, 2. dec. t. Admiraliteta poroča, da se je nemška trgovska ladja »Watusi« (9500 ton), ki je nedavno zapustila portugalsko lukso v Angoli, sama potopila, ko je bila na tem, da jo ujamejo angleške vojne ladje.

Nemška podmornica potopljena

Pariz, 2. dec. t. Havas. Francoska admiraliteta poroča, da je neki rušilec uničil nemško podmornico s podmorskimi bombami.

Kraljeva zahvala

Belgrad, 2. dec. AA. Na dan zedinjenja so bile naslovljene na Nj. Vel. kralja Petra II. čestitke, v katerih so izražene udanost in miroljubne želje. Po najvišjem nalogu ima pisarna Nj. Vel. kralja fast izraziti zahvalo vsem osebam in ustanovam za poslano čestitke kakor tudi vsem tistim, ki so se pri tej priliki vpisali v dvorske knjige.

Knez-namestnik Pavle armadni general

Službeni vojni list z dne 1. decembra objavlja na prvem mestu ukaz o napredovanju Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla v čin armijskega generala. Ukaz ima št. A. G. 41929 ter se glasi:
V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki na predlog ministra vojske in mornarice sklenili, da napreduje na podlagi člena 97. zakona o ustroju vojske in mornarice v čin armijskega generala divizijski general in častni pobočnik Nj. Vel. kralja Petra II. Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavle. Minister vojske in mornarice naj izvrši ta ukaz.

Minister dr. Krek v Ljubljani

Ljubljana, 2. decembra. Z dopoldanskim belgrajskim brzovlakom se je pripeljal v Ljubljano gradbeni minister dr. Krek, ki je takoj po prihodu prišel v bansko palačo in je obiskal bana dr. M. Natlačena, s katerim se je dalj časa razgovarjal. Popoldne je imel g. minister predavanje v akademskem klubu »Straža« v viharju, ob pol 8 zvečer pa je bil navzoč na rednem občnem zboru kraljevske organizacije JRZ na Ježici. G. minister je predsednik te organizacije in je imel na občnem zboru tudi politični referat. Se zvečer se je odpravil v Krško, kjer bo imel danes ob 7 zjutraj politični sestaneček s pristaši JRZ.

Slovesno praznovanje 20 letnice slovenske univerze

Preteklo je dvajset let, odkar je bila s državnim zakonom ustanovljena slovenska univerza v Ljubljani. Bolj kot večstoletnice velikih svetovnih univerz je za nas pomemben ta jubilej naše slovenske univerze, ker je z njeno ustanovitvijo leta 1919 bila kronana naša narodna samobitnost in kulturna polnost. Na pobudo akademске mladine bo ta dvajsetletni jubilej slovenske univerze slovesno proslavljen. Ustanovila se je poseben Akademski akcijski odbor za

proslavo dvajsetletnice slovenske univerze kralja Aleksandra I, ki bo skupno z univerzitetnimi oblastmi izvedel priprave za slovesno proslavo.

Proslava bo 16. in 17. decembra t. l., na kar slovensko javnost je danes opozarjamo.

Naj bo proslava dvajsetletnice jubileja slovenske univerze čdogdek, ki bo za hip združil vse Slovence v veliki misli na popolno slovensko univerzo, severni kulturni branik Jugoslavije.

Akademski akcijski odbor za proslavo dvajsetletnice slovenske univerze kralja Aleksandra I.

Predsednik vlade v Zagrebu

Belgrad, 2. decembra. m. V Zagreb je odpotoval predsednik vlade Dragiša Cvetković v spremstvu notranjega ministra dr. Mihalžiča, poštenega ministra Josipa Torbarja in predsednika kabineta Boška Nastasijevića. Na postaji so ga spremljali strankini in politični prijatelji. Med drugimi so bili na kolodvoru, Jovan Altaparmaković, dr. Branko Miliuš, bivši ministra. Predsednik vlade bo prisostvoval z ostalimi ministri predaji v promet novega železniškega mostu čez Savo. Tej svečanosti bo prisostvoval tudi dr. Maček, ki je sedaj v Zagrebu, ter prometni minister inž. Beslić, kmetijski minister dr. Čubrilović in ostali člani vlade, ki so že v Zagrebu.

Nov vojaški zakon

Belgrad, 2. decembra. m. Na podlagi uredbe o spremembi obstoječih predpisov je ministriški svet na predlog vojnega ministra predpisal uredbo o državni mobilizaciji. Uredba bo stopila v veljavo, ko bo objavljena v Službenih novinah. Uredba obsega 28 členov, ki govore o državni mobilizaciji in demobilizaciji, o načrtu državne mobilizacije in demobilizacije, o vrstah državne mobilizacije, o splošni državni mobilizaciji, o delni državni mobilizaciji, o poskusni državni mobilizaciji, vojnem pleau, o odgovornosti in kazni.

Položaj v Pragi:

Pojasnilo z vladne namške strani

K poročilu, ki je bilo v našem listu objavljeno dne 28. novembra in kjer je bilo rečeno, da je bila po zadnjih demonstracijah v Pragi odpeljana skupina 1200 dijakov na letališče Ružina, kjer je bil vsaki deseti ustreljen, smo z vladnega nemškega mesta prejeli naslednje pojasnilo:

Pri gornjem poročilu gre za tendenciozno pretiravanje, ker je bilo ob priliki znanih dogodkov v Pragi ustreljenih samo 12 kolovodij in je zavarovanje drugih dijakov samo začasni ukrep. Nemški tiskovni urad je dne 29. novembra objavil iz Prage tozadevno pojasnilo.

V soboto, 2. decembra, je dočrpela v 66. letu starosti naša ljubljena stara mama in mati, gosp.

Karolina Melika roj. Počkaj

Pogreb nepozabne pokojnice bo dne 4. decembra ob pol 4 popoldne izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi v Slov. Bistrici dne 5. decembra ob 6 zjutraj.

Slov. Bistrica, Maribor, Slope, dne 3. decembra 1939.

Rodbine Melika, Filipič, Počkaj.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

V preteklem tednu smo dobili novo vojno. V četrtek zjutraj namreč je Sovjetska Rusija nenapovedano vdrla na Finsko in je njeno letalstvo kar na lepem začelo bombardirati mirna neutrujena finska mesta. Finska, ki šteje samo 4 milijone prebivalcev, se brani, kolikor se more proti napadalcu, ki ima 180 milijonov ljudi. Je to borba palčka proti velikanu, ki je po vsem omikanem svetu vzbudila globoko sočustvovanje s finskim narodom ter dvignila iskreno ogorčenje proti nasilstvu boljševizma.

Sovjetski napad na Finsko je samo člen v verigi dogodkov, ki so vsi v zvezi z nemško-sovjetsko prijateljsko pogodbo. Takrat, dne 26. avgusta 1939, sta Nemčija in Sovjetska Rusija podpisali pakt, v katerem sta si med seboj razdelili vplivna območja na vzhodu Evrope. Nemčija do te meje, od tam naprej pa Sovjetska Rusija. Tako se je glasila pogodba. Cela vrsta dogodkov nam pravi, kje teče tista meja. Poljska je že razdeljena med obe zaveznici. Polovico Nemčiji, polovico Sovjetski. Baltiške države so pod Sovjetsko Rusijo in so se morali od tamkaj izseliti vsi Nemci. Tudi Finska spada pod sovjetsko vplivno območje, kajti Nemčija ne samo, da ni ni stori, da bi rešila Finsko, s katero so jo do sedaj vezale prijateljske vezi, ampak je njeno časopisje odkritosrečno pisalo, da ima Sovjetska Rusija pravico do tega, kar je od Finske zahtevala.

Na severu ostaneta sedaj še dve nevtralni državi, švedska in norveška, od katerih ima švedska neugoden položaj, ker je napram velikemu morju zaprt. Švedska ima pa veliko železa. V prihodnjih tednih ali mesecih bomo videli, če si Sovjetska Rusija prisvaja tudi vpliv nad švedsko, ali če je švedsko ozemlje pristoje k nemškemu vplivnemu območju. V slednjem primeru bomo gotovo še doživeli, da bo Nemčija hotela od švedske vso železno rudo in bodo nastale nove zmede, ako bi švedska rekla, da ne.

Zakaj je Sovjetska Rusija tako pohitela, da si podjarmi še Finsko in uveljavi svoj vpliv na vsem ozemlju, koder ji je pakt z Nemčijo prisolil vplivno moč? Zato, da bi mogla potem iti proti južnovzhodni Evropi in tudi tamkaj spraviti pod sebe tista ozemlja, koder naj po besedilu pakta z Nemčijo seže sovjetski vpliv. Katere so te dežele, danes še ne vemo, razven držav, ki imajo svojo obalo na Črnem morju. Glede teh je gotovo, da je Nemčija Sovjetski priznala svobodno roko. In Sovjetski je tudi že napravila poskuse v tem smislu, toda dokler je bila zaposlena na severu, na jugu ni mogla delati s polno paro. Poskus, spraviti Turčijo pod svoj vpliv, se je izjalovil. Poskus, spraviti Bolgarijo pod objem sovjetske politike, tudi še ni rodil uspeha. Sedaj, ko bi bilo finsko vprašanje rešeno z nasiljem, smemo pričakovati, da bo sovjetski pritisk na črnomske države, to je na Turčijo, Bolgarijo in Romunijo postal mnogo huji. Ščasom bomo tudi izvedeli, kje teče na jugovzhodu Evrope, to je v srednjem in spodnjem Podonavju in na Balkanu meja, ki je bila v Moskvi določena, da naj loči, do kam smejo segati nemški vplivi in do kam sovjetski.

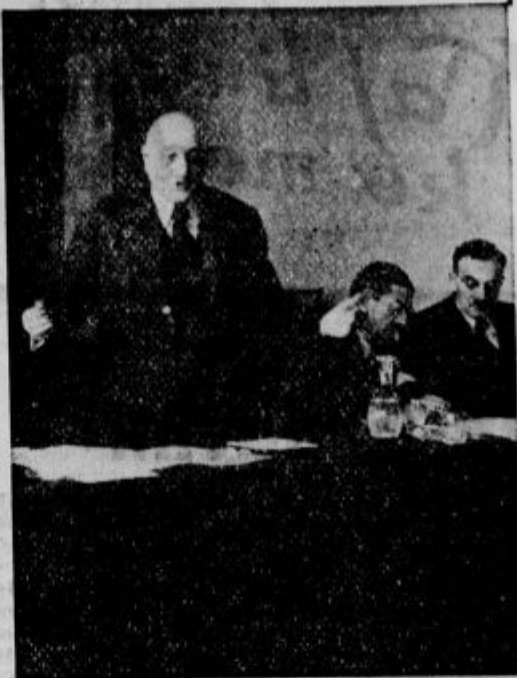
Toda vedno bolj se kaže, da so bili računani, v kolikor se tifejo podonavske in balkanske Evrope, narejeni nekoliko tja v en dan. Medtem ko je res, da v severnovzhodni Evropi stvarno nikdo razven Nemčije in Sovjetske Rusije ne more odločevati, je podoba v Podonavju in na Balkanu povsem druga. Tukaj imamo namreč še druge sile, ki lahko soodločujejo. V prvi vrsti je to Italija, močna država, ki se vojne ne udeležuje, ampak je samo na straži, da se kdo njenih življenjskih korosti ne dotakne. Italija je v preteklem tednu po svojem tisku ponovno povdarila, da se v Podonavju in na Balkanu ne sme nič zgoditi brez nje, še manj pa proti njej, in da je pripravljena z vso svojo oboroženo silo nastopiti proti vsakemu poskusu Sovjetske Rusije, da bi svojo vplivno moč razširila čez meje, ki jih je trenutno dosegla. A tudi veselili Francija in Anglija imata tukaj lahek dostop, saj sta s Turčijo celo zaveznici in saj imata glede sovjetskih teženj iste cilje, kakor Italija.

Vojna na Finskem je torej v mnogem oziru odgrnila zastore, za katerimi se razvija sedanja evropska politika. Potisnila je tudi nekoliko v ozadje dogodke, ki so v zvezi z ono drugo vojno med Nemčijo, Francijo in Anglijo. Tamkaj se na suhih bojiščih ni zgodilo nič. Tudi letalski boji so bili neznatni. Na morju je bilo spet nekaj žrtev pomorskih

min. Zaostrila se je le gospodarska vojna. Anglija in Francija sta namreč kot odgovor na nemško borbo z minami in podmornicami odgovorili z novim ukrepom. Doslej je bil namreč od njihju onemogočen samo vsak pomorski promet z Nemčijo, v kolikor tiče uvoza. Nemčija je še vedno lahko svobodno izvažala. Od sledje velja zapora tudi za nemški izvoz in je udarec, ki je s tem zadal nemško gospodarstvo izredno hud. Zapora se bo začela jutri, v ponedeljek, dne 4. decembra, ko bodo angleške in francoske vojne ladje zaplenile vsak tovor na nevtalnih ladjah, ki je nemškega izvora in namenjen v tujino. Nemške ladje pa itak že od začetka vojne ne vozijo več po svetovnih morjih.

Zaostritev gospodarske zapore okrog Nemčije je neizogibno tudi hud udarec za nevtralne države, ki izgubijo mnogo svojega pomorskega prometa in s tem tudi zaslužka, in ki bodo odslej še bolj izpostavljene raznim pritiskom: angleško-francoskemu pritisku, da tudi po suhem Nemčiji nič ne prodajo in nič od nje ne kupijo, ter nemškemu pritisku, da čim več v Nemčijo izvažajo in čim več od nje kupijo.

Pretekli teden je bil torej zelo pomemben za razplet nadaljnih vojnih in vojno-političnih dogodkov.

Predsednik senata dr. Anton Korošec med svojim govorom v Novem Sadu na zborovanju banovinskega odbora JRZ.

Domači pregled

Beograd, 1. decembra.

Vse naše notranje politično življenje je v zadnjem času v znamenju napete živahnosti, ki je imela svoj začetek v znanem niškem sestanku Cvetkoviča, dr. Korošca in dr. Mačka. Vsa politična javnost je niškemu sestanku pripisala največjo važnost.

Prvi rezultati teh razgovorov so bili v Beogradu potem sestanki tako imenovanega političnega odbora ministrov, na katerih so se uredila vprašanja za čimprejšnjem prenos poslov na banovinsko Hrvatsko s še preostalih resorov.

Hrvati prenos poslov s centralne vlade na svojo banovino pospešujejo zato, da bi se čim prej lahko lotili reševanja vprašanja avtonomnih finančar za banovino Hrvatsko. Razen tega pa liži pred njo še cela vrsta vprašanj predvsem gospodarskega in socialnega značaja. Da bi vlada mogla to delo čimprej rešiti, je iz svoje sredine izvolila poseben odbor za proučevanje gospodarskih in socialnih vprašanj. V tem odboru je tudi minister dr. Krek.

Poročali smo že, da se je na zadnji vladni seji sprožilo tudi vprašanje političnih zakonov. Nekateri člani vlade so mnenja, da je treba politično zakonodajo, v katero spadajo predvsem zakon o volitvi narodnih poslancev, o tisku in o družtvih, čimprej izdati. Nekateri politični krogi, so ta vladni sklep razumeli tako, da se naj takoj po zakonitvi volivnega zakona izvrše tudi poslaniške volitve. Dobro poučeni politični krogi pa podarjajo, da sam volivni zakon še nikakor ne pomeni, da bi se takoj nato lahko že pričelo pravo volivno gibanje, ker je razpis volitev predvsem odvisen od hitrejšega ali pa počasnejšega razvoja notranje politične situacije in pa seveda od zunanje-političnega položaja. Gotovo je samo to, da bo vlada svojo obljubo, ki jo je dala ob svojem nastopu v pogledu demokratizacije notranje političnega življenja v polni meri izpolnila in bo poslaniške volitve razpisala takoj, kakor hitro bo po njeni očitnosti nastopilo tako stanje, ki bo tudi v državnem interesu dopuščalo poslanske volitve.

Vkljub temu pa to vprašanje toliko ne zanima tukajšnje politične javnosti, kakor pa vprašanje preureditve države, ki je zaradi svoje važnosti postala naše osrednje notranje politično vprašanje, čeprav se nekateri krogi trudijo, da bi mu dali drugorzadno važnost ter temu vprašanju predpostavljajo poslanske volitve.

S tem vprašanjem, katerega rešitev se je že nekoliko zavlekla, se pečajo vsi resni politični krogi, tako vladni kakor opozicijski. Z njim se je zadnje dni znova pečal v svojem listu »Napred«, list za narod, tudi vseuč. profesor dr. Mihajlo Ilić, eden od treh strokovnjakov s srbske strani, ki so s hrvatskimi strokovnjaki dali političnemu sporazumu Cvetkovič-Maček pravo obliko. Prof. dr. Ilić je sedaj že v drugič z vso resnostjo opozoril vse merodajne činitele, da naj v interesu samega sporazuma in v najvišjem državnem interesu ne odlagajo več rešitve tega vprašanja, ker se že kaže nevarno nezadovoljstvo, ki bi utegnilo škoditi sami ideji sporazuma. Na drugi strani pa tudi načelo enakopravnosti zahteva, da se po ustanovitvi banovine Hrvatske uredi vprašanja tudi ostalih državnih pokrajin, predvsem Srbije in Slovenije. Politični krogi se tu prav nič ne ogrevajo za to, da bi se uredila samo banovina Hrvatska, preureditev ostalih pokrajin bi se pa prepustila novi narodni skupščini. Ti krogi poudarjajo, da ravno demokratski princip, na katerega se upravičeno sklicuje sedanja vlada, zahteva, da se izvede celotna državna preureditev in ne samo en del države. To ni samo mnenje že imenovanega vseuč. prof. dr. Ilića, temveč to zahtevajo poudarja tudi »Srbski glas« v svoji tretji številki. To je sploh zahteva srbske politične javnosti ter si nihče ne more misliti, da bi se volitve mogle vršiti prej, preden bi se izvršila cela preureditev države. Če bi se zgodilo to, bi to čisto po nepotrebnem spravilo volivno borbo na teren, ki bi lahko postal zelo nevaren. Na drugi strani pa poudarjajo ti krogi tudi to, da je treba v vprašanju državne preureditve iti moško do kraja in ne ostati na pol poti, ker imamo v našem notranje političnem življenju že dovolj dokazov, da se je polovičarstvo vedno najhujše maščevalo ter je državi vedno več škodovalo kakor pa koristilo. Zato vsi tukajšnji politični krogi, ki jim je skrb za državo in korist ljudstva pri srcu, vedno glasneje opozarjajo vse merodajne činitele na nevarnost, ki jih v sebi skriva zavlačevanje rešitve državne preureditve.

Jasno je, da se vsa ta vprašanja odražajo tudi v delovanju posameznih vladnih kakor opozicijskih strank.

Med vladnimi strankami je na srbski strani treba omeniti na prvem mestu JRZ. Znano je, da so to stranko svoječasno ustanovile najmočnejša srbska politična organizacija Narodna radikalna stranka, SLS in JMO. JRZ je prav za prav v Srbiji edina stranka, ki za ta program nosi vso odgovornost, ker zemljoradniki in Srbiji poleg radikalov in demokratov nikdar niso imeli tako močnih postojank, da bi lahko oblikovali srbsko notranje politično življenje. Ves dosedanji politični razvoj je že dovolj dokazal, da je danes obstoj JRZ še potrebnejši kakor kdajkoli poprej. Po Cvetkovičevih besedah v Novem Sadu JRZ ostane in je mogoče govoriti samo o njeni razširitvi. Odlučne in jasne besede šefa stranke ne potrebujejo nobenih komentarjev.

HSS je v zadnjem času pričela radikalno žstiti v svojih vrstah ter je ostro zagrabila elemente, ki mislijo, da se lahko igrajo ne samo z usodo hrvatskega naroda, temveč tudi z usodo države in to v času, ko se pravi zastopniki Hrvatov trudijo, da svojemu narodu zagotove lajšo in srečnojšo bodočnost v Jugoslaviji.

Samostojni demokrati so trenutno precej zaposleni za reorganizacijo svoje stranke, ki bi jo rad izvedel novi šef stranke minister dr. Budisavljević. Stranka ima pa precej težav tudi v svojih vrstah, ker v njej ni enotnega gledanja na vprašanje končne preureditve države. Iz te stranke posamezni politični funkcionarji tudi od časa do časa vržejo v javnost željo po razširitvi sedanje vladne kombinacije. To svojo namero bi samostojni demokrati seveda najraje izvedli z demokrati in JNS. To so seveda samo želje, ker demokratov, vsaj stranke ne, ni mogoče dobiti s kakim portfeljem, poedinec bi pa ostal samo poedinec. Po razširitvi vladne kombinacije z JNS se pa ne kaže prav nobena potreba, ker bi se z njeno pritegnitvijo zadovoljile politične ambicije samo kakega prvaka, stvar sporazuma bi pa s tem bore malo pridobila.

Zemljoradniki so zadnje čase precej aktivni. Ne samo v Bosni, začeli so zahajati tudi v Srbijo. Povsod so pa v njihovo akcijo meša znani levicari dr. Dragoljub Jovanović, ki svojo razdiralno akcijo sicer pokriva z zagovarjanjem sporazuma, vendar pa, kjer le more, skuša rušiti organizacije zemljoradniške stranke. Dr. Jovanović prav za prav ni več član te stranke, ker ga je iz nje izključil že pokojni šef te politične skupine Joca Jovanović. Dr. Jovanović se je sedaj podal tudi na področje banovine Hrvatske in je začel agitirati za svoj razredni kmetško-delavski pokret med tamšnjimi Srbi. Ta njegova akcija je dejansko naperjena proti samostojnim demokratom.

Dr. Jovanović se za predstoječe volitve misli pritažiti ter ne namerava nastopiti samostojno, kakor je prvotno hotel. Skušal bo doseči, da bi kandidiral na listi zemljoradniške stranke. V primeru izvolitve bi se pa v skupščini takoj ločil od dr. Gavriloviča ter bi vodil svojo politiko. Vodstvo zemljoradniške stranke je škodljivo delovanje dr. Dragoljuba Jovanoviča pravočasno spregledalo ter je prešlo proti njemu povsod v uspešen protinapad.

Od vladnih skupin je treba še omeniti skupino prosvetnega ministra Bože Maksimovića in pravosodnega ministra dr. Markovića. Obe skupini imata z JRZ dogovor, da na terenu nastopajo skupno. Pričakovati je, da bo Maksimović napravil še korak dalje in bo v najkrajšem času z vsemi

svojimi ljudmi vstopil v JRZ. Drugačen je pa primer z dr. Markovičem. Po vstopu v vlado je vrget med radikale, da se naj vsi združijo v radikalni stranki. Zaradi vstopa v vlado narodnega sporazuma je pa z glavnim odborom prišel v navzkrižje, ki je imelo za posledico njegovo izključitev iz stranke. V svoji akciji proti dr. Markoviču je šel glavni odbor še dalje ter je radikalno stranko prijavi oblaistem po sedaj veljavnem zakonu. S to potezo se hoče glavni odbor iznebiti vseh Markovičevih ljudi. Kljub takemu stanju dr. Markovič ne misli na vstop v JRZ ter tudi od zbira svoje radikale in prasi Aco Stanojeviča, da naj pomiri oba tabora. Aca Stanojevič pa je z glavnim odborom.

Opozicijske stranke nadaljujejo svojo akcijo proti sporazumu. V prvi vrsti JNS, Hodžerovići in Ljotičevići, ki med ljudstvom najmanj pomenijo ter se mislijo utrditi z ostro kritiko sedanjega sporazuma. JNS se je predvsem vrgla na Bosno in povsod operira s srbskimi nacionalnimi gesli.

Radikali so priglasi svojo stranko ter jo sedaj organizirajo po državi. Njihovo odklonilno stališče sedanjega sporazuma s Hrvati je ostalo nespremenjeno. Ravno tako tudi stališče demokratov, ki hodijo še nadalje odločno opozicijsko pot.

Zanimiv je tudi primer, ki so ga srbske opozicijske skupine imele s svojo mladino na belgrajski univerzi, kjer je bilo že več let pravo gnezdo levičarskih elementov, ki so se do lanskega leta navduševali in penili za zahodne demokracije, napadali vlado kot eksponenta fašizma in nacionalnega socializma, se drli po ulicah in pozivali meščanstvo v boj za obrambo domovine, ustanavljali celo nekatere dijaške bataljone in podobno. Vsi ti elementi so se kar čez noč spreobrneli od največjih zagovornikov zahodnih demokracij v največje nasprotnike Francije in Anglije, od največjih zagovornikov obrambe demokracije so postali največji paciisti in poveljevalci boljševizma. — Stvar je prišla tako daleč, da se zaradi teh komunističnih elementov komemoracija za Srbijo zaslužnega pred kratkim umrlega admirala Geprata na belgrajski univerzi ni mogla vršiti. Zato so sedaj na primer demokrati odstavili vodstvo demokratskega akademskega kluba in nekatere člane, za katere se je ugotovilo, da so komunisti, izključilo za vse čase iz stranke.

Politični krogi pozdravljajo ta ukrep vodstva demokratske stranke, pri tem pa samo pripominjajo, da je ta primer dobra lekcija vsem tistim, ki so taki mladini vsa leta dajali potuho in jo zagovarjali ter napadali vse tiste redke rodoljube, ki so taki mladini vsa leta dajali potuho in jo zaproti njej in z njo tudi tako postopali kakor za služijo neprijatelji naroda in države.

Novi argentinski poslanik Alberto Vignez po položitvi venca na grob neznanega junaka na Avali.

Položaj na Poljskem

Po nizozemskih, angleških in francoskih poročilih

Amsterdam, 2. dec. t. »Telegraaf« objavlja poročilo o govoru, ki ga je imel gauleiter Forster v Bydgosczu (sedaj Bronberg) v bivši poljski pomorski pokrajini, ki je sedaj skupno z Gdanskom postala nemška pokrajina. Pri tej priložnosti je Forster dejal:

»Vse, kar je poljskega, vsak, kdor je Poljak, mora izginiti iz tega kraja.«

Iz teh besed voditelja pokrajine sklepajo — tako piše nizozemski list — da je nemška oblast sklenila vso pokrajino popolnoma ponemčiti. Dejansko v tej pokrajini naseljujejo Nemci, ki so se izselili iz baltičnih dežel.

»Times«

London, 2. dec. t. »Times« poročajo iz Rige — kjer imajo svojega dopisnika — da so nemške oblasti porušile spomenik Kosciuszka, ki je stal na Trgu svobode v Lodzu. (To mesto, kjer je po nemških navedbah prebivalo 9% Nemcev, ostali pa so bili Poljaki in delno tudi Judje, je bilo priključeno sedaj k nemški poznanski pokrajini, ki je dobila ime Warthegau.) Poljaki so ta spomenik postavili z velikimi žrtvami. Saj jih je stal okrog 1 milij. zlotov (10 milij. din).

V zvezi z uničenjem tega spomenika poljskega narodnega junaka je imel voditelj nemške uprave tega okruga Ubelhör govor, v katerem je med drugim po stavbah »Timesovega« poročevalca dejal: »V meni pogledjte moža, ki se smatra za vojaka, ki je trdno odločen, da brez oklevanja izvede voljo Hitlerja in ki zahteva isto tudi od vseh. Mi smo tukaj gospodarji in kot gospodarji se moramo obnašati. Poljak je tukaj hlapec. Naj torej služi. Treba je doseči slepo pokorščino in slepo izpolnjevanje vseh povelj. Takaj ni dovoljeno nobeno čustvovanje, tudi noben obzir do Poljakov, ki jih steer morda spoštujemo. Vzbrgati moramo železa v svoje hrbtenice in nikdar ne smemo dovoliti, da kdaj oživela zamisel, da se bo Poljska kdaj spet dvignila. Zaradi tega sem dal tudi podreti Kosciuszkov spomenik. Bodite trdi. Spomnite se, kaj so nam Poljaki naredili, pa boste vedno našli pravilni način, kako je treba postopati s tistimi, ki k nam ne spadajo. S svojimi dejanji pokažite, da ste vredni Hitlerja in veliko Nemčije.«

Isto poročilo pravi nadalje, da so Nemci spet zbrali 50.000 novih poljskih delavcev, ki so jih poslali na delo v notranost Nemčije. Skupno število znaša sedaj že 300.000.

Judje so dobili nalogo, da morajo od starosti 12. leta dalje nositi na rokavu trak, na katerem je všita judovska zvezda. V Lodžu Judje sploh ne smejo v gotove kraje mesta, razen z dovoljenjem vojaškega poveljstva. Po nekaterih ulicah imajo predpisano, da ne smejo hoditi po pločniku, ampak na ulici med prometnimi vozili.

Proglas generala Sikorskega

Pariz, 2. dec. t. »Jour Echo de Paris« objavlja uradno izjavo predsednika poljske vlade v Franciji, generala Sikorskega, o položaju na Poljskem. Izjavo se glasi:

»Nasilnost, s katero je Nemčija vodila vojno na Poljskem v prošlem septembru, je dvignila obosobno pri vseh omikanih deželah. Proti razoroženemu prebivalstvu so uporabljali strojne puške, topove in zažigalne bombe.«

»Pričakovali smo, da bo nasprotnik potem, ko je podjarmil vso deželo, prenehal z nasilnimi sredstvi. Toda to se ni zgodilo. Iz vseh pokrajin zahodne Poljske javljajo, da oblasti streljajo Poljake v češalje večjem številu. Ustreljeni so bili znani odličniki in rodoljubi, katerih imena sedaj gredo od ust do ust po vsej deželi. V enem samem dnevu so bili prijeti vsi profesorji krakovskega vseučilišča ter odpeljeni v notranost Nemčije. To vse so samo majhni primeri v sklopu vsega, kar se dogaja na poljskem ozemlju, kjer je trpljenje postalo tako rekoč vsakdanji kruh prebivalstva.«

»Poljska vlada bo izdala službeno »Belo knjigo«, kjer bodo našeta in z dokazi podprta vsa nasilstva.«

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković in predsednik senata dr. Anton Korošec odhajata iz saborne cerkve po bogoslužju ob priliki državnega praznika zedinjenja.

*Kaj ti veš kako je meni,
ko medlim na tujih tleh...*

Po naši deseti banovini

Ni spala naša deseta banovina, naša Slovenija zunaj naših meja zadnje leto. Nikakor! Nasprotno! Silno živahna in razgibana je bila celo leto. Je pač še čila in zdrava in polna narodnega duha in življenja, da smo jo lahko prav veselili. Posebno se je pomladila zadnja leta, ko ji je domovina začela s svojo skrbjo in svojo pomočjo, ki jo je nudila le v nezadostni, vendar dovolj občutni meri, dokazovati, da ji stotisoči bratov in sestra v tujini niso več izgubljeni, temveč izseljeni, bratje in sestre, del našega narodnega telesa, del slovenske skupnosti. Kar neko novo življenje je zavlelo po njenih žilah in postala je nazaj mladeniška, nazaj naša, čisto naša. Praznovanje izseljenjskih nedelj tu doma, del naše izseljenjske matere — Rafaelove družbe, in izseljenjske zbornice, ki je vedno bolj živahna in odločna, razne izseljenjske prireditve po naših župnijah in šolah, pozornost, ki jo domovina izkazuje izseljenjskim povratnikom ob njih prihodu domov, zanimanje našega časopisa zanje, zlasti naše radiopostaje, in še marsikaj drugega, s čimer skuša naš narod zadnje leto pokazati, da na svoje izseljence ni pozabil, vse to ni ostalo brez uspehov. Kakor prijetni pomladanski vetrič nove ljubezni, je zapihal iz slovenskih vasic in mest tja čez meje na tuje.

Naši izseljenci so ta blagodejni vetrič hitro začutili in se ga razveselili. Ogled je tudi njih

nabiranju novih članov in za pomnožitev svojih podpornih blagaj. Tako je samo KSK Jednota pridobila s to agitacijo skupni znesek nove zavarovalnice za 423.350.000 dolarjev.

Zlasti velik korak naprej je pa naredila naša KSKJ s tem, da si je postavila v Jolietu mogočen Jednotin dom, ki je ne samo ponos ameriške Slovenije, temveč telega slovenskega naroda. Stal je 125.000 dolarjev. Ta podporna organizacija naših ameriških Slovencev je bila prva, ki je združila vse katoliške Slovence v samopomoči za čas boleznin in smrti. Tekom zadnjih 40 let se je razvila v mogočno organizacijo. Toda enega ji je manjkalo — lastni dom. Pa so se našli možje, voditelji te organizacije, ki so imeli pogum, da so se odločili tudi ta nedostatek popraviti in so pozidali ta mogočni dom, ki je bil slovesno blagoslovljen 23. julija t. l. Nov dom pomenja za Jednoto gotovo novo dobo razvoja in napredka. V svojem posmrtnem skladu ima 4.171.969,75, v bolniškem skladu 28.008,41, v upravnem skladu 4763,54, skupno 4.195.100,63 dolarjev.

Zelo živahna je bila tudi Slovenska ženska zveza. Naše slovenske izseljenjske matere so pokazale izredno žilavo delavnost, na katero smo lahko ponosni. Ako je mati Slovenka, bo gotovo tudi družina taka. To je tisto, kar nam daje najlepše upe nade za Ameriško Slovenijo.

Vedno bolj pa čutiljo tudi možje in fantje, da jim manjka podobne kulturne organizacije, kakor je Slovenska ženska zveza. Dal Bog, da bi se tudi tu našel mož, ki bi se lotil tega dela s toliko energijo, kakor se ga je lotila med našimi ženami msr. Prislاند.

Tudi versko se naša ameriška Slovenija lepo razvija. Vedno bolj poenjuje tista čudna neslovenska zagrizenost proti veri, katero so pred leti razni izkoriščevalci naših izseljencev sejali po svojem časopisu po naši Ameriški Sloveniji in povzročali usodopolne verske prepire in tako slabili narod v delu za svoje splošne koristi. Če izvzamemo nesrečno »Prosvec« in »Proletarac«, ne najdemo več v časopisih tistih izbruhov protiverske nestrpnosti, kakršne je bilo dolgo leta le preveč.

Velik dogodek v zgodovini ameriške Slovenije je začetek zidave novega slovenskega frančiškanskega samostana in bogoslovja na ameriških Brezjah v Lemontu pri Chicagu. Kar so za Slovenijo tu doma Brezje, to je za ameriško Slovenijo postal Lemont. Ameriška Slovenija je dobila v Lemontu svojo Mater in njen dom. Kjer je pa mati, tam so vsi otroci doma. Materino srce jih spaja in združuje in navdušuje za skupno delo. Ta slovenska ustanova je prva in edina te vrste v Ameriški Sloveniji in pomenja zanje silno veliko. Kakor iz srca bo plaala nova življenjska kri verskega življenja po slovenskih naselbinah in jo krepila tudi v gospodarskem boju za obstanek v tej težki borbi za narodno življenje. Leta 1923, ko se je ta ustanova začela, je bilo mogoče postaviti samo rečno leseno stavbo s leseno cerkvijo. Oboje je bilo sicer lepo in prav lepo in so bili ameriški Slovenci veseli, da so vsaj to zmožili za začetek. Že to je stalo velike vsote, ki so zahtevale velikih žrtv in veliko truda.

Toda napredek ustanove in razvoj ameriške Slovenije je začel kličati po večji in trdnjeji stavbi. Tako so se o. frančiškani slovenskega komisarjara sv. Križa odločili, da se lotijo nove stavbe, ki je že dozidana in se bo cel zaved že do božiča preselil vanjo. Prihodnje leto enkrat bo cela stavba slovesno blagoslovljena. To bo nov ponos in nova čast naših rojakov v Ameriki, pa tudi cellega slovenskega naroda.

Slovensko časopisje še krepko kljubuje težkim finančnim razmeram gospodarske krize, pa tudi umiranju slovenskih pionirjev. Uredniki in lastniki listov, zlasti neodvisnih, to je takih, ki niso glasila kakih podpornih organizacij, se bore z ogromnimi finančnimi težavami. Ne samo, da morajo maloštevilni sodružniki pisati vse spise, temveč morajo pri tem skrbeti tudi za gospodarsko plat listov, dostikrat sami pobirati naročnino od hiše do hiše, nabirati oglase, urejevati imenike naročnikov, dostikrat vršiti tudi upravništvu in razpošiljanju lista, nekateri morajo celo sami staviti kot stavec svoj list.

Tu v domovini komaj vemo za ogromne žrtve teh naših velikih kulturnih apostolov, ki s temi žrtvami skrbje za duhovno hrano naših izseljencev, da jih ohranjajo zveste svojemu narodu in svoji domovini.

Med temi ameriškim leti omenjam revijo »Novi Svet«, katero je začela izdajati lansko leto tiskovna družba »Edinost«, ki izdaja dnevnik Amerikanski Slovenec. Ta list vrši največje narodno

delo s tem, da piše zgodovino posameznih naselbin in posameznih slovenskih Amerikancev, s katerim bo postavil najlepši in najtrajnejši spomenik našim ameriškim pionirjem in bo rešil pozabljenosti spomin velikih del, katere je izvršil naš človek za največjo in najmogočnejšo državo sedanje dobe. Njegov urednik, podjetni mr. Ivan Jerič, doma iz Regečev vasi pri Novem mestu, vrši s posebnim elanom in s posebno spretnostjo, pa tudi z izrednimi velikimi žrtvami to delo. List bo dobil za našo zgodovino svojo trajno vrednost in pomen, za kar bomo v domovini gospe Jeriču gotovo hvaležni.

Za ohranjanje slovenske miselnosti in slovenskega čuta so zadnja leta veliko storile tako zvane radio-ure. Po večjih krajih slovenskega izseljenstva, kakor v Newyorcu, Clevelandu, Chicagu, Milwaukee-u in Pueblu, so se našli navdušeni rojaki, ki so stopili v zvezo z ondotnimi radio postajami in za drag denar kupili mesečno po eno uro, ko se prenaša slovenski spored s slovensko narodno pesmijo, s slovenskimi predavanji, deloma tudi predavanji v angleščini o Slovincih in o naši državi Jugoslaviji. Ti možje skušajo spravit skupaj te velike vsote za jugoslovansko radio uro z oglasi, katere morajo sami nabirati, izdelati programe, zbirati razna pevka društva, da nastopajo, razne govornike, da govore. Vse to jih stane ogromno truda in žrtv. Domovina mora biti tem možem zelo hvaležna. Zallbog pa, da jih tudi v tem domovini popolnoma zanemarija, ker jim ne pomaga nositi to finančno breme. Vse druge narodnosti dobivajo za te ure od svojih držav podpore. Pri nas se pa morajo ti idealni možje sami žrtvovati, da dajo ameriški Sloveniji to, kar jo krepi in ohranja našo.

V bodočnosti se bo tu doma moralo misliti tudi na to, kako bi se od tukaj odpomoglo tem novim izseljenjskim potrebam. Kakor poročajo, se za te jugoslovanske ure zelo zanima tudi ameriška javnost in številni pohvalni dopisi pričajo, da jih poslušajo tudi milijoni drugih ameriških narodnosti. Gotovo je to važna narodna in državna propaganda, ki zasluži vso našo pozornost in podporo.

Kanada

V Kanadi živi do 20.000 Slovencev, raztresenih po raznih naselbinah in provincinah od Atlantskega do Tihkega oceana. Žive še deloma popolnoma neorganizirani in prepušteni samim sebi. Zadnji dve leti se je zavzel zanje Rev. p. Bernard Ambrozič OFM, ki je začel zahajati med nje vsaj po večjih naselbinah in jih združevati, da bi jih pridobil za kulturno, gospodarsko in versko delo, kakršno imajo zelo razvito Slovenci v USA. Ker pa je bilo nemogoče doseči večjih uspehov s samimi kratkimi obiski od časa do časa, se je odločil, da gre za stalno med nje in se tako popolnoma posveti temu velikemu delu. Domovina je Rev. Ambroziču zelo hvaležna za te njegove nove žrtve za svoj narod in mu želi kar največjih uspehov. Seveda bo uspeh njegovega dela odvisen v veliki meri od podpore in zaslobe, katero bo dobil tu doma pri narodu in državi. Brez te zaslobe in podpore se bo težko dalo kaj uspešnega doseči. Upamo, da se bomo za Kanado bolj zavzeli in več žrtvovali, kakor smo pa do sedaj storili za druge naselbine.

Braziliija

V Braziliiji štejejo približno 50.000 naših slovenskih izseljencev. Zvečne žive v Sao Paulo, oz. Rio de Janeiro. Do pred kratkim so bili naši jugoslovanski izseljenci v Braziliiji prepušteni popolnoma samim sebi. Niso imeli ne izseljenjskega komisarija ne duhovnika ne konzulov, še manj poslatništva. Med njimi so bile zelo žalostne razmere. Prosili in prosili so v domovino predvsem izseljenjskega duhovnika, ki bi skrbel za njih duševne potrebe, ki bi jih organiziral v društva, ki bi jih ščitil pred izkoriščanjem in jim bil v tujini njih duhovni oče v vseh težavah izseljenjskega življenja. Družba sv. Rafaela se je več let trudila in iskala duhovnika zanje, pa ga ni našla. Danes je to slovensko izseljenstvo versko popolnoma utihnilo — najbrž razočarano, duhovno sestradano in tako izgubljeno, da krička po pomoči ni več zmožno.

Organizatorično so se organizirali v razna društva. Toda razni izkoriščevalci med njimi so izrabljali ta društva samo v svoje sebične namene. Nastali so prepiri, ki so uničili marsikako lepo zamisel med njimi. Potem so dobili izseljenjskega komisarija, ki je bil pa najbolj nesrečna izbira, dasi pri tej izbiri ne zadene nobena krivda naših merodajnih oblasti, temveč je neke drugo. Ta poskus se je ponesrečil na veliko škodo našega izseljenstva. Sedaj imamo v Braziliiji svoje poslatništvo. Od tedaj ne slišimo več veliko iz te naselbine. Toliko vemo, da imajo svoj slovenski učni

tečaj, da se pač v mejah možnosti ter osamelosti in zapuščenosti gibljejo, kolikor morejo, da bi se vsaj narodno ohranili.

Argentina

Odkar ima Buenos Aires dva izredno agilna slovenska izseljenjska duhovnika, gg. Hladnika in Kastelica, se je začelo tam novo življenje. Poleg tega so bili tako srečni, da so dobili provinco slovenskih frančiškanskih mariborskih sester, ki v svoji znani požrtvovalnosti žrtvuje vse, da bi pomagale našim ljudem. Nova doba se je začela za Buenos Aires, ko je prišel tja poslanik g. dr. Cankar. Z izredno spretnostjo in modrostjo je kmalu pomiril razburjene stranke, v katere so se izseljenci delili, dosegel združenje dveh med seboj se bojujočih listov v »Slovenski tednik«, dosegel celo vrsto slovenskih učnih tečajev, zanesel v naša društva novo kulturno življenje v slogi in edinstvi. »Duhovno življenje« — mesečnik — je list, katerega mora biti vesel ves naš narod.

Urugvaj

V Montevideu živi in deluje med našimi izseljenci g. David Doktorič z velikim uspehom in skuša biti ondotnim Slovincem pravi duhovni oče. Daljših poročil iz Montevidea nimamo.

Egipt

V Egiptu delujeta dva slovenska izseljenjska duhovnika, eden v Aleksandriji, o. Kerubin Be-

Lavantinski knezoškof Slovincem v tujini

Na svetu so sedaj razmere takšne, da si — tako bi jaz menil — vsak želi biti doma, zlasti, ako tam vlada mir.

Ne dvomim, da isto čutite Vi, dragi rojaki, ki ste daleč proč od domovine, bodi v tej ali drugi državi.

V tolažbo in oporo naj vam bo misel, da ste povsod, kjerkoli bivate, pod močnim varstvom božje Previdnosti, ako se le vi držite Boga in vere. Bog nikogar ne zapusti, ki vanj zaupa.

Ni izključeno, da vam je ob sedanjih prilikah morebiti še bolj kot sicer otežoče izpolnjevanje verskih dolžnosti.

Zato storite, kar je v vaših močeh: ne zanemarijate vsakdanje molitve, udeležujte se službe božje, kjer imate to priljubeno, poslušajte se sredstev zvečanja, zlasti svetih zakramentov, pred vsem pa živite brezgrajno, po božjih in cerkvenih zapovedih. To vam bo posredovalo potrebnih milosti iz nebes, pa bo v čast vam in vaši domači državi pred tujino.

V ta namen bomo mi izseljenjsko nedeljo molili za vas in za mirne čase z željo, naj bi se naše poti za olajšanje vašega socialnega položaja, vi pa se spominjate nas, ki smo doma in vas od Boga prosimo vse, kar je dobro in srečno in zvečičavno.

V Mariboru, na god sv. Katarine, dne 25. novembra 1939.

gelj, in eden v Cairu, o. Evgen Stanet. Tudi iz teh naselbin nimamo daljših poročil, vendar toliko vemo, da se versko in kulturno življenje med našimi izseljenci pod njih vodstvom lepo razvija. To dokazuje dejstvo, da je vlada pred kratkim odlikovala g. o. Beglja z redom sv. Save.

Francija

V Franciji se je versko in kulturno življenje med našimi izseljenci zadnja leta zelo ugodno razvijalo, ker so prišli v Francijo kot vladni zastopniki možje, ki so razumeli težki položaj našega izseljenstva in so storili vse, da so podpirali vsa njihova stremjenja v društvenem, verskem in kulturnem oziru, in so krepko podpirali delo slovenskih izseljenjskih duhovnikov in učiteljev. Strije izseljenjski duhovniki, poleg g. Stanka Natlačena, ki študira v Parizu, so veliko delali in žrtvovali za napredek našega izseljenstva. Ti duhovniki so: msgr. Val. Zupančič, g. Stanko Grims, g. Anton Švelc in g. Ivan Camplin.

Izseljenjska učitelja gg. Jankovič in Šlibar sta krepko pomagala našim družtvom pri njih delu. Vse naše kulturno, versko in narodno življenje je bilo v bujnem razmahu. Toda prišla je svetovna vojna in je zelo težko udarila zlasti naše slovensko izseljenstvo, ki je živelo največ v obmejnih krajih ob državni meji in je zato moralo prvo bezati v notranjost države. Razmere so sedaj zelo neugodne. Vendar upamo, da bo žilavost kakor voditelj, tako tudi ljudstva premagala vse težave in znova krepko zastavila svoje delo.

Belgija

Iz Belgije je bil odpoklican izseljenjski duhovnik in tako so ostali naši izseljenci brez duhovnega vodstva. Izseljenjski učitelj g. Stoviček skuša vršiti svojo dolžnost, toda tudi v Belgiji zaradi bližnje vojne in zaradi težkih razmer delo precej zastaja.

Holandija

V Holandiji vrši duhovno oskrbo med našimi izseljenci holandski frančiškan p. Teotim, naša pater, s pomočjo navdušenega narodnega in kulturnega delavca g. Seliča. Težke razmere v državi ovirajo tudi tukaj izseljenjsko delo.

Nemčija

V Nemčiji je bilo naše izseljenstvo v dobi pomirjevanja in ureditve svojih razmer, ki so dolga leta povzročale obilno težav in obilo preprirov med njimi. Modri in previdni politiki slovenskih uradnikov na konzulatu, zlasti g. dr. Logarja in na komisariatu g. Kranjca, se je posrečilo preprire ublažiti in doseči boljše skupno sodelovanje različnih struj med izseljenstvom. Nujno bi potrebovali izseljenjskega duhovnika, za katerega so dolga leta prosili, in katerega jim je Družba sv. Rafaela tudi poskrbela, ki pa še do danes ni mogel oditi v Nemčijo iz gotovih vzrokov. To je velika škoda za

Ljubljanski knezoškof o izseljenjski nedelji

Izseljenjska nedelja naj bi nas opomnila na duhovno vez s brati in sestrami, ki so se iz domače zemlje izselili bodisi trajno bodisi začasno. Na to duhovno vez prestopimo pozabljamo. Ko pa se enkrat duhovna vez med nami in našimi izseljenci pretrga, so izseljenci za naše narodno občestvo izgubljeni. In res, koliko se jih je izgubilo! Koliko naše krvi je izteklo v tuje žile in hrami moč tujih narodov! Zgodovina bo morala nas in našo bližnjo preteklost obsojati, ker smo pustili, da je življenjska moč našega naroda v izseljenstvu ginevala.

Današnja nedelja naj nas, ki smo doma, opozori, da utrđimo duhovno vez med nami in vsemi udi naroda, ki so raztreseni po svetu. Ta duhovna vez je vez jezika, kulture in vere. Zlasti s molitvijo naj danes navežemo svoje duše na naše brate in sestre v tujini. Ko jim ob vstopu v božjino dobo, na vratih najlepšega družinskega praznika, pošljemo iskrene pozdrave in topli spomin, sagotivimo jim prav tako tople spomin v naših vsakdanjih molitvah, da bo iz vsakega našega kršćanskega doma in iz vsake naše cerkve s molitvenim spominom prihajal nad izseljene brate in sestre blagoslov nebes in domovine.

† Gregorij Rožman,
škof ljubljanski.

srca in jih zbudil k novemu narodnemu življenju. Res je, mladini že težko slovensko govori. Vendar pa je kri in srce ostalo naše. Kaj čuda, da je ta kri zakipela iz naše izseljenjske mladine, da se uč vedno več slovensšine, da se čuti vedno bolj slovensko, in da želi tako tudi ostati. Tako je tudi iz tujine, bližnje in daljne, širok sveta, začel proti domovini prihajati enako nov spomladanski vetrič večjega zanimanja za domovino, večje domovinske ljubezni in ljubezni do naroda. Površeni kratek pregled po tej banovini bo to dokazal.

V Združenih državah ameriških

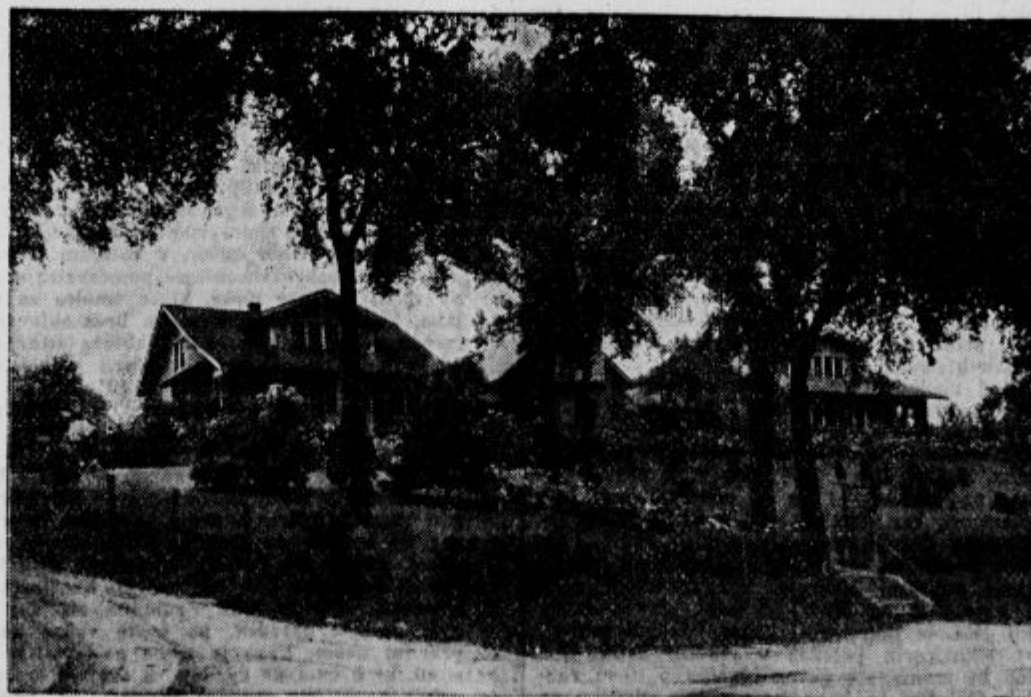
je naš najštevilnejši izseljenjski živelj. Lahko ga imenujemo že kar Ameriška Slovenija. Zaradi naše dolgoletne nemarnosti se je ta Slovenija sicer izoblikovala popolnoma po svoje in je postala res ameriška. Vendar pa pri tem še vedno Slovenija. Izseljencev je tam do 250.000. Ako pristoječo v Ameriki rojeno mladino, jih je gotovo nad 350.000. Povprečna starost ameriških Slovencev se je pomaknila že precej blizu 50. letu. Vrste starih pionirjev se hitro redčijo. Mladina hitro raste in prevzema mesta svojih staršev. Gre jezikovno hitro v amerikanizacijo, morda prehitro. S srcem in duhom je pa še kar naša. Ko bi bila domovina stariša dolžnost do svojih izseljencev vsaj v tej meri, kakor jo danes, bi bilo tudi jezikovno med ameriško mladino veliko boljše. Toda prokletstvo naše narodne nezavednosti, s katero je sedanji rod zanemarl največjo nalogo svoje dobe, rodi že bridke sadove. Ameriška mladina potrebuje danes samo še mogočnih klicarjev, pa bi se popolnoma obnovila s srcem in duhom, pa tudi s jezikom. Dolžnost domovine bi bila, da bi ji poskrbela takih klicarjev.

V dokaz te trditve je sklep, ki ga je naredila Slovenska ženska zveza letos septembra meseca. Sklenila je za uradni krog svojih dekliških krožkov po celi Ameriki uvesti namesto dosedanjih različnih ameriških uniform slovensko narodno nošo. Z narodno nošo pri ženski mladini hoče vzbuditi tudi novega narodnega duha. Ali ni to jasen dokaz, da naša ameriška mlada Slovenija še ni mrtva, temveč polna življenja?

Tudi po drugih naših ameriških organizacijah, brez razlike svetovno nazirnega prepričanja, se zadnja leta opaža želja po večjem narodnem duhu in življenju. Naša naloga bo, da jim priskočimo iz domovine na pomoč in jim pomagamo k temu prerobju.

Gospodarsko je prešla ameriška Slovenija pravkar skozi zelo težko krizo brezposelnosti, ki jo je zelo občutno udarila. Milijoni v dolarjih so, katere so ameriški Slovenci izgubili po raznih propadlih denarnih zavodih, Ker ni bilo zasluzka, so zopet novi milijoni gospodarske izgube. Vendar pa je naša ameriška Slovenija dobro prestala to krizo in gleda z novimi upi v bodočnost. Delo se je pričelo zlasti zadnje mesece odpirati in upanje je, da se bo tudi gospodarsko vsaj deloma kmalu popravilo.

Vse slovenske organizacije, podporne in kulturne, so zadnje leto pokazale izredno živahnost v

Sedanja provincialna hiša šolskih sester v Lermontu, III.

naša izseljenstvo. Edina izseljenska učiteljica gd. Ažmanova se trudi, da vrši svoje misijonsko delo med ondotno izseljensko mladino. Težke razmere vojskih časov vplivajo tudi na naše slovensko izseljenstvo v Nemčiji.

Diaspora

Koliko je naših slovenskih ljudi raztresenih po banovinah na našem jugu, je mnenje zelo deljeno in nimamo točnih podatkov. Bo jih pa okrog 60.000 ali celo več. Versko je prevzelo skrb zanje Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, kulturno pa Družba sv. Rafaela. Res žive naši ljudje na jugu večinoma v krajih, kjer je zanje poskrbljeno v verskem oziru, če izvzamemo razne naselbine v bivši Srbiji. Vendar pa je nujno potrebno, da Slovenci ne pozabimo svojih ožjih rojakov, raztresenih po našem jugu, in posvetimo temu vprašanju svojo posebno skrb.

Sezonsko izseljenstvo

Letos je odšlo do 15.000 naših ljudi na sezonsko delo v Nemčijo. Po posredovanju Družbe sv. Rafaela je naša država sklenila z nemško državo glede sezonskega delavstva posebno pogodbo, v kateri so bile zaščitene vse koristi in vse potrebe sezonskih izseljencev. Dosegla je tudi, da se je v pogodbo postavila točka, ki dovoljuje slovenskim škofom, da pošljejo za njimi slovenske izseljenske duhovnike. Tudi kardinal Bertram iz Breslave je pisal našemu prevz. g. škofu dr. Rožmanu pismo in ga prosil sodelovanja domovine pri verski oskrbi izseljencev. Tako je odšel meseca avgusta med sezonske izseljence izseljenski duhovnik g. Ivan Skafar iz Murske Sobote. Vprašanje sezonskega izseljenstva v Nemčiji je danes precej razčiščeno, in so smernice našega dela za izseljenstvo v Nemčiji danes jasne kakor za narod, tako za državo.

Sezonsko izseljenstvo v Slavoniji je bilo tudi sklepa rana našega naroda. Družba sv. Rafaela je tudi tej rani posvetila svojo pozornost in poslala tja v mesecu juniju g. Skafaria, da je obiskal vse naselbine in preiskal ondotne razmere. Tudi »Zveza Poljedelskih delavcev« iz Prekmurja je poslala tja doli svojega zastopnika. Tako bo mogoče tudi tukaj to rano zaceliti in urediti razmere med ondotnimi izseljenci tako, da naš človek ne bo trpel škode na svoji duši, svoji morali in kulturi, ko si išče težkega vsakdanjega kruha.

Iz tega splošnega pregleda po naši deseti banovini je razvidno, da imamo zelo živahno in uspešno lptu dela za seboj, uspešno toliko bolj, ker so se razmere po naselbinah izboljšale in smo dobili tu v domovini jasen vpogled v to delo, ki bo omogočal urediti vse razmere tako, da bo donajalo čim največ koristi za naše izseljenstvo, kakor tudi za državo in narod.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/2 3., 1/2 6., 1/2 9. ter jutri ob 8. uri

Štiri hčere prof. Lempa

Reprezentativno delo ameriške filmske umetnosti po motivih Schubertovega hrepenenja s sestrami Lane v glav. vlogah.

Sinfonija barv, lepote in duha, nepozabna

Snegulčica

Poslednjič v Ljubljani. Pripeljte malčke!

POZOR! Ob 1/2 3 dva filma - znižane cene!

Jan Plestenjak:

Pesem izseljenčeve žene

V urah večernih čakam nate, sonce že spi, pa še molim zate; tja preko morja se ti moje srce smehlja, tja preko morja, ti moja misel kušlja: »Prazen je dom in vsa domačija kot podrtja vame zija. Jaz sama sem blodna, ne čutim krvi, morda mi vzvalovi, ko prideš ti.«

O, če bi ne bilo morja, vsak večer bi k tebi šla in vse bi ti razodela, kako sem brez tebe trpela.

O, pridi, pridi, saj ti se ne bojiš morja, pridi, pridi, jaz ne prenesem več gorja.

Pogled na Merlebach

Za našo mladino v tujini

Za uvod primer iz narave: Vrtnar poseje seme, skrbno ga odeva z zemljo, mu priliva vode, da vzklai. Dan za dnem hili na posejane grede, kdaj bo videl prve zelene bilke. Z vsjo ljubeznijo in skrbjo goji mlade rastlinice. Pa so v vrtu še druge rastline, večje, obetajo že sad. a vendar posveti vrtnar vso pažnjo tistim, ki jih obsevajo komaj prvi sončni prameni. Iz nežnih sadik si vzgoji zdrave, lepe rastline, ki so ponos njegovoga vrta.

Naše sadike so mladina v domovini in naša mladina v tujini. Mladina v domovini ima dovolj možnosti, da se razvije v krepko vejo našega naroda, da stopi na mesta naših vodnikov. Drugače je naša mladina, ki se je rodila v tujini, ali ki je v prvih otroških letih odšla s starši v tujino, kjer odrasča. Polagoma se vtaplja v tujem morju. Ko pride v prvih letih v družbo tujih tovarišev, že vdihava tuje ozračje, z njim njihovo besedo in navade. Ob vstopu v tuje šole je ta vpliv še večji. V prvih otroških letih je v njegovem govoru še prevladovala materina beseda, v letih šolanja se priučil popolnoma tujega jezika, govori v njem s tovariši, celo bratje in sestre že govore v njem med seboj. Vedno manjši je krog ljudi, s katerimi govori v materinem jeziku. Edina čuvarja te tako tople besede mu ostaneta oče in mati. Tudi otrokovo obzorje o poznanju domovine je ozko. Materino pripovedovanje o domačih ledinah in temnih gajih, o strmih pečinah in žitorodnih poljih mu prehaja vedno bolj v bajko, ker ni spojeno s prvim doživljanjem domovine. Vse to ga ne more ogreti tako, da bi se mogel odreči tujemu vplivu, ki podzavestno pronica v njegovo dušo. Svoje duševnosti ne more osredotočiti ob pojmu domovine in iz tega središča graditi dalje verskega in narodnega prepričanja.

Izseljenski otrok je svet zase, dva motiva se bijeta v njem: v domačem krogu domovina, čim prestopi domači prag in v družbi tovarišev pa tujina z vsjo mrzlično borbo za vsakdanji kruh. Oba motiva se prelivata v dušah izseljenskih otrok in klešeta trde, mrzle značaje. Življenje se odpira pred njimi, že začenja borbo za vsakdanji kruh. Sin stopi za očetom v temne rove, redki sinovi dosežejo lažji kruh; hči se učii obrti, potem je doma, ali pa išče kruha pri tujih gospodarjih, kjer mora opravljati najtežja in najnižja dela za skromno plačilo. Prav ta borba za kruh je močnejši motiv v izseljenskem otroku od vstopu v življenje kot idealne sanje, kako lepo je v domovini, za katere je že otopel. Gotovo mu pripovedovanje o lepi domovini še vzbuja hrepenenje po lepšem in toplejšem okolju. A v vedni borbi za vsakdanji kruh topi tudi to hrepenenje. In če je tam za gorami, daleč za gorami, kamor ne seže njegov pogled, lepše, vsakdanji kruh ga veže na tuje poljane. Starši, ki sami bijejo težko borbo za vsakdanji kruh, ne morejo preprečiti tega duševnega hiranja svojih otrok, ki odrasčajo v tujini. Prav tako ne morejo preprečiti pri svojih sinovih in hčerah potapljanja v tuj jezik, navade in v vse tuje okolje. Starši sami spoznajo bridko resnico: Ne moremo preprečiti, saj smo edini čuvarji naše besede v tujini, a že mi skoraj pešamo. Redki izseljenski duhovniki, učitelji nas skoraj ne dosežejo v svojem prevelikem delokrogu. Otroci naše besede skoraj ne znajo, še manj jo bodo znali njihovi otroci. Še težjo pot bodo imele v narodnostnem oziru poznejše generacije.

Bridko je spoznanje: zapisani so narodni smrti za domovino. Vprašamo se: kako pomagati tej bedni mladini, kdo naj pomaga?

Pregovor pravi: Dvakrat da, kdor hitro da! Storitii moramo tako, če hočemo uspeli. Izseljenski mladini morejo pomagati zdrave moči. S temi pa razpolaga le domovina. Domovina mora biti topla ognjišče vsem slovenskim rojakom, zlasti mladini, ki prebivajo raztreseni — posamezne družine in skupine po vsem svetu. V vsej dolgi dobi, odkar so se začeli naši rojaki izseljevati, se je za mladino premalo storilo. Še bomo mnogo mladine rešili, če začnemo premišljeno in pa skrbno delati, noben otrok se nam ne sme izgubiti. Tudi v tujini mora biti naša mladina krepka in versko in narodnostno zdrava, da bo vsak čas združena z domovino. Tako nam ne bodo ostali v tujini samo osamljeni grobovi.

V našem stremiljenju: rešiti mladino v tujini, moramo od besed do resničnih dejanj! Za tako delo je treba dobre organizacije, podpore od vseh oblasti, javnih ustanov, vse mladine v domovini in od vsakega rojaka v domovini. Organizacije, ki si mnogo prizadeva pomagati naši mladini v tujini, imamo. Rafaelova družba in Izseljenska zbornica vršita to delo. V svojem delovanju želita zblížati mladino v tujini z mladino v domovini in jih strniti v enotne vrste in tako združene pripraviti na tesno povezano življenje. Dosedanji poizkusi in delovanje obeh ustanov so pokazali, da je to prava pot, po kateri bomo strnili vrste izseljenske mladine in mladine v domovini in premostili daljave. Kjer koli v svetu si, bodi veren in zaveden Slovenc, če riješ pod zemljo, če orješ tujo ledino ali če poslušas brnenje tujih strojev, naš si, del našega narodnega telesa si,

domovina računa s teboj, misli nate, z nami gradiš kulturne dobrine za podvig skupne domovine.

Obe izseljenski ustanovi sta v svojem delovanju navezani na podpore oblasti. Tega jim oblasti niso odrekale po vidnem pozitivnem uspehu. Še tem priznajo obema velik pomen za naše izseljence. Razgibati pa je treba za pomoč pri tem delo ves naš narod, prav posebno pa še našo mladino. Izseljenske ure in proslave po šolah naj pomagajo mladini, da se seznanj z življenjem naše mladine v tujini, da spoznajo njeno težko pot med tujci, njene želje, težnje in velike nevarnosti, ki ji prete iz dneva v dan.

Kogar dobro poznamo in cenimo njegovo duševnost, ga tudi vzljubimo. Ljubezen do bližnjega pa je tista sila, ki je v žrtvovanju in darovanju za ljubeza tovariša zelo iznajdljiva. Iz najskromnejših in komaj vidnih reči ustvarja umetnine, ne umetnine z umetniško vrednostjo, ampak umetnine z vrednostjo ljubezni, kar je tako vabljivo našem otroku v tujini, da se z vsjo dušo oklene darovalca v domovini. Drobnost pisma, kratko, a toplo poročilo, podarjena knjiga, slika naše vasice s cerkvijo in lipo ob njej, slika našega mesta s sivim gradom in ozadju prinese toliko sreče v mrzle, očrnele domove naših rojakov v kolonijah na tuji poljani. Kdor doume to veselje našega izseljenskega otroka, mu gotovo ne odreče pisma in pozdrava ob izseljenskem tednu! Vendar se še vedno le redki odzivajo tej proujni. Vseh še vedno ne zajame ta klik, ker še premalo poznajo rojake v tujini. Pomagajmo mladini, da se seznanj z njimi, kar bo rodilo tako plemenite in lepe uspehe!

Razgibani za to delo morajo biti zlasti njeni vzgojitelji. Cim dajo mladini pravih smernic, je mladina pridobljena za to delo. Ko bo misel in skrb zajela mladino v domovini, bo sama našla novih poti za poglobljevanje in stikov v izseljensko mladino. Izseljenski teden jim bo narodni teden, ko bo vse življenje donia usmerjeno k tovarišem v tujino. Izseljenski tovariši bodo čutili povezanost in oporo v tovariših v domovini.

Koliko toplih pisem in pozdravov bo poromalo v tem tednu k izseljenskemu tovarišem? — Koliko otroških src bo navezalo medsebojne stike in se zblížalo?

Ako obiščemo naše rojake v tujini in ostanemo nekaj dni med njimi, spoznamo v kratkem času več, kakor bi mogli zajeti iz obširnih razprav o njih. Tudi novih pobud za to delo moramo dobiti največ, če stopimo v njihovo sredo.

V domu našega izseljenca: Domovina mu mora pomagati s pisavo in govornjo besedo, da si jo izseljenec približa, da ohrani globoko vero, domače navade in domovinsko ozračje. Tako prenese kos domačega življenja na tujo poljano. Njegov dom nam je košček domovine.

V šolski sobi izseljenskih otrok: Domovina jim mora poslati vodnikov, čuvarjev globoke verske usmeritve in materine besede. Poslati jim mora slovenskih knjig, slik o domovini in izpremeniti mrzle sive stene učilnic v izraz domačnosti iz domovine.

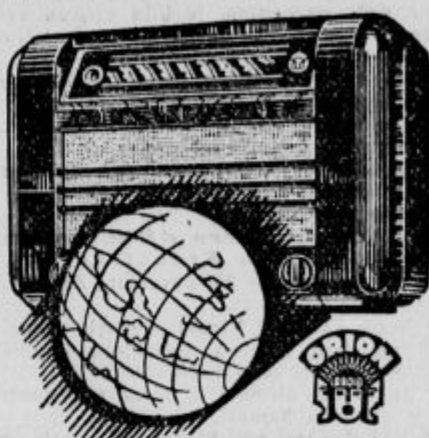
Pri slovenski prireditvi: Mladina naj s svežo besedo in pesmijo, okrepljeno po domovini, priklene k tesni povezanosti vse izseljence, ko jim

NOVICE

iz celega sveta in najboljšje razvedrilo nudi luksuzni super

O55

ker tudi podnevi sprejema evropske in izvenevropske postaje glasno in čisto
Prodaja tudi na obroke

Razen tega prinašamo
ORION 5-cevni
popularni super na mesečne obroke od Din 150.—

RADIO r. z. o. z., Ljubljana, Miklošičeva 6
RADIOVAL, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13
ANTON BREMEC, Celje, Miklošičeva c. 2
L. LUŠIČKY, Maribor, Koroska c. 11

kliče v spomin sliko domovine, kar jim bo dalo novega ognja in pobud za sožitje z domovino.

Da pa bo izseljenska mladina tem tesneje povezana z domovino, ji moramo omogočiti daljše bivanje v domovini in to v dobi, ko je najbolj dovzetna za vse lepo in dobro. Iz tujega mora priti v domovino, da jo bodo občutili in spoznali, da zanje skrbi v dejanju. Vemo, da je v mladini bodočnost našega naroda. Ne smemo se ustrašiti žrtv in truda za to pot izseljenske mladine. Prav za naš narod je to delo silnega pomena, misliti moramo, da nas je pol doma, pol pa po tujem svetu, kjer se peljajo za vsakdanjim kruhom, in to ne na boljših položajih, opravljati morajo najtežja in najnižja dela. Posvetiti pažnjo tej mladini, pomagati ji do nekaj brezkrbnih sončnih tednov, mesecev na domačih poljanah — morda edino svetlih v vsem življenju — utrditi v njej moč vere in materine besede, poglobiti v njej ljubezen do rodne grude, to mora biti še vedno vabljiv del v programu našega dela za izseljenca. In če smo zato prikrajšani za uro počitka ali za skromen dar: pomoč tem bednim rojakom zahteva žrtev, kar imamo sami v toliki meri, delimo s to našo — mladino v tujini!

Ali bi bilo preveč prošnje, ko bi vsaka šola ali vsaj nekatere prav ob izseljenskem tednu prispevale skromen dar in omogočile z njim izseljenskemu otroku vsaj nekaj dni bivanja v domovini? Za nas ne bo preveč. Izseljenski mladini pa bo tak dar temelj k tesnemu sožitju z domovino.

Domovina pomoč izseljencem, izseljenci domovini, to nas bo vezalo v čvrsto enoto, da se bomo čutili vsi eno: doma in na tujem, kjer se bo prelivala pesem naše materine besede in beseda z nami slika naše lepe domovine.

KINO MATICA 21-24

ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri
Nova edicija.

Ruski filmski šlager
Pastir Kostja
Leonid Utjesov

S krvavih žuljev pada čisto zlato, in vendar...

V teh dneh, ko se ves svet, posebno pa Evropa nahaja v nekem čudnem merjenju sil, kar seveda povzročata vsemu svetu velike gospodarske težave — se nekam s strahom vprašujemo: Kako neki se v teh dneh počutijo in kako se godi stoletim naših bratov in sester, ki so sedaj izven meja naše ožje domovine? Ali imajo čelo, zaslužek? Ali niso morda nekateri tudi brez dela? Jih kdo podpira, mar jim ni treba iti na delo za vsako ceno? Kako neki jim je?

Za danes morda to še ni tako hudo. Nekje je dela več, drugod zopet manj. vendar za dolgo to ne bo. Vedno bolj se oži krog, ki z vedno večjo krutostjo stiska milijone ljudstva in jim zapira pot do vsakdanjega kruha: do dela. Tu in tam je dela celo preveč. Saj delajo tovarne dan in noč — od živil, obleke, do vseh vrst moralnega orožja. Domači so pod orožjem, zato so tujci dobro zaposleni.

Toda, stalno čujemo zahteve, ki jih stavljajo delavski zastopniki držav, v katerih je mnogo tujih delavcev, da jih je treba odpustiti in dati kruha domačim delavcem. Tako smo pred časom že kar pričakovali večjih transportov iz Holandije in Belgije, pa tudi iz Francije. Rešilo jih je

to, da trenutno delavnih sil primanjkuje. Toda to je samo začasno. Cim se bodo razmere nekoliko ustalile in bodo na eni strani tovarne in rudokopi zaradi gospodarskih razmer delo pričeli ustavljati, na drugi strani pa bodo pritiskali za delo domači delavci — bo naš človek prvi, ki bo moral na novo pot za bormim vsakdanjim kruhom.

Le kam? Domov. V domovino. Ali dalje po širnem svetu. Obojega bo dovolj. Kaže pa, kako malo stalnosti je na tujem za našega človeka, posebno za one izseljence, ki so se naselili v zapadno-evropskih državah.

Ali kdo misli na to, da bomo nekega dne zopet sprejemali trudne in izmučene brate, ki nam jih bo vračala tujina? Morda je ta dan še daleč in jih bo medt-m že mnogo padlo pod težo tujega življenja. Morda zelo blizu! Prihajali bodo kot hlapei Jernej in iskali rodnih domov, pa-oh, razočaranja! Sprejemali jih bomo kot tuje, vsiljive, ki naj bi ostali tam, kjer so bili doslej.

Saj se to v povestnici našega naroda že od nekaj ponavlja. Kdor je bil toliko srečen, da je prinesel kaj trdega pod palec, ta že, ali kaj bi naj z berači? Teh imamo že doma dovolj...

Smo li na to pozabili, da so se na tujem njihove polne srage spreminjale v čisto zlato, ki nam je desettletja dotekalo — tu manj, tam več — in preganjalo bedo iz naših kmečkih in delavskih domov?

Na vse to in še na marsikaj naj domovina danes od dnevu, ko se spominjamo vseh, ki so nas zapustili, pomisli in vse, ki se bodo kakor koli in kadar koli vračali, toplo pritisne na svoje srce.

Ameriški slovenski deček igra na citre

VIHAR NAD AZIJO

Ohono francosko filmsko delo, v katerem je CONRAT VEID na višku svojega umetniškega ustvarjanja. V ostalih vlogah SESSUE HAYAKAWA, MIČIKO TANAKA, ROGER DUCHESSNE

Prekribite si vs'eopnice v predprodaji — KINO SLOGA, tel. 27-30 — Predstave danes ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 3. decembra: Prva adventna nedelja. Izzeljena nedelja. Francišk Kavrič, spoznavalec. Zadnji krajec ob 21.40. Herschel napoveduje dež in sneg.

Ponedeljek, 4. decembra: Barbara, devica in učenica; Peter Hrizolog.

Torek, 5. decembra: Saba, opat; Kripina, mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Maksimilijana Venedig roj. Maurer, hišna posestnica. Pogreb bo danes ob 2 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

† V Zagrebu je umrla v petek gospa Ana Markič, roj. Pogačnik. Blaga pokojnica, dolgoletna naša naročnica, je bila vzorna krščanska žena. Zadnji čas je živela v Zagrebu pri svoji hčeri in zetu, dr. Bogdanu Petelinu, sodniku vrhovnega sodišča. Rajsko bodo prepeljali na pokopališče v Novo mesto, kjer počivata že njen mož Ignac in stric Peter Urh, novomeški prošt. Pogreb bo danes ob 16.

† V Mojstrani je umrl gospod Alojzij Ažman, železniški uradnik v p. Pokopali ga bodo danes ob 4 popoldne na farnem pokopališču na Divjem.

† V Postojni je mirno v Gospodu zaspala v 68. letu starosti gospa Frančiška Češ roj. Vadnal. Pokopali so jo 24. novembra na domačem pokopališču.

† V St. Vidu pri Vipavi je umrla gospa Ana Rudolf roj. Hlad, soproga nadučitelja v p. Pokopali jo bodo danes ob 4 popoldne.

† Na Čatezu ob Savi je mirno v Gospodu zaspala g. Terezija Namorš.

† V Lahovem pri Blokah je umrla gospa Uršula Modic. Pokopali jo bodo danes ob 3 popoldne na farnem pokopališču na Dovjem.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnostne novice

= Napredovali so v čin armijskega generala divizijski general Jovan Naumović in Miloško Jačković; v čin divizijskega generala generalštabna brigadna generala Milutin Nikolić in Kosta Adamović; konjeniški za generalštabne posle Dimitrije Predić, pehotni Dragiša Pandurović in inženirski Dušan Božić; v čin brigadnega generala polkovnik; topniški za generalštabne posle Bogdan Maglič, pehotna Metod Rakuša in Mirko Rač, topniški Radosav Vuksanović, Fran Pogačar in Djuro Izer ter inženirski Miloš Stamenković in v čin kontra admiralja kapetana bojnega broda Armi Pavić in Tomo Tijić.

= Oboljel je biserni mašnik g. Jožef Borštner, vpokojeni župnik v Ljubljani-Mošte. Priporočamo ga v pobožno molitev!

= Duhovni svetnik Kastelic Matija častni občan občine Dol. Občinski odbor občine Dol pri Ljubljani je v svoji seji dne 30. novembra soglasno izvolil častnim občanom občine Dol gospoda župnika Kastelice Matija, za vse zasluge svojega 35letnega župnikovanja v Dolu, katere si je pridobil za častni in večni blagor vseh občanov in ko odhaja te dni v svoj zasluženi pokoj. Gospodu župniku k temu največjemu odlikovanju, ki ga more dati zaslužnim občanom občine, iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta!

= Poroka. V nedeljo, 26. nov. t. l. sta se poročila v Ljubljani v cerkvi sv. Petra g. Gabrijel Zemlja, želez. poduradnik iz Sela pri Zirovnici, in gđc. Francka Prešeren, posestnikova hčerka iz Zabreznice. Mlademu paru želimo od Boga vso srečo!

Kaj pravite?

Azijski komunizem je s svojimi oboroženimi tolpmi vdrl na Finsko, moskovska letala obmetavajo nezavarovana finska mesta z zažigalnimi bombami in sovjetske vojnje ladje streljajo na finska neutrinjena mesta. Ta vandalski napad na mal in miroljuben narod, ki nikoli ni nikogar ogrožal, se le toliko loči od nekdanjih vpadov azijskih Mongolov na kulturne dežele, da je sedaj izveden z vsemi sredstvi moderne morilske tehnike — in je torej še neprimerno bolj barbarski.

Ves kulturni svet se zgraja nad postopanjem sovjetskega imperializma, ki je potem, ko je zasušil Litvo, Latvijo in Estonijo, pomandral polovico Poljske, sedaj planil še nad miroljubno Finsko. — Nedavno so pristali moskovskega mednarodnega komunizma, ki žive med nami Slovenci, izdali nekakšen oklic na Slovence pod imenom »Zveze delovnega ljudstva«, v katerem se zavzemajo za priznanje Sovjetije, ki da je miroljubna država, nasprotnica vsakega imperializma in torej tisto središče, »okoli katerega se zbirajo vsi miroljubni in svobodoljubni narodi«. Kaj pa sedaj pravijo komunistični podpisniki tega oklica ob navalu boljševidza na mali, miroljubni in svobodoljubni finski narod?

Ce je med njimi kaj mož, ki jim je za pravico in resnico več kakor pa za komunistično internacionalo, za kulturo in človečanstvo več kakor pa za barbarsko nasilje, in če jim je res pri srcu blaginja malega slovenskega naroda, potem pritakujemo od njih, da bodo izdali plamenič protest proti barbarstvu sovjetskega komunizma. Saj komunisti vendar tako radi grme proti »nasilju«, imperializmu in tlatenju malih narodov! Taka protestna izjava proti sovjetizmu nasilju bi bila možata in poštena. — Ako pa te izjave ne bo, potem bo vsak Slovenec, tudi če je še tako zaostal, z lahkoto spoznal, da je proglas »Zveze delovnega ljudstva« ena sama neiskrena in hinavska laž, namenjena samapeljanju nevrednih in o komunistični taktiki nepoučenih ljudi!

25 let župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici

Vesela obhaja jurjevška fara te dni jubilej. 1. decembra je namreč minilo 25 let, odkar so zvonovi naznanili faranom, da je došel v njihovo faro nov župnik, današnji jubilar, duhovni svetnik g. Štuhec Franc. Raduje se vsa fara in s ponosom gleda na svojega župnika, to še pred vsem vsled tega, ker je gospod župnik domačin. V jurjevski fari v Bohlečevih mu je tekla zibelka, tukaj je kaplanoval štiri leta in sedaj vodi 25 let to veliko farno in živi samo za njo.

Ne moremo naštetih vseh njegovih prizadevanj ne njegovega dela in uspehov za dušni in telesni blagor svojih faranov. Saj si ne moremo predstavljati prižnice brez njegovih izklesanih pridig, ne spovednice brez njegovih tolažilnih besed, ne društev brez njegovih prepričevalnih govorov, kratko, ne moremo si predstavljati jurjevške fare brez njegovega dobrega župnika.

Gospod duhovni svetnik Štuhec je skromen mož, ki ne išče zunanje sijaja in časti. Prav nič rad ne čuje, če ga kdo izmed faranov nagovori z naslovom svetnik. Farani smo mu hoteli za njegovo petindvajsetletnico privediti skromno cerkveno slovesnost danes, ko obhaja svoj god. V svoji ponižnosti nam je to prepredil s tem, da se je te dni odločil za duhovne vaje, da sam z Bogom obhaja svoj god in svoj jubilej.

Vsi njegovi farani mu želimo, da bi mu dobri Bog vso njegovo delo bogato poplačal in da bi mu dal moči in zdravja, da bi še dolgo deloval med nami.

Zdravilno delovanje Rogoške mineralne vode.

Pri kostobolju in sladkorni bolezni se dosega zelo dobri rezultati z vrelcem Donat

— Dr. Jakob Mali, konzul ameriške Ljubljane! Z velikim zadovoljstvom bo sprejela ameriška Ljubljana, t. j. Cleveland, vest, da je naša vlada imenovala za novega častnega jugoslovanskega konzula za Ohio gospoda dr. Malija, zobozdravnika iz Clevelanda. V Clevelandu živi okrog 40.000 Slovencev, ki so prišli iz domovine in njihov prvi rod; do 60.000 jih je, ako pristoje moji drugi in deloma tretji rod. Po celi državi Ohio jih je pa gotovo nad 100.000. Zato so od todni slovenski izseljenci zelo bridko čutili potrebo, da se imenuje za Cleveland slovenski konzul, ki bo v ozkih zvezah z ameriško Ljubljano in njenimi organizacijami, katerih je gotovo nad 200. Imamo tam tudi štiri župnije v mestu in dve zunanja mesta Clevelanda. Zato je naredila naša vlada zelo modro potezo, da je imenovala za to mesto tako odličnega slovenskega kulturnega delavca, kakor je gospod dr. Mali. Dasi v Ameriki rojen, piše in govori perfektno slovensko in piše v razne slovenske liste številne zdravniške članke. Delaven je v vseh clevelandskih organizacijah in je pri vseh v prvih vrstah. Gotovo bo njegovo imenovanje slovenski živelj v Clevelandu pokrepilo in narodno in državno zavest pomnožilo. Gospodu konzulu izkreno častitke iz domovine.

— Radio našim izseljencem. Kakor prejšnja leta, bo tudi letos ljubljanska radijska postaja postavila posebne večere našim izseljencem. Zal, da so taki večeri tako redki, skoraj samo ob prazničnih dneh. Prvi tak večer bo na izseljensko nedeljo, dne 3. decembra ob 20. Spered tega večera je tale: Hribar: Adventna (Komorni zbor). Foerster: Ave Maria iz op. »Gorenjski slavček«. (Mešani zbor in Radijski orkester.) Govor (g. p. Kazimir Zakrajšek). Medved: Popotnikova pesem. (Moški zbor.) Bernard: Slovenski fantje. (Mešani zbor in Radijski orkester.) Gregorc: Ko so fantje proti vasi šli. (Moški zbor in Radijski orkester.) R. Miklič: Izseljenci, prizar. (Člani radijske igralne družine.) Dolinar-Bernard: V zarji jutranji. (Mešani zbor in Radijski orkester.) Jakl: Iz naših livad, valček. (Radijski orkester.)

— Slovenske oddaje v graškem radiju. Radio oddajna postaja v Gradcu že nekaj časa oddaja tudi v slovenskem jeziku in sicer vsaki dan od 17.45 do 18. od 19. do 19.15 in od 22.45 do 23 srednjeevropskega časa.

— Predpisi nemške državne vlade o vrnitvi Nemcev iz Baltika se nanašajo tudi na one Balte nemške narodnosti, ki živijo v inozemstvu. Rok za prijavo poteje 15. decembra 1939. Natančnejša pojasnila daje nemški konzulat v Ljubljani in njegova podružnica v Mariboru.

— Požar na Vrhniki. Pretreko sredo popoldne je presenetil Vrhnica plat zvona; začelo je goret pri Francu Gromu na Hribu. Zgorelo je ostrešje skoraj nove hiše. Škoda je velika, a je krita z zavarovalnico. Požar so povzročile saje, ki so se vnele; za dimnikom je bilo tudi seno, zato se je ogenj hitro razširil.

— Vrtičevci poverjeniki lepo prosimo, da po možnosti dvignejo v ekspediciji »Slovenca, Jugoslovanska tiskarna — vhod s Poljanskega nasipa — letošnje prvo knjižice »Veselo anganec, in sicer od 7. do 14. decembra. Ostalim jih odpošljemo 15. t. m. — Uprava.

— Se jutri je čas, da si za Miklavža omislite darilo v Jugoslovanski knjigarni ali v Prodajalni H. Ničman v Ljubljani ali v kaki trgovini na deželni novi letnik »Družinske Pratičke« za ceno pet dinarjev. Zelo boste ustregli z njo Miklavžu, ki rad obdaruje stare in mlade.

— Miklavž izvršno darilo šolski mladini je »Igralna šola« Jerice Kozina. Vzbuja zanimanje za šolo, olajša učenje in zabava vso družino. Knjižico dobite v vseh knjigarnah.

— Vsež katoliških kmetskih mladenk prireditelj za kmetska dekleta iz Dolenske in Bele Krajine duhovne vaje, združene s tečajem v dneh od 26. do 31. decembra jutraj v Šmihelu pri Novem mestu. Vsa oskrba znaša 70 din. Prijave se posiljati najkasneje do 17. decembra na Zvezo katoliških kmetskih deklet, Ljubljana, Miklošičeva cesta 21.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 2. t. m. je objavljena »Uredba o izplačevanju prejemkov državnih plačevancev v mobilnem in vojnem stanju«, dalje »Pra-

vilnik o zaščiti pred zračnimi napadi, prva polovica IV. dela (gradnje zaklonišč)« in »Ureditev državnih cest po mestih in trgih, prispevek občin po § 21 zakona o državnih cestah.«

— Prepovedan tisk. Službene novice objavljajo, da je prepovedalo državno pravdnstvo v Zagrebu prodajati in širiti št. 2. lista »Alarm«, ki izhaja v Zagrebu.

— Prošnja. Moj sin Janez Bedek, ki je služil pri 8. četi 87. pešpolka avstro-ogrsko armade, je padel 5. julija 1918 na italijanskem bojišču. Ker nujno potrebujem dokaze za njegovo smrt zaradi invalidnine, prosim vse, ki bi kaj vedeli o njegovih smrtni, naj mi to takoj sporoče na spodnji naslov. Stroške povzmem. Franc Bedek, Gabrje št. 108, p. Brušnice na Dolnjem.

— Parfum ohrani svojo vonjavo, ako negujete telo s SANOPEDOM! Sicer pa se pomeša s neprijetnim duhom po potu in smrtil! Glavna zaloga za SANOPED: drogerija Jantigaj, Ljubljana, Krekov trg.

— Vse tovariše bivšega črnovojnškega polka št. 27 na romunski fronti brez razlike čina vabim na sestanek in skupno kosilo dne 10. dec. 1939. Sestanek ob 10 v kavarni Emona, kosilo ob 12 v gostilni »Možina«. Tovariši, ki žele po dolgem času obuditi nekaj lepših spominov, naj se prijavijo z dopisnico na Franc Nejedlý, žaga in mlin, Prelasko, pošta Podčetrtec.

— Naše bralce opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«.

— Trdoglav in Marjetica je najnovejša, nad vse ljubezniva slikanica, ki jo je po Fr. Milčinskega narodni pravljici izvršila inž. arh. Marija Grafenauerjeva. Knjižica je takoj našla toplo priznanje in bo za letošnjega Miklavža in božič najprimernejše darilo za mladino. Delo je izšlo pri Novi založbi v Ljubljani.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Tatova iz Slovenskih gor, Franc Kovačič iz Negove in Anton Perko iz Trdtkove, sta bila pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti obsojena prvi na 8 mesecev, drugi pa na 3 mesece strogega zapora, ker sta dolgo kradla po Slovenskih gorah, kar jima je prišlo v roke in prodajala naprej. Za nekaj časa bo mir pred njima.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi, vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec caravne »Franz-Josef« grentiče.

— Požar v Otoki vasi. Nad Oplotnico je vas Okoška vas, v kateri je posestniku Pišotku Leopoldu pogorelo gospodarsko posestvo do tal. Sumi se, da je požar nastal po nepravilnosti Pišotkovega hlapca Vincenca Golobrajna. Ta je star okrog 34 let in je nekoliko slaboumen. Zelo rad kadi pipo. Morda je odvrgl vžgalico ali pa mu je po nesreči padel kak ogorek v slamo. Goreti je namreč začelo na skednju v slami, kjer je Golobrajna prenašal koruznico. Požar je opazil gospodar Pišotek sam, vendar prepozno, bil je namreč ves skedenj znotraj že v plamenu. Sosedje so prišli prido gasilni in reševalni, nakar so kmalu prihitali tudi oplotniški gasilci. Rešili so živino in svinje ter vozove, pri čemer se je gospodar sam precej opekeln na glavi. Škoda je kakih 30.000 din, ki niti do polovice ni krita z zavarovalnico, ker so zgoreli vsi nezavarovani letošnji pridelki, in sicer seno in slama ter vse poljsko in kmetijsko orodje. V

VELIKA EFEKTNA LOTERIJA Obrtnega društva, Kamnik

kateri glavni dobiček je avto »Opel Kadet« vreden 34.000 Din in drugi večji dobički v skupni vrednosti 12.000 Din. — Vprašajte sv. Miklavža in povedal vam bo, da je zbiranje 31. decembra 1939 ter vam tudi preskrbel srečke od Obrtnega društva po 6 Din

Slov. fantje in dekleta proslavljajo praznik zedinjenja

Viš. Narodni praznik se je na Viču praznoval s sv. mašo, ki jo je daroval župnik p. Teodor Tavčar in kateri je prisostvovala šolska mladina ter predstavniki javnega življenja. Zvečer ob 8 je bila v društvenem domu slavnostna akademija s pevskimi in godbenimi točkami ter govorom, ki ga je imel inž. Jože Sodja.

Kranj. Na predvečer praznika je mestna občina priredila skupno proslavo v veliki dvorani Narodnega doma ob sodelovanju krajevnih organizacij. Slavnostni govor je imel gimnazijski direktor g. Korbar France. Združeni moški zbor, sestavljen iz moškega zbora Prosvetnega društva, Narodne čitalnice in Primorskega društva, je pod taktirko glasbenega učitelja g. Liparja odpel nekaj pesmi. Sodeloval je tudi orkester Narodne čitalnice. — Krajevna podružnica Slovenske dijaške zveze na gimnaziji je prvič po svoji obnovitvi priredila proslavo 1. decembra. Člani in članice so se zbrali pod vodstvom pokrovitelja profesorja Fortuna Martina in glavarja Dijaške zveze. Fantje so nastopili s pestrimi točkami. Na dan zedinjenja se je slovesnost pričela s cerkvenim opravilom ob 9 popoldan v župni farni cerkvi.

Kranj. Krasno slovesno društvo je s sodelovanjem FO in DK priredilo proslavo Zedinjenja v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Proslavo so se udeležili zastopniki oblasti in polno občinstvo. Moški zbor Prosvetnega društva je dovršeno odpel nekaj pesmi, sledile so telovadne točke na konju, proste vaje posameznikov. Dvorana je bila za to slovesnost primerno okrašena, oder so krasile državne in narodne zastave, na sredi odra pa je visela slika mladega kralja.

Domžale. Praznik zedinjenja, dne 1. dec., smo proslavili v petek zvečer v Društvenem domu. Proslavo so priredili Slov. izobraževalni in podporno društvo, Fantovski odsek in dekleški krožek. Predsednik g. duhovni svetnik Bernik je imel ob tej priliki pomemben govor. Nato so nastopili naš fantje in dekleta s prostimi vajami, rajanjem, živo sliko itd. Vmes je pridno igral orkester domžalske godbe pod vodstvom kapelnika g. Riedla. Dvorana je bila nabito polna.

St. Rupert na Dolnjem. Proslava 21letnice naše narodne države Jugoslavije, je bila letos nad vse veličastna. Ob 8 zjutraj je bila v župni cerkvi služba božja, kateri so prisostvovali vsi javni uradi, šola, obe gasilski četi, Prosvetno društvo, fant. odsek in dekl. krožek v krogih, ter mnogo drugih vernikov. Po službi božji se je vsa ta množica zgrnila v »Prosvetni dom«, ki je bil za to proslavo okrašen. Na odru je vsa v cvetju in zelenju visela slika našega mladega kralja Petra II., pred katero se je poklonila šolska mladina in ljubljimi deklaracijami in zbornim petjem, ter članice dekl. krožka, ki so ob spremljavanju cerkvenega pevskega zbora izvajale lepo in ganljivo simbolično vajo: »Oj Dober dob.« Občinstvo je nagovoril in pozdravil šolski upr. g. Matija Brezovar

Jskafix

veliki nevarnosti je bila tudi hiša, ki se je bila zaradi bližine 4 m že vžgala, vendar so jo sosede rešili.

— Poleg krasnih resnih tudi dovipna darila — nova izbira — v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Higijena žene. Pripredil dr. Justin. Cena 3 dinarje. Plačljivo tudi v pisemskih znamkah. Naroča se pri Slovenski krščanski ženski zvezi, Ljubljana, Pražakova ul. 8.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Spet ogenj v Prekmurju. Nad 75.000 din je napravil škodo ogenj v Adrijančih, ki je uglednem posestniku vpepelil hišo, gospodarsko posestvo in hleve in mu uničil vse pridelke in gošpodarsko orodje. Veter je bil tako močan, da so bila v veliki nevarnosti bližnja posestva, če jih ne bi rešili gasilci, ki so iz vseh sosednjih krajev prihitali gasiti. Devet gasilnih društev iz Adrijančev, Gor. Petrovčev, Stanjevcov, Lucove, Šulinčev, Neradnovčev, Zenavlja, Salovci in Markovčev je bilo na delu, da so udušili ogenj; domači gasilci pa so bili 18 ur na kraju požara, da ne bi veter razpihal isker in jih zanesel naokrog. Pomanjkanje vode so tu rešili tako, da so motorke od daleč dovajale vodo ročnim brizgalnam. Če bi bilo povsod na razpolago dovolj vode, bi bila škoda mnogo manjša, tako pa znaša v zadnjih dneh v Prekmurju skoraj pol milijona dinarjev.

Št. Vid nad Ljubljano

Blaz Potočnikova čitalnica vzprizori danes ob pol 8 zvečer priljubljeno Geržičevo opereto »Miklavž prihaja«. Po končani opereti bo obdarovanje.

Ježica

Katoliško prosvetno društvo vabi vse prijatelje naše organizacije na svoje sledeče prireditve: Danes popoldne ob 3 izseljenska proslava z zelo zanimivim sporedom in govorom. Vstopnine ni! V torek pride v naš dom sv. Miklavž. Obdaril bo prav vse in sicer popoldne ob 5 otroke, zvečer ob 8 pa odrasle. Darila sprejema že od 8 zjutraj dalje.

Brezovica pri Ljubljani

Vsa okoliška društva ter vse one, ki se zadnjo nedeljo niso mogli udeležiti, vljudno vabimo na krasno rimsko igro »Dekle z biseri«, ki jo ponovi naše društvo danes ob 3 popoldne v Katoliškem domu.

Trbovlje. Na predvečer 1. decembra je bila v Društvenem domu slavnostna akademija z bogatim kulturnim sporedom, vmes pa so bile lepe telovadne točke. Imenitno je bil opremljen oder, ki je imel za ozadje ogromen zemljevid Jugoslavije na državni trobojnici. Vse naše katoliške organizacije so se potrudile dati najboljše. Glavno delo pa je imel g. učitelj Tič in zato tudi že zahvalo. Tudi obisk je bil prav dober. Lep uspeh je splošna zadovoljnost z izvajanjem sporedom je vsem sodelujočim najlepša zahvala.

Ptuj. Prosvetno društvo je lepo proslavilo državni praznik zedinjenja že na predvečer v društveni dvorani minoritskega samostana. Nabito polna dvorana je bila zelo okusno okrašena z zelenjem, zastavami in slikami Nj. Vel. kralja Petra II. ter narodnega voditelja dr. Antona Korošca. Veselo je dejstvo, da je bilo skoraj ¼ udeležencev proslave mladine, to je slov. katoliške mladine. Na dan 1. decembra je bila ob 9 v proštijski cerkvi slovenska pontifikalna sv. maša z molitvijo za kralja, ki jih je opravil ob veliki asistenci prošt g. Ivan Greif. Službe božje so se udeležila vojaška in civilna oblastva s poveljnikom mesta, majorjem g. Markovičem in okrajnim glavarjem g. dr. Farčnikom na čelu. Zastopane so bile tudi mnoge organizacije, društva in korporacije s svojimi zastopniki, med drugimi tudi četa ptujškega Fantovskega odseka s praporom na čelu.

Sv. Jurij ob j. ž. Prosvetno društvo je na praznik zedinjenja zvečer priredilo v svoji dvorani lepo proslavo. Domoljubne pesmi pevskega zbora so občinstvo zelo navdušile, na kar je sledilo predavanje: »Svoboda sen tisočletje« ob skioptičnih slikah in pesem: »Hej Slovenci!

Slov. Konjice. Ob obilni udeležbi trškega in okoliškega prebivalstva je bila v Prosvetnem društvenem domu lepa proslava narodnega praznika, ki so se udeležili zastopniki cerkvenih in svetnih oblasti. Nastopil je mešani zbor z dvema domoljubnima pesmima. Narajščajnice so izvedle ljubko rajanje ob spremljavi društvenega orkestra. Člani so lepo izvedli proste vaje, članice pa rajalne vaje. Lep govor je imel profesor zgodovine na meščanski šoli Franc O m a h e n.

Murska Sobota. Proslava narodnega praznika zedinjenja je bila v metropoli Prekmurja nadvse svečana. V Prosvetnem domu je bila na predvečer slavnostna akademija Fantovskega odseka z izbranim sporedom. Na praznik je bila najprej proslava v gimnaziji. Na sporedu so bile deklaracije, pevске točke s spremljavo dijaškega orkestra in govor, ob 9 pa so bile v vseh treh svetilih službe božje. Po službi božji je bila akademija Prosvetnega društva v Prosvetnem domu. Po tej slavnosti je bila svečana seja občinskega odbora s slavnostnim govorom ravnatelja gimnazije inž. Zobca.

LJUBLJANA

Proslava narodnega praznika

Ljubljana je 1. december nadvse aloveeno praznovala. Vse hiše so bile okrašene z državnimi zastavami, trgovce zaprte in ob 10 je bila v stolnici zahvalna služba božja, ki jo je daroval prevz. škof dr. Gregorij Rožman ob številni asistenci duhovščine. Pred stolnico je bila postavljena častna četa 40. pešpolka s polkovno zastavo in godbo na čelu. Poveljnik divizijske oblasti general Dragošlav Stefanovič je obšel postrojeno četo, nato pa so krenili vsi številni odličniki v stolnico. Zahvalne službe božje so se udeležili ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, poveljnik divizijske oblasti general Stefanovič z generali Dodičem, Mišičem in Janežom in številnim oficirskim zborom. Konzularni zbor, ljubljanski župan dr. Jure Adlešič z občinskimi svetniki in uradniki, predsednik apelacije dr. Golia, rektor univerze dr. Slavič s profsorskim zborom, poveljnik orožniškega polka polkovnik Alojz Barle, upravnik policije dr. Hacin, načelniki banke uprave in šeli raznih uradov ter zastopniki najrazličnejših kulturnih in gospodarskih društev in združenj. V lepem številu so se udeležili maše tudi rezervni oficirji in zastopniki dobrovoljcev in invalidov. Prav tako je bila navzoča delegacija ZFO z zvezno zastavo in delegacija gasilske zajednice s starešino dr. Kodretom na čelu.

Tudi v pravoslavni cerkvi so bili opravljeni ob 11 cerkveni obredi ter so bili zopet navzoči najvišji predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Tudi v protestantski cerkvi je bila zahvalna služba božja.

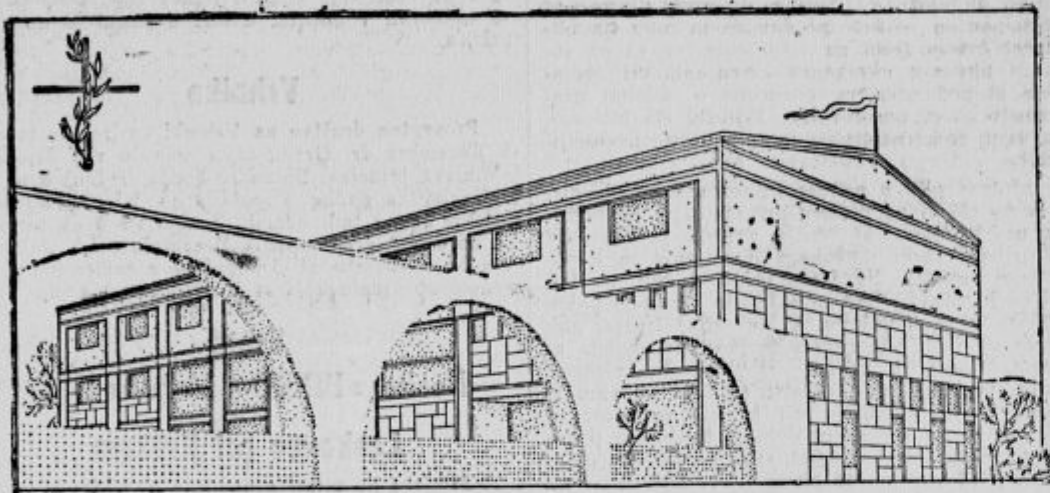
Zvečer na praznik pa se je razvil ob 6 po mestu sprevid z vojaško godbo. Za godbo je stopala četa vojakov, ki so nosili lampione. Povsod, kjer je šel

sprevid, so mimoidoči vzklikali kralju in Jugoslaviji. Na večer je bil ob 8 tradicionalni časnikarski koncert v proslavo praznika Zedinjenja. Na koncert so prišli vsi ugledni zastopniki civilnih, vojaških in mestnih oblasti. Tako so bili navzoči ban dr. Marko Natlačen s soprogo, div. poveljnik general Stefanovič s oficirskim zborom, župan dr. Adlešič, predsednik akademije znanosti in umetnosti dr. Rajko Nahtigal. Rektor univerze dr. Matija Slavič, konzularni zbor, predstojniki državnih in samoupravnih uradov in najvidnejši predstavniki gospodarskega, trgoveškega in kulturnega življenja. Koncerta se je udeležilo ljubljansko občinstvo, ki je z velikim odobravanjem sprejemalo posamezne točke skrbno pripravljenege eporeda. Posebno Akademski zbor, vojaška godba in mlada pevka gđ. Sonja Ivančičeva so želi viharno odobravanje. Po koncertu se je razvila prijetna zabava.

Ljubljanski oficirski zbor pa je v proslavo praznika ob triletju na 10 priredil v Kazini družabni večer, katerega so se udeležili aktivni in rezervni člani v velikem številu. Ko sta prispela ban dr. Marko Natlačen s soprogo in div. poveljnik general Stefanovič, je bil odprt ples. Navzoči so bili predsednik apelacije dr. Golia s soprogo, župan dr. Jure Adlešič s soprogo, poveljnik orožniškega polkovnika Barle, bivši minister Serneč in številni drugi predstavniki javnega življenja. Večer je minil v najlepšem razpoloženju, za katerega je skrbel vojaška godba, ki je igrala narodna kola in plese.

Slovesno so praznovali praznik Zedinjenja tudi člani društva Združenja zasebnih in trgovskih nameštencev Slovenije, ki so priredili lepo akademijo v dvorani Delavske zbornice v četrtek zvečer.

Bežigranski društveni dom

Danes dopoldne bo naš lep Bežigrad imel lep dan, ki pomenja zopet nov lep napredek bežigranskega okrožja in celotnega mesta Ljubljane. Polaga in blagoslavljiva se namreč vogelni kamen za novi društveni dom, ki se že hitro zida za novo cerkvi sv. Cirila in Metoda ob bivši Pokopališki ulici.

Novi društveni dom bo mogočna stavba in je škoda, da ne bo stal ob Dunajski cesti, kjer bi bil tudi okras celotnega okrožja in bi zato tja spadal. Vendar pa so finančne in druge težave to preprečile, dasi je bil prvotni načrt, da se postavi na severno stran cerkve, to pa seveda še preden se je škofijstvo odločilo za zidavo Baragovega semenišča na starem pokopališču Sv. Krištofa. Kakor hitro se je to sklenilo, je padla misel in je prišel v poštev prostor poleg g. Cihlarja in pozneje prostor poleg g. Senice. Vendar so finančni viri končno odločili za sedanji prostor za starim župniščem, od katerega je pa stavba toliko proč odmaknjena, da bo še prostora za novo župnišče, ki bo moralo biti za celih 10 metrov pomaknjeno proč od Dunajske ceste, kakor zahtevajo novi regulacijski ekipe mestne občine ljubljanske.

Naerte za bežigranski dom je izdelal g. ing. Strukelj, ki je sijajno rešil svojo nalogo in uredil dom tako, da bo popolnoma odgovarjal vsem potrebam javnega društvenega življenja. Cela stavba je 34 metrov dolga, 21 metrov široka in 10 metrov visoka. Razdeljena je v dva dela: glavni del na vzhodni strani je velika dvorana s 400 sedeži in galerijo in velikim, 7 metrov globokim in 12 m širokim odrom. Ker ima Prosvetno društvo Bežigrad svojo kinokoncesijo, bo dvorana urejena tako, da bo lahko služila tudi za kinoprodukcije. Vendar pa se ni prezilo vidika, da je to v prvi vrsti prosvetni dom. Zato bo v polni meri preskrbljeno za vse, kar moderno opremljena prosvetna dvorana mora imeti. Drugi del stavbe na zapadni strani je telovadnica s prihomi. Nad telovadnico je pa pet sob za društvene namene in dve kot stanovanje hišnika. Poleg teh sob je še v medstropju lepa soba za knjižnico. Velika dvorana in telovadnica sta zvezani z vrati tako, da lahko služita obe za eno skupno prireditev, ako bi bilo potrebno. Vhod v veliko dvorano je z zahodne strani ob Pokopališki cesti. Od tu se lahko pride tudi v tretje nadstropje v društvene sobe. Vendar pa je izredno lepo poskrbljeno, da je velika dvorana vedno zavarovana, ker bo dohod od knjižnice in do društvenih sob le mimo stanovanja hišnika s posebnim stopniščem na severni strani.

Za sedaj se bo sezidala še pred hudo zimo vsa stavba v surovem stanju in bo tako čakala boljših časov, ker bo s tem delom blagajna popolnoma izrpana.

Organizacijsko delo za prosvetni dom se je začelo prav šele pred dvema letoma, in sicer po-

novno. Nekajkrat se je sestavljal že precej obetajoč odbor, pa so se odborniki ustrašili truda in žrtv, pa je delo zastalo. Zlasti težko breme cerkvenega dolga je jemalo možem ves pogum. Toda lani se je pa zavzel za to idejo g. Stanko Sušnik, ravnatelj Vzajemne zavarovalnice, in se je lotil z energijo in požrtvovalnostjo, ki je morala roditi sad. Zbral je vrsto najplivnejših in najagilnejših mož in ustanovil so prav pred letom dni stavbno združenje »Bežigranski dom« z deleži po 1000 din. Šli so na delo moške odbora z navdušenjem in iskali zadruženikov in dobrotnikov in zbrali v pol leta 150.000 din. Mestna občina, zlasti g. župan dr. Adlešič je pokazal zelo veliko razumevanje potreb najlepšega dela mesta Ljubljane, v katerem je mestna občina najbogatejši faran. Tudi g. ban dr. Marko Natlačen je pokazal svojo naklonjenost, katero je vedno sledil razvoju našega okraja in nam naklonil primerno podporo. Z deleži, darovi in podporami smo zbrali do sedaj blizu 300.000 din. Seveda bo cela stavba izdelana veljala skoraj milijon din. Vendar, negotovost časa in bližajoča se draginja nas je primorala, da smo se morali lotiti dela. Izvršili bomo samo toliko, kolikor je denarja, namreč celotno stavbo v surovem stanju, potem pa naprej delali, naprej žrtvovali toliko časa, da jo dosežemo, četudi v etapah. Današnji dan je zato za ves Bežigrad dan veselja in ves Bežigrad pričakuje, da se bo za slavnost blagoslova, ki ga bo izvršil prevz. g. škof dr. G. Rožman zgrnilo okrog sv. Cirila in Metoda vsa Ljubljana in okolica, se z nami veselila našega skupnega napredka, obenem pa tudi položila svoj dar, da bo deležna tega dela tudi z žrtvijo. Saj je tudi Bežigrad radodaren in zelo požrtvovalen podpira vse, kar koli se kje drugje v mestu ali okolici dobrega začne.

I Opozorilo. Uredba o omejitvi prometa z motornimi vozili na tekoče gorivo stopi v veljavo dne 2. decembra in je prepovedana promet s potniškimi avtomobili in motocikli v zasebni uporabi od sobote od 14 do ponedeljka 8 ure. — Kršitelja zadene denarna kazen 5000 din in 30 dni zapora. Tiskovine za prijavo motornih vozil glede dodelitve kart za nabavo benzina se bodo dobile v torek dne 5. decembra 1939 pri uradih, kjer je motorno vozilo registrirano. — Uprava policije v Ljubljani.

I Novomašniško posvečenje v Lichtenurnovem zavodu. Danes, v nedeljo 3. decembra, podeli ob 6.30 prevz. g. knezoškof dr. Gregorij Rožman zakrament sv. mašniškega posvečenja g. dijaku Nandetu Babniku iz Ljubljane. Mnogoštevilni prijatelje tega velikega mladinskega prosimo, naj danes združijo vse svoje molitve z nameni gospoda novomašnika!

I Veselo »Miklavževanje« bo v torek, 5. decembra v vseh prostorih kavarne »Nebotičnik«.

I Razstava kluba »Lade« v Jakopičevem paviljonu se odpre danes ob 11 predpoldne. Vabimo ljubljansko občinstvo k obilni udeležbi.

I Opozorjamo na izseljensko akademijo, ki jo priredijo ljubljanske šole pod okriljem Rafaelove družbe v nedeljo 10. decembra 1939 ob 10.30 v frančiškanski dvorani.

I Kolodvorski misijon vzdrži v Slomškovi ul. 1 zavišanje, kamor se zatekajo dekleta, ki ne vedo ne kod ne kam, revne matere z otroki — najbednejše med bednimi. Zavišanje je opremljeno z 10 posteljami. Manjka še marsikaj, zlasti manjka stolov. Kdor more kak stol utrpeti, stori dobro delo, če ga podari zavetišču Kolodvorskega misijona v Slomškovi ulici št. 1.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravne »Franc-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. Reg. po min. soc. pol. in zdrav. S-br. 15 485 25. V. 35

I Miklavžev semenje se je začel. Kakor vsako leto, tako je tudi letos dobil veliki Kongresni trg dve vrsti stoinc, ki segata od Filharmonije pa do konca trga pred nunsko cerkvi. Na stojnicah so razstavljene vse moške dobrote od fig, južnega sadja in slaščic do volnenih jopičev, perila, otroških oblek in vseh vrst igrač. Prav posebej pa je organizirana trgovina palic in korobačev, številni pobiči prodajajo palice in korobače. Zanimivo je, da ne dajejo nič kaj radi popustov, izgovarjajo se na splošno draginjno.

I Miklavževanje v Rokodelskem domu. Prvi prihod Miklavža s sijajnim spremstvom v Rokodelski dom bo danes popoldne ob 3. Udeleženci bodo videli tudi lepo igro »Miklavž prihaja«. Drugi bo prišel Miklavž zvečer ob osmih in bo obdaroval tudi odrasle. Pri tej priliki bo vzpostavljena veseloigra »Oporoka Lukovškega graščaka«. Prav vljudno vabimo k najboljše udeležbi pri obeh prireditvah. Predprodaja vstopnic in sprejemanje daril je danes od devete ure dopoldne dalje v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12.

I Nastop Miklavža v drami. Torkova popoldanska predstava pravljicne mladinske igre »Sneguljica« z Ančko Levarjevo v naslovni vlogi, v stihih Pavla Golie bo združena letos z nastopom Miklavža. Kakor vsako leto, bo obiskal s svojim številnim lepim spremstvom predstavo in bo delil otrokom darila. Poslati jih je v torek najkasneje do 14 k vratarju v Dramo. Eventualna navodila oz. opozorila, ki naj jih naslovi Miklavž na posameznike, je priložiti na listku k darilu.

I Razveselite tudi letos za Miklavža Vaše malčke z lepimi igračkami in primernimi darili, ki jih nudi v veliki izbiri in po zmernih cenah domača trgovina Ivan Samec, Mestni trg 21.

I Miklavž je najvil svoj prihod tudi v Dekliški dom na Karlovski cesti št. 22 in sporočil, da bo v torek, dne 5. dec. zvečer ob 7 z lepimi darili nagradil vse pridne in redne obiskovalke dekliškega oratorija. Kot pripravo na Miklavžev prihod bomo videli Vombergerjevo igro v treh dejanjih »Nebeška storija«. Vabljeni vsi prijatelji in dobrotniki, zlasti pa starši, ki pošiljajo svoje otroke v Dekliški dom.

I Najlepše se zahvaljuje častili duhovščini, vsem darovalcem cvetja in vsem onim, ki so spremlili našo hčerko Danico k zadnji poti, kakor tudi onim, ki so nas tolažili v težki uri, družina Kovačič.

Do Miklavža - stare cene čevljev!

vseh vrst, v prvovrstni garantirani kakovosti

TRIUMF. Miklošičeva c. 12

I Dospela je nova pošiljka Koerting radio aparatov. Na ogled vabi tvrdka Anton Birke — Mestni trg 9.

Ljubljana, 3. decembra

Gledališče

Drama. Nedelja, 3. ob 15: »Princeska in pastirček. Mladinska predstava. Nastop sv. Miklavža in njegovega spremstva. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Hudičev učenec«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek 4.: Zaprtje. Tork. 5. ob 15: »Sneguljica«. Obisk sv. Miklavža s spremstvom in obdarovanje otrok. Izven. Znižane cene. Sreda, 6.: Zaprtje. Četrtek, 7.: »Hudičev učenec. Red Četrtek.

Opera. Nedelja, 3. ob 15: »Sv. Anton, vsah zaljubljenih patron«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Ero z onega sveta«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 4.: Zaprtje. Tork. 5.: Zaprtje. Sreda, 6.: »Gorenjski slavček«. Red Sreda.

Radio Ljubljana

Nedelja, 3. dec. 8 Jutrjanji pozdrav (plošče) — 8.15 Samospevi (D. Burger) ob spremljevanju harmonija (prof. P. Rancigaj) — 9 Napovedi in poročila — 9.15 Mozart: Klavirski trio G-dur (Marin Comelli, dr. Svava) — 10 Verski govor (knezoškof dr. Gregorij Rožman) — 10.15 Prenos cerkv. glasbe iz zavoda st. Stanislava v St. Vidu n. Ljublj. — 11 Veseli godci — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Nedeljski koncert Radij. orkestra — 17 Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila (Lud. Puš) — 17.30 Le veselo, po domače (plošče) — 18.15 Pevski zbor »Cankar« — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Izseljenski večer — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Iz operet. sveta (plošče).

Ponedeljek, 4. dec. 7 Jutrjanji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Po naši domovini (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 18 Zdravstvo mladostne dobe: Bistvo spolnega nagona (dr. A. Breclj) — 18.20 Nekaj pesmic iz opte. »Pri naši kočici« (Jara Beneš, plošče) — 18.40 Mesečni slovstveni pregled (prof. Fr. Vodnik) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 19.50 Več manire — brez zamere (F. Govekar) — 20 Prenos iz Zagreba: Večer skladateljstva Jakova Gotovca. Sodelujejo: Zagrebska filharmonija, zbor glasb. akademije, člani op. zbora, M. Radev, J. Križaj in Leo Mirkovič. Dirigira skladatelj — 22 Napovedi, poročila — 22.15 V odhiti igra Radij. orkester.

Drugi programi

Nedelja, 3. decembra: Belgrad: 19.40 Nar. pesmi, 20.30 Zab. konc., 21.50 Klavir — Zagreb:

Misel za Gospodov dan

Gospod se bliža. Vsaka nedelja tako kliče, zlasti zdaj v adventnem času. Prav adventen, poln tihe tolažbe in veslega pričakovanja je prizor, ki ga nam opisuje sv. Janez Evangelist v 11. poglavju svojega evangelija. — Ko je torej Marta slišala, da prihaja Jezus, mu je šla naproti, Marija pa je sedela doma. Marta je rekla Jezusu: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl.« — O, ta Marta! Kako zelo ji je danes človeška družba, posebno Evropa, podobna v strahu in skrbi za gmoat, za telesno stran. Pa kako malo ji je podobna v globokem vsemernem prepričanju: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl.« Resnično! Ko bi bilo v človeški družbi več Boga, bi bilo tudi manj vojsk. — Pa svetopisemski prizor se nadaljuje: — Po teh besedah je Marta odšla in poklicala na tihem svojo sestro Marijo in rekla: »Učenik je tukaj in te kliče.« Ta je hitro vstala, ko je to slišala, in šla k njemu. — In ta Marija! Ko bi hotela to biti moderna duša! »Učenik te kliče! Sleherni duši se javlja Učenikov klic, na raznoter način: po Cerkvi, po papežu, po blagovesti in lastni vesti, in zdaj posebno po adventni liturgiji. »Učenik te kliče!« Tega in onega morda tudi po teh vstavitvah: Za Gospodov dan. Marsikatera duša je že vstala z Marijo in šla k Učeniku, ki jo je klical. Prej ali slej bo mogla spoznati in reči: »Odkar malo več molim in se malo več premagujem, jasneje vidim reči, ki gredo mimo mene. Zlasti pa eno reč dobro vidim: Gospod, ko bi bil ti tukaj in tamkaj, na tem in onem bregu sovražnih sil, bi moj brat, bi naš človeški rod ne gledal tolikim in takim smrtnim strahovom v obraz.« — Ko bi kristjani umeli učenikov klic: ko bi bolj cenili vrednost milosti božje. Življenje krščanstva v Evropi bi žarelo v jasnejši luči; očitki in predsodki proti naši sveti veri bi potihljali; vsa nezadovoljnost z nami in z našim položajem, ki nam grena življenje, bi kmalu minula. — Z resnobno misleca in zaupanjem svetnika stopa Cerkev skozi vrata novega duhovnega leta. Gospod se bliža. Vstanimo, pojdimu mu naproti! Srečanje z njim nam bo dobro storilo.

I Zimske počitnice za šolsko mladino. Državna šolska poliklinika v Ljubljani priredi za časa božičnih počitnic za uredno in osnovnošolsko mladino zimsko počitniško kolonijo v zvezi s smuškim tečajem. Prošnje za znižana mesta naj errednjeolci vlagajo na Državni šolski polikliniki v Ljubljani do 12. t. m. letotam se dobe tudi vsa nadaljnja pojasnila.

I Moderne pletenine, Karničnik, Nebotičnik. I Prošnja dobrim ljubljanskim družinam. Delavska družina 13 oseb, ki ima še dva predšolca in štiri šolobiskujoče otroke od 2 do 11 let, ki pa ne more otrokom niti malo preskrbeti Miklavževega darila, prosil usmiljene ljubljanske družine, ako bi ji darovale kakšne obrabljene igrače ali obnošeno obleko za Miklavža. Uredništvo »Slovenca«, ki dobro pozna res potrebno družino, jo prav toplotno priporoča in na željo sporoči naslov.

Trbovlje

Sv. Miklavž obišče Društveni dom v torek ob 6. Mladino včlanjeno v naših organizacijah, pa bo obdaril že prejšnji dan ob 5 popoldne. Tisti, ki pridejo samo k igri, naj si vzamejo prostore na galeriji. Naročila za sv. Miklavža se sprejemajo v prodajalni konzumnega društva v Društvenem domu. **Vsakoletni Miklavžev sejem** bo v torek, na dan pred praznikom.

Prvi jutranji avtobus proti Ljubljani vozi v led vpeljave novega vlaka od 2. t. m. dalje ob tri četrti na 6 izpred cerkve — torej eno uro pozneje kot dosedaj.

Danes 3. decembra se odpre razstava najmodernejših radijskih aparatov v gostilni g. Počivavška v Trbovljah. Razstava bo trajala od 3. do 24. decembra. Občinstvo se priporoča, da razstavo poseti ter si ogleda najnovejše aparate. Vstop prost.

20 Vok. konc., 21 Zab. konc. — Bratislava: 20 Izseljenska oddaja, 21 Instr. konc., 22.15 Klavir — Sofija: 18 Lahka gl., 20.30 Operetna gl. — Beromünster: 20.15 Ork. konc. — Budimpešta: 20.10 Pevski večer, 21.10 Klavir, 22.05 Plesna gl., 23.20 Cig. ork. — Bukaresta: 19.15 Plesna in lahka gl. — Stockholm-Hörby: 19.50 Dickensovi »Pikvikovci«, 23.15 Vojaška godba — Trst-Milan: 17 Simf. konc., 21 Pisan konc., 22.20 Vijočelo — Rim-Bari: 20.30 Harfa, 21.10 Večerni kon., 22.50 Prenos iz Pariza — Florencia: 15 Bizetova opera »Carmen«, 20.30 Igra — London: 20.20 Igra »18-letnik«, 21.35 Gosli — Oslo: 20.45 Ork. konc. — Reykjavik: 20.20 R. Straussova burleska, 21.40 Instrumentalni konc., — Sottens: 19 Ork. konc. — 22 Valčki.

Prireditve in zabave

Prosvetno društvo Trnovo priredi v torek, dne 5. decembra vsakoletni Miklavžev večer, ob 6 za mladino, ob pol 9 za odrasle. Naročila in darila sprejemajo v torek, 5. decembra od 10 dopoldne naprej v društvenem domu.

»Miklova Zalac« v frančiškanski dvorani. Drevi ob 8 uprizori igralska družina Stolne prosvete slovensko narodno igro »Miklova Zalac«, za katero vlada po vsem mestu veliko zanimanje. Vstopnice se dobe v trafiki Soukal pred škofijo, zvečer pa pri blagajni.

Predavanja

Zenski odesk Sempeterske prosvete ima v ponedeljek 4. decembra ob 20 v društveni dvorani predavanje. Predavala bo ga. dr. Donata Capuder.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek 7. decembra v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob petih bo prva sv. maša. Ob polšestih bo pridiga in po pridigi bo sv. maša z blagoslovom. Vse častice sv. Rešnjega Telesa vabimo, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti v uršulinski cerkvi.

II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršulinah v Ljubljani ima 8. decembra na njen glavni praznik zjutraj ob 6 sv. mašo s skupnim svetim obhajilom; popoldne ob 2 slovesen shod. Pridite vse! Voditelj.

Kino

Kino Viš predvaja danes ob 4, 6 in 8 zvečer zanimiv film, prekrasne vsebine »Kozška kri« Kozška pesmi in plesi. Dodatki običajni

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kurali, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinec ted. Rimska c. 4; v ponedeljek: mr. Leustek, Rešjeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta.

Prekrasen, pretresljiv film o herojski borbi mca, ki je rešil človeštvo najhujše morilke — tuberkuloze! — Film svetovnega triumfa:

Dr. Robert Koch

Poleg E. Janningsa, Werner Kraus, Viktorja Batiansko, Paul Otto in Theodor Loos

Priporočamo, da si vstopnice nabavite v predprodaji!

Zaradi izredne dolžine filma se vrše predstave dopoldne: ob 10.30 po znižanih cenah in popoldne: ob 14.45, 17., 19. in 21.15 uri.

Slovenjbistriški požigalec priznal 21 požigov

Večinoma je bilo maščevanje in jeza vzrok teh zločinov — Okrog 700.000 din škoda

Maribor, 2. decembra. Slovenjbistriškega požigalca Avguština Korazija so orožniki izročili sodišču ter zaključili preiskavo. Ze to, kar je Korazija povedal orožnikom, vzbuja grozo, kako je mogoče, da se najdejo ljudje s takimi zločinskimi nagoni. Korazija je priznal orožnikom vsega skupaj 21 požigov, ki se sicer niso vsi posrečeli, pri veliki večini pa so se končali s katastrofalnim požarom, ki je povzročil žrtvami požiga ogromno škodo. Slovenjbistriški orožniki, ki so požigalca izsledili, so zasledovali njegovo življenje nazaj do leta 1928. Najbrž Korazija ni priznal za ta čas vseh svojih zločinov, prav mogoče je tudi, da se jih vseh niti ne spominja. Sicer pa je dovolj že tudi teh dvajset požigov, da se lahko presodi nevarnost njegovega zločinskega značaja.

Zanimivo je, kako so požigalca razkrinkali. Dne 26. novembra zvečer je nastal požar na kozolecu posestnika Mihe Kumra v Slov. Bistrici. Popolnoma nov kozolec, katerega si je šele letos postavil, ker mu je prejšnji lansko leto zgorel, je bil uničen do tal, ker je tedaj pihal zelo hud veter ter so se morali gasilci omejiti samo na obrambo sosednjih ogroženih poslopj. Posestnik Kumer se je v času požara nahajal v svojem vinogradu na Visolah. Požar mu je povzročil 26.000 dinarjev škode. Bilo je takoj jasno, da je bil požar na kozolecu podtaknjen. Orožniki so naslednjega dne napravili poizvedbe in ugotovili, da se je 26. novembra zvečer potikal po Slovenski Bistrici bivši hlapec posestnika Kumra Avguština Korazija, katerega so nekateri ljudje opazili tudi pri požaru, odkoder je potem nenadoma izginil. Orožniki so ugotovili, da je Korazija sedaj uslužben za hlapca pri posestniku Pahiču v Lokanji vasi ter so šli po njega in ga prijeli. Na orožniški postaji so ga začeli zasliševati. Od začetka se je mož delal popolnoma nedolžnega, po spretnem zaslišanju pa so ga spravili orožniki v protislovja, ter je naposled je priznal, da je on zažgal Kumrov kozolec. Dejal je, da je bil na Kumra jezen, ker mu je odtrgal 150 din od njegove plače, ker je zapustil službo. Natančno je potem opisal, kako je prišel zvečer v Slovensko Bistrico, kako si je v gostilni, kjer je nekaj večerjal, kupil vžigalice, potem pa je odšel proti kozolcu ter zažgal ajdovo slamo v kozolcu. Potem je zbežal ter od daleč opazoval, kdaj bo zagorelo. Ko se je požar do dobra razgorjel, pa je prišel še sam blizu pogorišča ter užival ob pogledu na prasketajoče plamene. Ko je nekoliko časa opazoval goreči kozolec, se je podal čez travnike domov v Lokanjo vas. Na podlagi tega priznanja so prišli orožniki do zaključka, da imajo pred seboj že dolgo iskanega požigalca, ki je s svojim zločinskim delom že več let ogrožal celo okolico Slovenske Bistrice. Potem so ga izpraševali naprej in mož je začel naštevati svoje požige. Na podlagi njegove uslužbenske knjižice so videli, kje je povsod služil. Zadrževal se je pri raznih gospodarjih v okolici Slovenske Bistrice ter Cirkovcih. Povsod v teh krajih je v času, ko je bil tam Korazija uslužben, pogostoma gorelo. Tako so potem ugotovili, da ima mož na vesti v slovenjbistriški okolici nič manj kakor 21 požigov. Dokazali so mu po njegovem lastnem priznanju sledeče požigalske zločine:

Dne 26. novembra t. l. požig kozolca pri posestniku Kumru, s katerim je povzročil 26.000 din škode. Dne 15. novembra lanskega leta, ko je služil pri Kumru za hlapca, je zažgal prvič Kumrov kozolec ter povzročil 27.000 din škode. Požar je povzročil na ta način, da je prižgal neke krpe, jih zakopal pod kozolecem v seno, potem pa je šel k večerji. Med večerjo je izbruhnil na kozolecu požar. Med tem časom, ko je služil pri Kumru, je zažgal tudi kozolec posestnice Gunčar Marije. Škode je bilo 20.000 din. Večkrat je šel, kadar je bil na poti v vinograd svojega gospodarja, mimo tega kozolca, ki je stal na samotni, pa ga je staro poslopje — tako pravi sam — vedno dražilo. Nekeč, ko je šel ponoči mimo, je zažgal koruzniko ter zbežal. Kozolec je pogorel in ker ga Gunčarjeva ni več postavila, je orožnikom, ki so ga peljali na lice mesta, dejal: »Vidite, tu je stal kozolec, pa reva gotovo nima denarja, da bi ga znova postavila.« Ko je služil pri posestniku Bračku v Logu pri Crešnjevcu, je prišel 19. maja t. l. v Slovensko Bistrico ter zažgal župnijski kozolec. Povzročil je 50.000 din škode. Dne 5. oktobra t. l. je zažgal v Lokanji vasi posestniku Javorniku Karlu gospodarsko poslopje ter ga oškodoval za 50.000 din. Javorniku je zažgal zgolj iz požigalske strasti. Dne 21. novembra t. l. je bil v Lokanji vasi drug ogromen požar. Zgorel je kozolec, žaga, mlin in stanovanjska hiša posestnika Antona Korošca ter je bilo 100.000 din škode. Tudi pri posestniku Bračku, pri katerem je v Starem Logu služil, je poskusil povzročiti požar, pa je domači sin še pravočasno opazil v listje položene goreče krpe ter jih odstranil. 22. marca lanskega leta je zažgal zakoncema Julijani in Francu Sternu. Podtaknil je ogenj, ko je šel mimo v Slovensko Bistrico iskat službo. Škode je bilo 16.500 din. V Crešnjevcu je zažgal tudi pri posestniku Jožefu Altu ter povzročil 11.000 din škode. Tudi ta požar je podtaknil tako mimogrede, ko je šel ponoči v Slovensko Bistrico.

Zelo veliko požigov je izvršil v Zupečji vasi. Tam je dalje časa služil pri raznih posestnikih.

V tem času je gorelo v Zupečji vasi in v okolici zelo pogostoma. Leta 1932 je zažgal pri posestniku Janezu Zalošniku, pa so požar pravočasno preprečili. Konec maja 1932 je zažgal pri posestniku Pišek Katarini. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje ter je bilo 35.000 din škode. Podtaknil je ogenj pri Zunkoviču Antonu, pa so domači ogenj pravočasno zadušili. Dne 15. maja 1932 je podtaknil ogenj pri Zalošniku Janezu. Požar se je katastrofalno širil ter je zgorelo sedmim posestnikom imetje. Skupna škoda je bila 245.000 dinarjev. Dne 24. junija 1932 je zažgal kozolec Antona Zunkoviča v Zupečji vasi ter je bilo 3400 din škode. Pri istem posestniku je potem v poletju zažgal še gospodarsko poslopje ter je znašala škoda 50.000 din. Svojem gospodarju Zunkoviču Francu je zažgal hišo ter mu povzročil 20.000 din škode. Na jesen istega leta je svojemu gospodarju zažgal še gospodarsko poslopje. Škode je bilo 43.000 din. 18. maja 1935 je zažgal pri posestniku Antonu Oslu v Zupečji vasi skedenj. Škode je bilo 60.000 din. Oslu so zgoreli tudi trije konji in več prašičev, požar pa je zahteval tudi dve človeški žrtvi. Na skednju sta spala dva mlatičca, Dajanko Jožef in Mlakar Franc, ki sta našla v ognju strašno smrt. Korazija je služil v Zupečji vasi pri istem posestniku devet let, od leta 1928. Njegov gospodar pravi, da so Korazija že tedaj osumili kot požigalca, vendar je svoje zločine izvrševal tako spretno, da mu niso mogli ničesar dokazati.

Več požarov gre na račun Korazijeve požigalske strasti tudi v občini Cirkovci. Dne 19. februara t. l. je zažgal pri posestniku Napastu Alojziju v Strgovcih pri Cirkovcih, kjer je služil kot hlapec. Požar so pravočasno preprečili. Dne 14. februara je hotel zažgati kozolec posestnika Beranica v Strgovcih, pa so ljudje tudi ta požar pravočasno pogasili.

Škoda, ki jo je požigalec s svojimi dejanimi povzročil, je ogromna. Samo stvarna škoda znaša na podlagi cenitev okrog 700.000 din. Kolikšno gorje pa so ti požari povzročili, ko so zahtevali celo človeška življenja, tega pa se ne da preценiti.

Moža so orožniki sedaj izročili sodišču, ki bo njihovo preiskavo nadaljevalo ter bo skušalo izlučiti iz požigalčevega življenja še druge skrivnosti, katerih orožniki zaradi kratkega časa trajajočih preiskave niso mogli. Gotovo je Korazija požigalec največjega kova, kar jih naša kriminalna zgodovina pozna.

Maribor

Pozor mizarji! Zaloga vezanih plošč in furnirjev po tovarniških cenah s posebnim popustom pri „OBNOVA“ — F. Novak, Jurčičeva ulica 4

Plašči, elegantni pri „LAMA“, Jurčičeva ul. 4 (prost ogled)

m Krznarstvo P. Semko, Tyrševega ulica 7. Vam nudimo ceno kuzbovsko in krznarsko delke.

Pozor! Podpisana obveščam cenj. občinstvo, da sem **Rozi Petrovič** pričela specialno izdelavo moškega perila po meri. Priporočam se za obilen obisk Celje, Kralja Petra c. 32 (dvorišča)

Dev. Mar. v Polju

Homatije okrog pokopališkega vprašanja

Pod tem naslovom je nedeljsko »Jutro« dne 26. novembra 1939 na tretji strani natisnilo članek. Ker je bil pisec tega članka nepoučen in se premalo ali nič ne razume na to »homatije«, podajamo v informacijo naslednje:

V zadnjih 50 letih, zlasti še po svetovni vojni, je število prebivalstva v naši občini znatno narastlo in s tem seveda tudi število umrlih. Farno pokopališče je zaradi tega postalo preteno.

Potrebo povečanja pokopališča je uvidel že leta 1927 tedanji občinski odbor pod županovanim g. Gartože. Ze tedaj je bil sklep, da se pokopališče poveča in je bil za to tudi že izposlovan komisiji ogled in gradbeno dovoljenje. Ker pa je bil tedanji občinski odbor istočasno prisiljen zgraditi novo šolsko poslopje in občinski dom, za kar pa ni bilo potrebnega denarja, je najel nad 2 milijona din posojila in z odplačevanjem tega posojila tako obremenil davkoplačevalce, da ni mogel uresničiti še perečega vprašanja — povečanja pokopališča. Ko so v letih JNS-arske zrahovlade tudi v naši občini vodili občinsko gospodarstvo sedaj zaprašeni JNS-arski mogotci, so vso »homatijo« s pokopališčem raje pospravili ad acta.

Doba tega zvečnega režima je prešla. Leta 1936 je sedanja občinska uprava prevzela žalostno zapuščeno svojih prednikov. Pod modrim in odločnim vodstvom sedanjega župana g. Kebra je sedanja uprava spravila iz velike stiske občinsko finančno gospodarstvo in sklenila uresničiti že začeti, a preloženi načrt za povečanje pokopališča. Tozadevni sklep je bil na krajevni občinski način v mesecu septembru leta 1938 razglašen. Da se vsak občan v prizivnem roku lahko pritoži. Pritožba ni bila — O tem g. dopisnik »Jutra« ni dobro poučen. — Šele po prizivnem roku sta bili vloženi dve pritožbi na višje oblastvo, ki pa sta morali biti kot nezakoniti zavrnjeni. Pri občinskem gospodarstvu ne govorimo o posebni užljenosti — g. poročevalec Pritožbi sta bili vloženi zgolj iz koristoljublja in iz politične nevoščljivosti!

»Jutro« piše o nekem vprašanju po občini, ki so ga slišali od pešice prizadetih in nevoščljivih nasprotnikov, ko se je pričelo povečevanje pokopališča brez stavbnega dovoljenja in komisijskega ogleda. Na javni občinski seji, na kateri se je razpravljalo in sklepalo v zadevi pokopališča, je proti sklepu, ki se sedaj izvaja, glasovalo od vseh odbornikov le šest. To menda ni »komaj dosežena večina«, kot poroča »Jutro«. Tudi sklicevanje na zdravstvo ne drži. Če vam je znano, kje pokopališče leži in kje je sever in jug, ter da na severnem delu podaljšujejo pokopališče in da šolski vodnjak stoji na južnem delu, oddaljen od tega mesta okrog tristo metrov — ne govorite o okuženju talnice!

Obupni klic ob zaključku našega poročila pa ne morejo imeti odmeva pri občani, ker ste presamljeni. Kar pojditte nekoliko okrog občanov. Niti pet odstotkov se ne bo strinjalo z vami. — Pazite pa, da ne bo preveč zavračaloc. F.

Lepa slovesnost v Rušah

S pomočjo banske uprave in okrajnega cestnega odbora v Mariboru smo dosegli moderno regulacijo ruškega potoka (houdournika), ki teče po sredi vasi proti Dravi in je ob vsaki večji vodi poplavljal Ruše, okoliške njive in travnike ter napravil vsako leto veliko škodo. Sedanji občinski odbor v Rušah pod predsedstvom g. župana Juršeta se je resno zavzel za regulacijo hudournika ter je tudi uspel. Regulacija potoka sarnega je stala okoli 600.000 din. Poleg tega pa je še okr. c. odbor pod vodstvom banovinskih teh. organov dal zgraditi most v sredini vasi. Okr. c. odbor je prispeval k zgradbi mostu okoli 40.000 din. Rušani smo zato zelo hvaležni predvsem g. banu, pa tudi vodstvu okr. c. odbora.

V četrtek popoldne se je zbrala velika množica domačinov in sosedov k blagoslovitvi in otvoritvi mostu v Rušah. Zupan g. Jurše je pozdrvil občinstvo, predvsem načelnika okr. cest. odbora mariborskega g. Zebola, teh. voditelja okr. c. odb. g. inž. Stergarška, g. delovodjo, ki je izvršil zaradbo, ter je pozval domačega gosp. župnika in duha svetnika g. Pšundra, da izvrši blagoslovitev. Načelnik g. Zebot je v kratkem nagovoru opisal važnost nove zgradbe, ki je dala Rušam še lepše lice. Poudarjal je, kako naše samoupravne edince že sedaj blagodejno delujejo in izvršujejo razna cestna dela v naši slovenski domovini.

Pripomniti moramo, da so po ogromni večini celo vsoto, ki jo je banska uprava žrtvovala za regulacijo hudournika in za novi most, zaslužili domači delavci kar jim bo v sedanji teški dobi prišlo zelo prav.

Po oficijelni slovesnosti so se zbrali člani občinskega zbora in gostje v gostilni Ozvald, kjer so s slovesno sejo končali lepo slavlje. Delavci pa so se zbrali v gostilni Crnko k zaslužnemu prigrizku.

Vrhnika

Prosneto društvo na Vrhniki vpripori v torek, 5. decembra dr. Grzintičevo opereto v 3 dejanjih »Miklavž prihaja«. Spremlja godba iz Ljubljane in del vrhniske godbe Popoldne ob 3 je za otroke; pristop imajo tudi odrasli. Zvečer ob 8 se ponovi za odrasle. — Za praznik Brezmadežne 8. decembra bo akademija ob 3 popoldne z zanimivim sporedom ob sodelovanju vseh naših organizacij.

Kranj

Nosite »HINKO« klobuke!

Leskovec pri Krškem

Miklavž bo prišel v dvorano pod Lipo v torek popoldne ob 4. Najprej bo lepa igra »Sveti Miklavž«, nato pa obdarovanje pridnih otrok. Obdarovani bodo tudi odrasli. — Darila za Miklavžev se sprejemajo v župnišću.

Slovesen sprejem v Marjini vrtoc bo na praznik Brezmadežne, 8. decembra.

Š P O R T

Tek Zedinjenja

Na narodni praznik se je vršil v Ljubljani že dvanajsti tek Zedinjenja, katerega prireja vsako leto na ta praznik ASK Primorje. Na Aleksandrovci cesti, kjer je bil start in cilj, se je nabralo veliko število gledalcev, ki so z zanimanjem sledili poteku borbe. Start je bil točno ob pol 12 pred Narodnim domom, kjer se je pojavilo 36 tekačev. Del tekačev je tekel krajšo progo, ki je merila okrog 2700 m, del pa na daljši progi, ki je merila okrog 5000 m. Na kratki progi je bilo 28 tekačev, od katerih jih je prišlo na cilj 27, eden pa je na progi odstopil. Na kratki progi so bili doseženi tile rezultati (navajamo samo prvih deset tekmovalcev):

1. Kren Lado (ASK Primorje) 9:39.
2. Bručan Jože (Ilirija) 9:48.4.
3. Vovk Franc (Elan) 9:48.8.
4. Stajner Valter (Celje) 10:13.
5. Rozman Alojz (Celje) 10:18.4.
6. Tavčar Slavko (ASK Primorje) 10:18.8.
7. Zupan Mirko (Bratstvo) 10:22.8.
8. Jerman Franc (ZFO Sv. Peter) 10:31.
9. Megušar Marjan (Ilirija) 10:32.
10. Hvale Moka (SK Reka) 10:33.2.

V posamezni skupinah pa so zmagali: Seniorji: Kren Lado (ASK Primorje). Juniorji letnik 1924—1926: Klančar Marjan (SK Elan) 10:34.4. Sokoli: Bašin Miloš 11:38.4.

Juniorji letnik 1921—23: Dergane Silvo (ASK Primorje) 10:38.

Neverificirani atleti letnik 1921—23: Megušar Marjan (SK Ilirija).

Neverificirani atleti letnik 1918—20: Zupan Mirko (Bratstvo) 10:22.8.

Smučarji: Bručan Jože (SK Kamnik).

Člani ZFO: Jerman Franc (Ljublj., Sv. Peter).

Na dolgi progi, na kateri je bilo 8 tekačev, pa so bili doseženi takile rezultati:

1. Benedičič Mirko (Ilirija) 18:37.4.
2. Perc Stane (Sokol) 18:54.8.
3. Glonar Jože (Ilirija) 19:16.
4. Flasi Viktor (Hašk) 19:32.6.
5. Starman Adolf (SK Reka) 19:51.8.
6. Kvas Jaka (Ilirija) 20:02.8.
7. Knez Rudi (Amater) 20:02.8.
8. Proj Ivan (Planina) 20:57.4.

Zmagovalci v posameznih skupinah so bili naslednji:

Seniorji: Benedičič Mirko.

Sokol: Perc Stane.

Juniorji: šie neposirani: Knez Rudi.

Smučarji: Starman Adolf.

Neverificirani: Ploj Ivan.

Popoldne je priredil prireditelj zmagovalcem zakusko pri Slamiču ter so bile pri tej priliki razdeljene plakete in diplome. Z letošnjim tekom Zedinjenja je obhajal znani športni delavec g. geometr Cerne 20-letnico svojega športnega udejstvovanja. Zelimo, da bi še dolgo časa deloval na tem polju in posvetil svoje bogate izkušnje v korist naše lahke atletike.

Občni zbor plavalcev in Slovenci

Po neuspelem obč. zboru plavalcev, ko so slovenski in srbski delegati zapustili zborovanje, skušajo Zagrebčani prikazati preteklo zborovanje v povsem drugi luči kot pa je v resnici.

Zagreb danes predavca slovenskima delegatoma, da sta »organizirano s Srbi« nastopila proti hrvatskim plavalcem interesom. Pri tem pa pozabljajo, da so ravno Hrvatje bili oni, ki so s svojo skrajno nepopustljivostjo hoteli prisiliti Slovence ob stran; letem ni preostalo drugega, da so v zaščito svojih interesov, s Srbi vred, glasovali proti nameram Hrvatov.

Najbolj se otrešajo Zagrebčani zahtev Slovencev po ravnopravnosti, ki jim nikakor ne gre v račun. Svoj čas so bili ravno Hrvatje oni, ki so vedno in vsepovedno zahtevali ravnopravnost. Danes je pa naenkrat zanje ta ravnopravnost postala brezpredmetna. Zanje n. pr. ključ 4 : 1 : 1 ni nikakaj majoritacija. Sedaj se hočejo sicer ogaiti temu ključu, ker so naleteli na krepak odpor, toda vseeno smor radovedni, kako se bo stvar razvila.

Slovenci v pogledu ravnopravnosti nikakor ne mislimo popustiti. Ključ za nas je 1 : 1 : 1 in — nobenega drugega ne priznamo. Res ne vemo, čemu se hrvatski plavalci boje, da bi se mi nekako »združili« s Srbi in bi potem proti njim vodili borbo v razmerju z 2 : 1? Ali imajo Hrvatje pripravljene kake predloge, da si morajo že sedaj zagotoviti večino, ker bi sicer propadli? Če je tako, potem ti predlogi ne morejo imeti povsem izrazitega športnega

Ob anketi za zvišanje delavskih mezd

Ljubljana, dne 2. dec.

Dne 5. decembra bo anketa, ki jo je sklical g. ban dr. Marko Natlačen na pobudo Delavske zbornice. Na anketi bodo razpravljali o tem, kako čimprej prilagoditi delavski zaslužek naraščanju cen najvažnejših življenjskih potrebščin.

Ko se je dne 1. septembra začela mednarodna kriza, katere odmgv so tudi sedaj neurejene razmere na trgu pri nas, so bile delavske mezde in nameštenske plače tako nizke, da je bila potrebna skrajna štednja, da so delavske družine sploh mogle izhajati. Brž ko so se začele razmere na živilskem trgu spreminjati, so to čutilo ravno najbolj delavske družine in zasebni nameštenci z nizkimi dohodki. Delavec, ki je delal za mezdo 4.30 din na uro, je imel pri tem 875 din mesečnih dohodkov. To je bila tako skrajna mera v nižini, da je že pred septembrom pomenilo slaherno rahlo povišanje cen obremen je začetek gladovanja v delavčevi družini. Sedaj pa raste cena najbolj potrebnih življenjskim potrebščin: moka, krompir, mleko, riž in sllično. Pri vseh teh potrebščinah opažamo, da so se cene do 1. decembra povišale za 15%. Ta povišek je najhuje zadel slabše plačane delavce, zasebne nameštence in trgovske nastavljenec.

Dočim se boljše plačani kvalificirani delavci že ne bodo mogli prehodu bati tega naraščanja,

ker bodo prve skoke draginje še prenesli, ne da bi pri tem gladovali in zmrzovali, pa pomeni za nekvalificirano delavstvo zadnji skok cen za 15% že nastop pravega fiziološkega gladu. Dražiti se bo kmalu začelo tudi manufakturno blago, ker so že začele rasti cene v Italiji, kjer edino bomo še mogli kupovati te vrste robo.

Iz vseh teh razlogov bi bilo potrebno, da bi se zvišale mezde za 15% povprečno. Če bodo cene še rastle, da bomo morali paziti, da bomo z delavskimi mezdami držali korak tem godokom na trgu in ščitili socialno najšibkejše sloje.

Zeleti moramo torej, da bi na anketi zastopniki delodajalcev in delojemalcev dosegli na anketi sporazum o postopku, ki naj omogoči čim hitrejšo prilagojevanje zaslužkov spremenjenemu mezdnemu nivouju. Na oblasti pa moramo apelirati, da bi podvezle vse, da se stanje cen čimprej ustali in zniža. Cene najvažnejšim živilom, zlasti moki bi bilo treba uradno določiti in skrbeti z intervencijsko politiko, da bodo živila po tej ceni tudi na razpolago. »Direkcija za hrano« in Prizad smeta nastopiti na tržišču kot kupec le v kolikor to dopušča tržni položaj. Kadar špekulacija cene nedopustno dviga, naj nastopita kot prodajalec.

Gospod ban lahko z uredbo izvede povišanje mezd po čl. 3 uredbe o minimalnih mezdah. Zasebni nameštenci pa sedaj tudi žele, da bi se zanje izdala uredba o minimalnih plačah

DAME!

TRAJNI KODRI Din 40-1
Frizerski salon FRAJLE F.
Celje

Ustanovni občni zbor Slovenske table-tenis zveze bo danes 3 dec. ob pol 11 v prostorih SK Mladice, Ob Ljublanici 29. Delegati zainteresiranih klubov se vabijo da se telega udeleže.

Priprave za sodniške izpite. Smučarski klub Ljubljana priredi predavanje iz vseh smučarskih disciplin za klubove člane in neorganizirane smučarje, ki se hočejo teoretično izobraziti, odnosno polagati sodniške izpite. Predavanja bodo vaak ponedeljek in sredo ob 21 v dameki sobi kavarne »Emona«. Predavata gg. Gnidovec in Zupan. Pričetek predavanj v ponedeljek 4. t. m.

Vedeljsko branje

Miklavžev večer

Osmošolec Borut je pogledal na svojo zapesno uro. Kazala je dve minuti čez pol šestih.

»Tako, za danes bova končala, Rudi,« je dejal plavalasemu dečku poleg sebe za mizo, ki se je z mučeniškim obrazom trudil, da bi se domislil prve osebe futura francoskega glagola venir.

»Hvala Bogu,« je olajšano zavzdihnil tretješolec in s poudarkom zaloputnil knjigo, ki je ležala pred njim na mizi. Istočasno je s sredincem desnice, uprtim ob palec, izstrelil svoj svinčnik z mize, da je v velikem loku odletel na preprogo na drugi konec obednice, kjer so se vršile instrukcije. Nato se je spustil na vse štiri in lezel pod mizo ponj, brez ozira na to, da bi bil mogoč priti do njega na lažji način. Ko se je spet prikazal izpod dolgega, veznega namiznega prta, je bil že spet stari Rudi, najmlajši in temu primerno razvajeni in poredni potomec svojih staršev, katerih last je bila največja trgovina in najlepša vila v mestecu. Njegove še pred minuto mrko zročne svetlomodne oči so se spet iskriale od pravega tretješolskega veselja do življenja, in njegov odkriti deski obraz, ki je še malo prej — pri spregatvi nepravilnih francoskih glagolov — spominjal na obraz mučenika, ki bi ga pekli na žerjavici, je spet žarel v stari dobri volji, ki se ga je držala sicer vedno, razen kadar je prišel v stik s šolskimi knjigami.

»Poslušaj, Rudi,« je rekel Borut in zapisoval uro v svoj zapisnik. »Zdaj se mi zdi, da imam nekaj pojma o nepravilnih glagolih, zato upam, da ga jutri ne boš polomil, če boš vprašan. Sicer se pa kar pripravi, da ti bo pri mojih urah malo manj prijetno.«

»Že v redu,« je menil paglavec. Jutrišnji dan je bil še daleč, tako da se ni splašalo, da bi si razbijal glavo nad tem, kaj bo prinesel. Saj je bil vmes še ves večer, večer, ki je obetal postati še prav prijeten. Vendar je poznal svojega inštruktorja, in ker ga je imel rad, je na tihem sklenil, da bo odgovarjal jutri, če bo vprašan, kolikor mogoče dobro, vsekakor pa vsaj za »dobro«.

»Če me le profesor ne bo zafrkaval,« si je skušal za vsak slučaj zavarovati hrbet.

»To se tebi vedno zdi, kadar ne znaš,« Rudi ni želel razpravljati o tem, zato je menjal predmet razgovora.

»Ali veste, gospod Ivanšek, da je nočjo Miklavžev večer?«

Ne, Borut se v resnici ni bil spomnil na to. Sicer so bile že dolgo časa vse izložbe polne rdečih ter črnih vragov in belobradih Miklavžev, toda to ni imelo z njegovim življenjem ničesar skupnega več. Kako tudi? Bil je star devetnajst let in časi, ko je bil Miklavžev večer tudi zanj en izmed najvažnejših datumov v letu, so bili že daleč za njim. Letos je bil 5. december zanj samo 5. december in se je le v toliko razlikoval od drugih dni, da je bil že peti dan meseca, za katerega se ni imel plačnega stanovanja. Gospodinja je sicer še molčala, toda njemu se je vedno dozdevalo, da bo zdaj pa zdaj vprašala, kaj bo z najemnino. Vselej, kadar je moral mimo nje, je začutil mučno zadrego, čeprav se je na videz delal brezbriznega. Kaj se je pa čez gospodinjo tikalo, če mu niso pravočasno plačevali njegove inštrukcije, če se bogati Rudijev oče v svoji prepozilnosti ni spomnil, da je prvi v mesecu že minil in da mladi inštruktor ne poučuje njegovega sina iz samega navdušenja za razposajenega dečka, ampak predvsem zato, da bi si prislужil denar za najemnino? On sam pač že dolgo ni poznal podobnih skrbi, če jih je sploh kdaj, in zato je bilo več kot razumljivo, če mu takšna skrb ni padla pravočasno v glavo. Imel je drugih, zanj važnejših, na pretek. Če bi ga Borut spomnil, bi se vljudno in ljubeznivo opravičil zaradi svoje pozabljenosti, toda Borut je bil preponosen za to. Tako nerad je koga česar prosil, četudi bi imel pravico do tega. Raje je stisnil zobe in vzdržal brez tega. Morda je bilo to nespametno — kakor si je sam pogosto očitil, še večkrat pa so mu to očitali drugi — toda njegov ponos je bil močnejši. Vedno znova mu je podlegel.

Vendar pa se je tokrat hudo boril s svojim ponosom, ko si je oblačil plašč in se pripravil na odhod. Trudil se je, da bi se premagal in se odločil za to, da bi stopil h gospodu v pisarno po denar. Prihodnjo inštrukcijo bo imel šele čez dva dni, gospodinja pa komaj čaka na denar, ki pomeni poleg možne invalidne glavni del njenih dohodkov, od katerih za silo živita z možem invalidom in brezposelnikom.

»Letos dobim od Miklavža v Dijaškem domu nove smučke, ker sem bil ob zadnji konferenci brez cvetke,« je prerokoval Rudi. »Dekla mi je povedala, ki jo je poslal oče, da jih je že kar iz trgovine skrivaj zanesla tja.«

Borut se mu je raztreseno nasmehnul. Nekateri ljudje se v resnici ne morejo pritoževati nad življenjem.

Zunaj na hodniku je neodločen obstal. Nekaj korakov proč je bil pritrjen na nekih vratih bel karton z napisom: Pisarna.

Tedaj je prišla iz kuhinje gospa. držec v roki pladenj z dvema skodelicama in krožnikom peciva.

»Oh, skoraj bi mi bili ušli!« je vzkliknila. »Stopite no nazaj v sobo! Razen tega vam moram pa še plačati za pretekli mesec. Zakaj pa me niste že prej spomnili na to? Tako sem pozabljiva!«

Borutu je bilo, kot da mu je zdrknilo z ramen hudo težko breme.

»Koliko ur pa je bilo?« je vprašala gospa, ko je postavila pladenj na mizo v obednici. »Pet in dvajset. Berut se je preozno spomnil, kako se je s svojim hitrim odgovorom in ne da bi pogledal v zapisnik nehote izdal, kako težko je čakal na denar in da je imel ure že davno sešete. Toda gospa pač ni pazila na to.

Dala mu je tri stotake.

»Ne morem vam menjati,« je rekel Borut. »Saj tudi ni treba. Ostalo smatrajte za dar od svetega Miklavža, ki je zadovoljen z vami, ker se toliko trudite z našim lenuhom.«

»Kakšnim lenuhom vendar, mama!« je ugovarjal Rudi.

Ko je stopil Borut na ulico, ga je sprejel mraz in lahno naletavajoč, suh sneg; privihal

toda mali reveži pred izložbo se niso menili ne za mrimoidče, ne za mraz in sneg, ki se jim je nabiral na čepicah in ramenih in se jim topil na toplih licih; imeli so oči le še za izložbo in krasote v njej. Uživali so že ob samem gledanju; sicer so pa dobro vedeli, da te stvari niso zanje. Bili so še majhni, najstarejši med njimi je imel morda deset let, toda življenje jih je bilo že poučilo o tem. Toda gledati so smeli vse te lepe reči tudi oni, vsaj dokler je bilo steklo vmes. Velike, modre otroške oči so sijale kot zvezde.

Borut je obstal nekaj korakov proč in čudno mehko ga je prevzelo ob pogledu na te otroke. Nehote se je spomnil časa, ko je bil tudi on en izmed takšnih otrok, ki so si vsi premrli po ure dolgo ogledovali čudežne stvari v izložbah in zaman hrepneli po njih. Tedaj je začutil, kako mu je zadrželo srce v silni, prevzemajoči, osrečujoči ljubezni do teh modrokih, raztrganih in lačnih otrok, do teh drobnih, plavih glav, do teh zapuščanih mladik njegovega naroda, za katere se nihče ne briga, čeprav živi v njihovih malih, suhih telesih isto hrepenenje po sreči, po lepoti in ljubezni, kakor v malih belih medvedkih in njihovih elegantnih materah.

Pesem izseljenčeve žene

V urah večernih čakam nate
in sonce že spi, pa še molim zate.
Tja preko morja
se ti moje srce smehlja,
tja preko morja ti moja misel šušlja:
»Prazen je dom in vsa domačija
ko podrtija vame zija.
Jaz sama sem prazna, ne čutim krvi,
morda mi vzvalovi, ko prideš ti!
O, da bi ne bilo morjā,
vsak večer bi k tebi šla,
vse bi ti razodeta
kako sem trpela brez tebe.
Pridi, pridi, saj ti se ne bojiš morjā,
pridi, pridi, jaz ne prenesem več gorjā!«
Jan Plestenjak.

Prvi božični praznik je sveti Miklavž. Slovenska navada je, da dobijo otroci vsaj nekaj za veselje. Ne pozabite na to veselje!

si je ovratnik plašča navzgor. Robnike je pokrivala tenka, mehka plast snega, ki je dušil korake. Ulične svetilke so medlo brlele v naletavajočem snegu. Snežinke so jih rahlo in igrivo obletavale kakor lesketajoče se bele večje v nežnem plesu. Izložbe so bile močno razsvetljene in so sipale prijazno zlatordečo in oranžno luč na obraze mimogredajočih in otrok, ki so stali pred njimi. Borut je moral gledati tik predse, da ni pohljal katerega izmed mnogih malčkov, ki so bili podobni v svojih belih kožuščkih in čepicah, iz katerih so gledali samo rožnatordeči noski in strmeče oči, zavaljenim belim medvedkom.

Borut je stiskal v pesti svoje tri stotake in v mislih računal. Dvesto dinarjev mora dati za sobo, trideset za zajutrek; ostane mu torej še sedemdeset dinarjev, ki jih more porabiti v resnici, kakor sam hoče. Premišljeval je, kaj naj si kupi zanje. Končno je zanihal med rokavicami in med knjigo, ki je že dolgo čakala v izložbi neke knjigarne na Slovenskem trgu, da pride ponjo. Rokavice je bil zelo potreben, toda knjige si je še skoro bolj želel. Navsezadnje se mu je zazdelo, da bo bolj pametno, če si kupi rokavice, ki jih vsekakor bolj potrebuje; toda, ko je prišel mimo knjigarne in obstal pred njeno blestečo razsvetljeno izložbo, sredi katere ga je še vedno čakala njegova knjiga, se je odločil za knjigo. Ker pa je bila knjigarne natlačena polna kupcev in kupovalk in je hotel svoj sklep še malo pretehtati — rokavice je prav za prav tudi zelo potreboval —, je sklenil da bo že nekoliko pohajkoval po ulici in da se bo pozneje vrnil, ko ne bo več takšnega navala.

Ko je tako počasi pohajkoval po ulici in se pozdravil z dijaki in dijakinjami, ki jih je srečeval in ki so bili večinoma v parih, je prišel mimo neke slaščičarne, pred katero se je dremjala v luči, ki je lila skozi steklena vrata in iz izložbe, gručica otrok. Moral jo je obiti po ulici, ker so zastavljali ves robnik in kot začarani strmeli v čokoladne parklje in škofo. Toda to niso bili mali severni medvedki z belimi kožuščki. Ti otroci, ki so si ploščili noske na rosnem steklu velike izložbe, na katerem so se topile snežinke, in se zanihali v sladko razkošje za njim, so bili otroci revežev, brezposelnikov, peric in pijancev, cestnih pometačev in služkinj. Miklavža so poznali samo po pripovedovanju sošolcev in učiteljev v šoli ali v otroškem vrtnu in po podobah v izložbah. Drgetali so od mraza v svojih včasih prevelikih, včasih premajhnih oblekah, ki pa so bile sicer vse enako slikovito zakrpane in raztrgane, ter se šepetaje pogovarjali o čudežih v izložbi. Mimo njih so capljali mali beli medvedki, ki so jih peljale matere na »Miklavžev večer« kakega društva, kjer bodo obdarovani z darili, ki so jih bili poslali tja njihovi očetje ali matere,

In tedaj se je končno odločil. Stopil je k otrokom in jih stiščal pred seboj v toplo, svetlo slaščičarno. Notri je bilo precej ljudi, nekateri so sedeli za majhnimi, belo pogrnenimi mizami, drugi so izbirali darila, katere jim je zlagala prodajalka v velike skatle, ki pa je potem ovila v rdeč, svilen papir in jih povezala z zlatim trakom, za katerega je zataknila kosmatega malega perkeljčka. Ob pogledu na Borutove otroke se je začudila in vsi drugi z njo, toda Borut se ni zmenil za to. Za vseh sedemdeset dinarjev je nakupil otrokom lepih in dobrih stvari, katerih so si tako želeli. Ko je potem spet spetal mimo knjigarne, se mu je zdelo ob spominu na žareče obrazke in lesketajoče se oči presenečenih malčkov, da tudi on sam še noben Miklavžev večer ni bil tako srečen kakor nočjo, kljub temu, da je knjiga še vedno stala na svojem mestu v izložbi in bo stala tam morda še dolge mesece, če je ne bo kupil kdo drugi v roke. (F. J.)

Domači vrt

Cvetje pozimi

O božiču vidimo dostikrat v izložbah cvetličarn cvetoče vejice forsitie, češnjice, breskve, marelice, belega trna, brogovite in drugih grmov, ki cveto zgodaj spomladi preden ozelene. Priroda je namreč oskrbeli popje, vseh zgodaj cvetočih grmov in dreves, že v jeseni z nastankom cveta. Zato ni to noben vrtnarski čudež, da vidimo že sredi zime prvo pomladno cvetje.

Kot že vsi vedo, se dajo brez izjeme vse rastline: grmi in drevesa siliti, to se pravi, z umetno zvišano toploto pripraviti, da nekaj tednov ali mesecev prej vzcveto. Ker pa je tako siljenje kolikor toliko zamotana in težja stvar, se je navadno ne postopimo in jo prepustimo vrtnarjem, ki imajo rastlinake in pripravijo za to. Za enkrat bomo pa sami poizkusili, da pripravimo k cvetju nekatere vejice cvetličnih grmov. Že stari ljudje vedo, da na dan sv. Barbare, 4. decembra, damo mlade vejice češnjice ali breskve v kozarec z vodo, ki ga zato postavimo na topel prostor. Te vejice prav za božič vzcveto, ko je zunaj mraz in priroda brez cvetja. Na isti način režemo tudi mi vejice. Na spodnjem delu jih čim bolj gladko odrežemo in odstranimo vse vejice, ki bi prišle v vodo. Vazo nato postavimo na omaro v bližini peči ali štedilnika Ker bi se pa voda, če je ne bi menjali, usmradila, damo vanjo ščepec soli ali nekaj drobec oglja. To tudi prepreči gnitje vejic. Take vejice se ob navadni temperaturi, ki je po stanovanjih, odpro že čez 3 ali 4 tedne. Če

pa toplino primerno zvišamo, seveda ne toliko, da bi se popje zaparilo (do 35°C), se vejice forsitie odpro tudi po devetih ali celo sedmih dneh. Isto tako dosežemo tudi na drugi način.

Pri tem rabimo daljšo plitvo posodo, oziroma*stekleni zvonce. Posodo napolnimo z mlačno vodo, vanjo položimo vejice, ki smo jih prej narezali. Vejice ne smejo biti zmrzle, da ne zamorimo s prehitro menjavo toplote njenega popja. Posodo denemo nato na štedilnikovo ploščo ali v peč, kjer vodo počasi segrevamo. Ko se toplina zviša na 45°C, prestanemo s segrevanjem, a temperaturo vzdržimo na tej stopnji vsaj pol ure. Nato posodo odstravimo, da se voda počasi ohladi na toplino zraka v sobi. Vejice dvignemo iz posode in jih damo v kozarec z vodo in ga postavimo na topel prostor. Tako pripravljene »okopanec« vejice se skoro za teden dni prej razcveto.

Se tretji način siljenja poznamo in to z etrom. Ker pa je stvar nevarna in precej draga, ne bomo o njej dalje razpravljali.

Vse vrste cvetličnih grmov ali dreves pa se ne odpro enako hitro. Najlepše in najhitreje se odpro zlato-rumeni cvetovi forsitie, za njo prideta rdeča in rožnata japonska kutina, dalje vse koščičasto sadje kot češnjica, višnja, sliva, breskev, marelica, mandljevec itd.

Pa ne le cvetlični grmovje, marveč tudi vse pomladanske cvetlice lahko prisilimo, da nam nekoliko prej pokažejo svoje modre, bele, rdeče in rumene glavice. Tudi to ni nikah čudež in se vselej posreči. Sedaj, ko še ni snega izkopljejo na vrto, v gozdu ali na travniku primerne pomladne cvetice, kot: zvončke, trobentice, vijolice, božični korèn: teloh, petelinčke, žafran, jetrnik, torilnico, podlesno vaternico, narcise in ostalo pomladno cvetje. Izkopljejo jih previdno, da ne poškodujemo korenin, cvetnih popkov in listov. Vsadimo jih v lonček s primerno zemljo, ki ga nato postavimo na svetlo, a bolj hladen prostor. Teh ne smemo siliti z vročino, ker tudi v naravi te rastline ne potrebujejo toliko toplote za razvoj cvetov.

Ko se cvetke čez nekaj dni že zakoreninijo, jih lahko prenesemo na okno, skozi katerega sijata sonca, da se okrepi in hitreje raste. Tudi te rastline cveto na ta način 1 do 2 meseca prej.

Po nekaterih kmečkih, pa tudi meščanskih hišah imajo lepo navado, da postavljajo k jasicam mlado žito, ki ga sejemo na dan sv. Andreja (30. nov.) ali sv. Barbare. Setev vsejemo v steklene skodelice, krožnike ali cvetlične podstavke. Ko žito vzkloni in je za 1 dm visoko, ga postrizemo, da se lepše ozeleni. Zemlje ne potrebujemo, ker ga sejemo v žaganje ali v čisto, oprano mivko.

»Dotakni se ene žice! Ali kaj čutiš?«
»Nič.«
»V redu. Potem je električnik v drugi žici.«

»Da je 1000 dinarjev preveč? Sai imate vendar kar dve sliki naenkrat!«

Pogled z morja na Čile K izseljenski nedelji

V oktobru, na krovu ladje »Rokujo Maru«.

Čile je posebna dežela. Sestoji tako rekoč samo iz dolžine. »Kadar gremo v posteljo, se moramo oprijeti Kordiljer, da ne pademo v morje« pravijo v Čileju. Tako hudo sicer ni, toda razmerje med dolžino in širino je vendarle kakor 20:1. Če bi to deželo z njenim južnim koncem, Kap Hornom, obesili na kak kraj iste zemljepisne širine v Evropi, recimo na Kopenhagen, bi njen drugi konec segal tja do Timbuktuja na južnem robu Sahare. A s podnebjem je vse drugače. Medtem ko moreš pri Kopenhagenu še lepo kopati v Vzhodnem morju, plavajo pri Kapu Hornu ledene gore, in celo pri Valparaisu, ki je prav tako oddaljeno od ravnika kakor Tripolis v Severni Afriki, je morje še tako mrzlo, da človek plavanje rajši prepusti morskim levom. Teh je sicer tudi še dosti visoko zgoraj ob obali Peruja v taki zemljepisni širini, v kakršni je v Afriki že neizrečno vroče.

Morski Levi imajo pa le zato pravico na to afriško zemljepisno širino, ker se na bregovih Južne Amerike do bližine ravnika razteza mrzli Humboldtov tok, ki izhaja ne daleč od Antarktike. To ohlajenje z mrzlo vodo zmanjša prav občutno tudi toplino nad obrežjem samim in tozadevno usposablja Čile za najbolj iskano deželo v Južni Ameriki glede na podnebje. Tudi Humboldtov tok ne čuti potrebe do širjave, kar je najbolje razvidno po tem, da ima Robinsonov otek, ki je le za dan vožnje zahodno od Valparaisa, že tropsko lice.

Počasi se odloči naša ladja od brega v Valparaisu. Precej dolgo je trajalo poslavljanje, vendar bo minilo še precej časa, da bo Čile zares že za nami. Čile, ki spada k najbolj gostoljubnim deželam sveta. Saj se še po več dni vleče vožnja ob njegovih severni obali, ki se liki obzidju, vse posuto s peskom, na stotine metrov dviga v višave. Skoraj kar pri morju zagledamo puščavo, ki je povzročena po viharju in mrzlem Humboldtovem toku, in ta puščava spada k najbolj suhim na svetu. Antosagasta, ki je bilo nekoč največje čilsko pristanišče za salpeter, ima povprečno manj dežja na leto kakor Sahara. Toda v južnem Čileju pravijo, da dežuje ondi tako rekoč trinajst mesecev na leto. In vendar so s soncem prežeti obronki večkrat posejani s temnimi marogami, kar z armado bodičastih kaktjev, ki vsrkavajo iz vsakonočnih obrežnih megla neznansko majhno količino vlage. Če se pa potem, mogoče čez tri ali štiri leta kdaj, ulije dež, pa se te nežive gruščaste pokrajine spremenijo za tedne dolgo v pravi pravcati cvetlični raj. Kot kamen trdi plodovi, ki jih raznašajo viharji, se morejo obdržati po več let; mimo tega pa so čilska tla tako neznansko polna moči, da celo že usehle veje spet ozelenijo in vzbrstijo.

Baker in sipe

Dva dni smo zasidrani pred Caldero, »parnim kotlom«, ki je majhno pristaniško mesto, katero uživa čast, da je izhodišče najstarejše železnice v Južni Ameriki. Železnice v puščavi! Takrat in do svetovne vojne ni bilo treba v Čileju plačevati davkov, ker so imeli velikanske dohodke iz salpetrovih zalog. Dandanes pa je že druga rudnina bolj važna, in sicer baker. Na obrežju severnega Čileja je največji rudnik bakra na svetu, Chuquibambuta, čigar zaloge vsebujejo četrtino vsega bakra na zemlji. S ponosom pripovedujejo Američani, kako so po vojni dali zanj največji tedanji ček sveta: 77 milijonov dolarjev! (Leta 1938, ki je bilo tozadevno povprečno leto, so dobili iz bakra 26 milijonov dolarjev čistega dobička.) Rdečerumeno, rjavo in modrordeče se puščava svetlika na mnogih krajih, če jo prevoziš z vlakom; tako bogata so ta tla. Američani so izbili kar mesta iz peska in kamenja in brezkončne vodovode so napeljali iz daljnih Visokih Kordiljer, le da bi ta tla ohranili pri življenju. In dan in noč rožljajo škripci japonskega tovrnega parnika in napolnjujejo ladje z rudo.

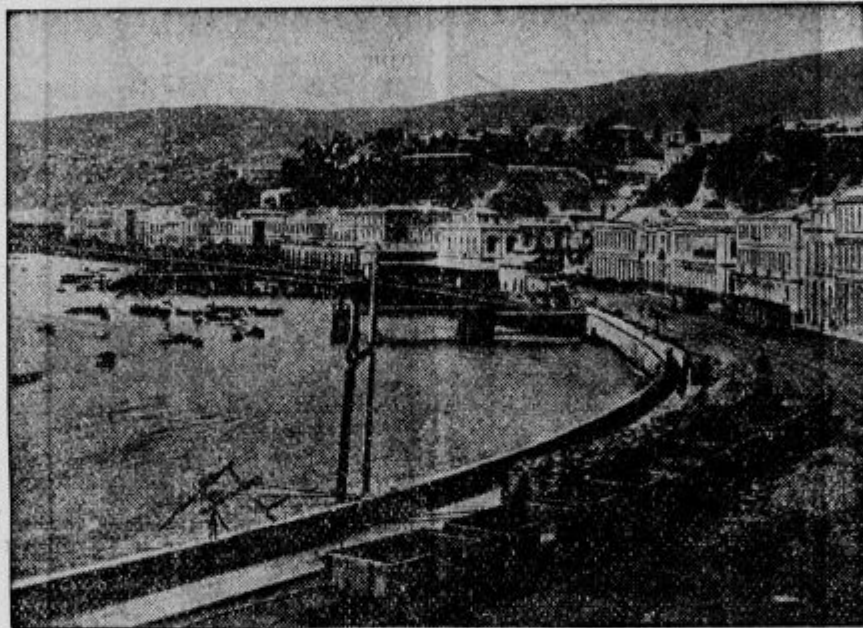
Večerno sonce meče težke, mrke sence v grčava gorska ledja. Kotel zaliva, se veča do strahotne predmetnosti. Nato pa se dviga polna, srebrnornazla luna kvišku in polaga svetel odsev hribov po morski gladini. Nepojmljivo, strahotno se vzpenjajo zadaj stene v višave, iste gorske stene, ki so se podnevi lesketale v neusmiljeni sončni pripeki. Tedajci se japonsko moštvo razgiblje. Odsev ladijskih latern je privabil množico sip. Kot bi trenil, se spustijo urne, lahkotne postave po vrvi s krova in zabadajo z drogovi, ki imajo kavlje na koncu, v vodo. Tam pa kar tako mrgoli na stotine belosivih, ostudnih trupel, ki njih dolge cape in lovke migotajo v vodi. Vanje se potapljaajo trnki in se v dolgih lokih vračajo sunkovito na krov. Ko je kaka riba prišla, tedaj se od strahu pobarva svetlordeče in briz-

Zamorci v vojni mornarici Peruja

Z velikim skokom se bližamo zdaj Piscu, ki je majhna perujska luka južno od Lima, kjer nas čaka še nekaj tovo: bombaža. Ko se bližamo temu kraju, kjer vendarle ozka proga zelenja prekine žalostno goloto puščave, vzklikle neki fant: »Joj, kaj vse tu raste! Kak naš otrok bi se bil komaj tja ozrl. A našim otrokom je izjema gola dežela, medtem ko so Čilci in Perujski navajeni obratnega. Pisco, ki je bilo nekoč znano zaradi svojih Suano otokov, ki so v dvajsetih letih v preteklem stoletju dali več ko 10 milijard dinarjev dobička, dokler jih niso popolnoma izropali, so dandanes ena tistih vaz, ki preprežajo naravnost od zhotoda do zahoda čilsko-perujsko obrežno pustinja in ki tvorijo hrbenico perujskega poljedelstva. Toda navzlic sličnosti pokrajine, ki se na zahodni obali Južne Amerike raztega čez več ko 25 stopinj zemljepisne širine do bližine ravnika, zapazi človek vendarle nekaj novega. To so pristaniški dlavci, ki so z amorci, in so zamorci celo v perujski mornarici, ki jih v Čileju prav nikjer ni.

Javanski presledek

Vsako jutro nastopijo na krovu javanski šolarji, ki so se vkrcali v Limi, zapojejo narodno himno, telovadijo in imajo nato še uro pouka. Ti otroci, ki so iz španske govoreče okolice, naj bi se dobro pripravili na domovino svojih očetov. A tudi ostali ladijski potniki se nekaj okoristijo s tem Predvsem naj bi se oni, ki še zmeraj jedo s paličicami, naučili jesti z evropskim priborom. Zato jih kapitan povabi na večerjo, pri čemer se del krova spremeni v javansko senčnico. Medtem ko se pisani lampinjočki veselo pozabivajo v vetru, sedimo s podvitimi nogami okrog nizke mizice. Na sredi cvrči na bakrenem ražnju »sukijaki«, jedilo, ki je na Japonskem v češčenju za Fujijanom in gejšami na prvem mestu. Pri tem pijemo iz majcenih skodelic »sake«, slavno ri-

Mesto Valparaiso

ne iz sebe dolg curek vode. Že ležijo v vrstah na ladji in v smrtnem boju spreminjajo svojo barvo, da so modrordeče. V naslednjih dneh pa frfota čudno perilo vrh ladje: njih razobešena trupla, ki jih sonce in veter sušita, da postanejo »rjavi pergamenti«.

Pred Tocopillo, ki je zdaj najvažnejša čilska luka za salpeter, ostane naš japonski tovorni parnik zunaj mesta. Prav tik zadaj se dvigajo Obrežne Kordiljere 2500 m visoko, skoraj kar navpik iz morja. Vlak, ki mora strme robove preplezati v švigašvagasti črti, vozi v notranjost dežele do rudnikov. Hribi se svetijo rdečkasto-rumeno, morje je temno-modro in gore znatne soli so bleščede bele, in napol slečeni, temnorjavo zagoreli delavci jo z lopatami sipajo v ladjo. Ko so začeli zbirati prispevke zaradi potresa, ki je deželo tako onesrečil 24. januarja, je vsak od njih žrtvoval znesek, ki je bil tako velik kot dvotedenska mezda čilskega poljskega delavca. To je pač čut za skupnost, ki je v čast Čilcem, ki so na svojo domovino jako ponosni.

ževo vino; šepetaje nam pripovedujejo, da se ga je ta in ta častnik že čez mero nalezel.

Morske želve na ravniku

Blizu otokov Galapagos prerežemo ravniki. Velike želve se podijo mimo, letče ribe frfotajo kakor metulji nad vodo in rjavi delfini skušajo v švigašvagastih črtah tekrovati z ladjo. Dnevi se začenejo megleno in soparno. Ozračje je milo, komaj da se kak veter zgane, prej pa nas je več tednov spremljal hladni južnovzhodni veter. Ta mehkoča nam lega na ude, polenimo se, mlahavi postajamo. V dolgi vrsti visijo belkasto sivi oblaki na obzorju, ki so se nasrkali močje; dozdeva se, da le čakajo, kdaj jih bo kdo ožel. Zahajajoče sonce poteza temnorumene črte po vodi, črne deževne mreje visijo okrog in okrog nad morjem. Ponoči pa se penijo beli valovi okrog ladje.

Nekega jutra nas predrami rožljanje verig: Ma z a n i l l o; majhno pristanišče na zahodni obali Mehike. V zavoranem zalivu se podijo morski volkovi, dolgi palmovi gozdovi obdajajo

obalo, in krošnjariji prihajajo z nagačenimi kajmaneni in želvami na krov, ki se japonski pomorščaki kar trgajo zanje. Moški s širokimi klobuki in rdečimi zaveznicami polnijo ceste in tamle je zares eden, ki mu tiči za pasom množica nabojev, pa ni nikjer kakega filmskega ateljeja v bližini. Tudi najpreprostejši možakar se tu vede z najpopolnejšo vladnostjo. Taka je južnoameriška navada. V primeru s čilskimi prebivalci, so kretne tukajšnjih moških bolj brezbrizne, bolj prožne; robata, iz lesa izrezljana sedla Kordiljer so se tu spremenila v elegantne škornje iz svetlorjavega usnja. V čudnem nasprotju s takim videzom so revolucionarni plakati na hišah, pozivi delavskega, katerega vlade generala Cardenas. Okrog vogala pa pravkar zavije omnibus nemškega izvora in z napisom: »El von Hindenburg! Kaj vse morajo prenašati ta ljudstva, ki so v svojem bistvu mnogo bolj kulturna kot Evropa«.

Slovenska šahovska zveza je imela zadnji torek važna posvetovanja, ker je organizacija jugoslovanskega šaha sedaj na tem, da se bistvenemu predrukači. Z osnovanjem Hrvatske šahovske zveze so se pojavila nova vprašanja, katerega je treba čim prej rešiti. Odbor Slovenske šahovske zveze je pri proučevanju sedanje stanja stvari prišel do zaključka, da se bo tudi v bodoče držal stare linije t. j., da Slovenska šahovska zveza zahteva proste roke v svojem področju, ne da bi odklanjala sodelovanje z drugimi in je končno pripravljena, tudi podrediti svojo organizacijo vrhovni zvezi vseh področij jugoslovanskega šaha, ker smatra, da je taka ureditev koristna za šah. Sklenjeno je bilo nadalje, da bo redni letni občni zbor Slovenske šahovske zveze 14. januarja v Trbovljah, kakor je določil zadnji zvezin občni zbor v Mariboru. Možno je, da bo občni zbor združen tudi s kako šahovsko prireditvijo v Trbovljah.

Tekmovanje v turnirski igri med klubi, včlanjenimi v Slovenski šahovski zvezi, se bo pričelo v januarju. V Ljubljani so klubi razdeljeni v 2 razreda, v katerih bodo tekmovala ločena. V prvem razredu sta Centralni in Ljubljanski šahovski klub s svojima prvima moštvoma in š. k. Triglav, v drugem pa vsi ostali klubi iz Ljubljane. Izvenljubljanski klubi bodo tekmovali prav tako ločeno po izločilnem sistemu.

V šah. sekciji Korotana na Rakovniku je pred kratkim igral simultanko odlični amater iz Centralnega šah. kluba, Jože Šiška. Nastopilo je sedemnajst šahistov in je Šiška po 3 urah dosegel lep rezultat 14 : 3. Pred simultanko je mladim fantom Korotana v kratkem predavanju prikazal najmarkantnejše posebnosti v igri mlajše mojstrske in vелеmojstrske generacije.

Flohr in Spielmann sta igrala pred kratkim v Göteborgu na turnirju s švedskimi mojstri brez Stahlberga, Lundina, Stoltza in Danielsma, ki so ostali v Ameriki. Dosegla sta z lahkoto prvo mesto z 10 točkami iz 11 dosegljivih.

Iz medmesne tekme med Moskvo in Leningradom prinašamo borbeno partijo dveh najmlajših ruskih mojstrov.

Bondiarevsky — Smislov

1. d2—d4, Sg8—f6 2. e2—c4 g7—g6 3. Sb1—c3, Lf8—g7 (druga možnost je d7—d5 s prehodom v Grünfeldovo varijanto) 4. e2—e4, d7—d6 (karakteristična za kraljevo-indijsko obrambo bo izvedba poteze e7—e5, katero sedaj črni pripravljajo) 5. f2—f3 (to potezo smatrajo za zelo dobro orožje proti kraljevo-indijski obrambi, ker z njo beli podpira svoje središče in si omogoča tudi napad z g2—g4 itd.) 0—0 6. Lc1—e3, e7—e5 7. Sg1—e2, Sb8—c6 8. d4—d5, Sc6—e7 9. h2—h4 (beli je zelo energičen, če je popolnoma prav, ker je beli z damskim konjem že izgubljal čas.) e7—e5 (mesto tega bi bilo boljše pripravljati udar f7—f5 s Sf6—e8 itd.) 10. Dd1—d2, Sf6—e8 11. h4—h5, f7—f5 12. h5×g6, h7×g6 13. Le3—h6 (sicer bi po f5—f4 ta lovec prišel iz igre.) f5—f4 14. 0—0, Lg7×h6 15. Th1×h6, Kg8—d7 16. Th6—h1 Se7—g8 17. g2—g3 (zelo lepa kombinacija, s katero da beli nov polet svojemu napadu.) f4×g3 18. Se2×g3, Tf8×f3 19. Sg3—f3+, Lc8×f5 (na g6×f5 bi črni po Dd2—g2+ izgubil kvaliteto.) 20. e4×f5, Tf5×f5 21. Lf1—d3, Tf5—f4 22. Td1—g1, Kg7—f8 23. Tg1×g6, Se8—f6 24. Dd2—g2, Dd8—e7 25. Sc5—e4! (sedaj ne gre S×e4, ker grozi na g8 mat.) Tf4×e4 tudi žrtve kvaliteta ne pomaga več.) 26. Ld3×e4 in črni se je vdal, ker proti vezavi Th1—h8 nima nobene obrambe.

Ne pozabite na Miklavževa darila še bolj revnim družinam kot ste sami!

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Done sem se pa namenila, de vam bom rajš kej bl veselga puvredala. Kdu bo zmeri jamru, ke useesp ne na pumağa? Clouk nej bo veselu keder je dobre volje. Keder je zalasten, nej se pa jorka, če se mu lub. Križu in težau je dondone že tulk na svet, de sma se jihže kar prvadel. Jest sem e naprej uzela, de bom ud zdej zanaprej zmeri vesela. Ce bo moj mož zavle tega kej einast streu, bom pa za seboj kar zaloputelnia urata, pa bom šla kroat. Sej moj mož glih tku naredi če ga začnem jest kej sekirat. Ud želejna more met ja clouk tud neki, zatu je vender na svet pršou. Kdur je tku naumen, de rajš brunda touče, nej ja pa touče. Keder bo mal bl u leta pršou, mu bo pa žou, de ni soje mladost izkuristu.

Letas sma ustanovel tam pr Sau en kupalen in pa balinaek klub. Dedić pa je vse pusebi en krokek klub Zdej se vozem jest usek pupoudne, če je lep ureme, kar k Sau. Če je dežzun dan, ustanem na duma, pa može štumle štrikam. Pa en pulover sem mu tud že naredila za zima. Tku, de m na more ucitat, de sem faulaeta. Keder sonček pusije, se pa prec, ke mož udide pu sojeh poteh, useadem na bečikel, pa udfircim ke preke Sau. U Sau se ta peru mal ekoplema, pol začnema pa balinat. Koker se tud balinat naveličama, grema pa u tista ta nova štarija, ke je na un stran sauskega

mustu glih pud klancam, ke se gre na Gamelne. Za pijača more pa dat sevede tist, ke je ta nar-elabši balinu. Jest znam tku fajin balinat, de je mene prou mal kerkat ta nesreča zadela. Sevede, gledala sem pa zmeri tku, de me je mož useci najdu že vuma, keder je prkuluvratu dam. Zatu tud ne na de, de sem pr tem klube, ke ga mama pr Sau. Zatu tud prosem, de mu na bo tega nubeden na nus ubesu. Scer se jest muža prou ne na bujim, ke jest sem glih tku al pa še bl neudvisna, koker sa ta mlad umetenki. Ampak lubš m je pa useglih, de mož tega na zve. Kene, če on tu zve, ga na bom mogla nekol več nahrult, če bo prou pozem in skrokan dam pršou. Kar tih bom mogla bit, de m tud on na bo mogu naprej vrži, de jest tud nisem nē bulš. Asten prosem, de držete jezek za zumbi, če bote kerkat z mojmju možem kej ekp pršli.

Letas je blu ezozne za kupajne in pa balinajne glih ta 23. oktobra konc. Za krokejne pa tku ezozne ni nekol konc. Zatu eta naš klub puvabila guspud in pa gespa birtna ta dan na pudevna, ke eta ja priredla ud ubletenc utvurivte te štarije.

Kuku je blu lušten na te pudevne, je tesku za puvadat. Glih dvanašt s nas je ekp zbral. Tku je blu pa lušten, de b mende ta narrajš kar usei tam useal. Use piske, kar jih je blu pr hiš, ea puklal in epohal. Pud puticam in pa tortam se je tud miza kar šebila, tulk je blu teh dubrot na miz Vinčka za naše potrebe je blu pa tu kar mal preveč. Ke u našeh želodceh ni blu več prustora zajn, sma mu mogel dat pa še naše glave na razpulačajne. No, ke nisma več vedel, kam b tu al pa un še spraul, sma se pa lepu prijatelek puslovel in se začel pučas guncat preke lhan. K erč nas je blu glih za en zmešan zbor zadost, zatu sma jih pu pot še ene par ukrogleh zaingal.

Jest sem pršla tkula ukul ene punoč dam. Moj mož je že tku u pojstel smřeu, koker de b

eden drva žagu. Kar lepu natihem sem hiter zlezla pud kouter in prec tku zaspala, koker de b me eden ubou. Zjutri, ke se je mož zbudu, me je prec prašu, ki sem bla snuč, de me ni dubu duma, ke je pršou dam? Sevede jest b se lohka zlagala, de sem se nalaš pud kouter skrila, de me ni vidu. Ke sem pa preveč resnicolubna, de b lagala, sem se pa raj putuhelna, koker de se epim, in moučala. Šele, ke se je mož ubleku in šou kar brez frustka u kancelarija, sem se tud jest pučas ekubacala iz pojstle. Ke se pa ni eplačal de b eam zase kurila in frustek kuhala, sem se pa kar ublekla in šla mal ven na lit.

Sevede mačka sem mela tku hudga, de me je kar grizu pu čevah. Ke sem pučas prhacala du Zvezde, sem se pa spounla, de še nisem frustkala. Ke je pa mal naroden, če je clouk brez frustka, m je pa k erč u glava padel, de m je enkat moja prijatelca praula, de zna ena luštena guspudična not u »Rio« še ta narbulš kufe skuhat. »Kar na tista guspudična Marička, ke ma beu krancel na glau, se ubrn, pa t bo prec skuhal tak kufe, de b še se angelčki ublizval, če b ga pil.

Jest sem ja res zavila kar narauanast u »Rio« in prašala, ki je tista guspudična, ke zna tku fajin kufe skuhat. »Tukil« se je uglašila za pudelnam ena guspudična e takem krancelam na glau, koker m je prijatelca puvudala. »Kašna šalca ga pa želite, gспа? Ta velka al ta mala?« me je prašala. Jest sem ji pa tud kar pu pravie puvudala, de emam rajš velika šala, koker pa mejhna. No, in še ni prou ena menuta menila, sem pa že sedela tam pr peč za miza, pred nama na miz pa šalca s kufetam. Kufe je blu res tku fajin, de sem kar prec naručila guspudičen, de ga more zame en velk pisker rezervirat, de ga bom lohka e saba uzela, keder se bom na un svet preselila. Nisem bla pa še s kufetam fertik, ja je pa že prout mrahun en guspud, ke je blu mojmju prijatek Frtaučukumu Gustinle čist pudoben. Ta peru sem mislela, de me je pršou zalezvat de b me mojmju može založu. No, pa ja je mahnu kar narauanast ke h tistmu pudelne, ke se tud krenbirštelnia pa kašen elivu-

ček dubi En štampelr silivučka je prec spiu, ke je čaku še na krenbirštelle, de bo kuan, se je pa začeu ukul uzirat, de b vidu, če je tud kašen negau znanc not. Tekat je pa kar naenkat zagledu mene tam pr miz.

»Za božja vola! Neška, kuga pa ti tuki delaš? Al e se duma z možam ekregala, de e pršla sem frustkal?« me je ves začuden prašu in tku z veselam skoču k men, de je kar štampelr dol s pudelna na tla prekucnuje. Sevede, štampelr se je čiel razbou, škode pa ni blu glih pusebne, ke je blu štampelr je prazen. Koker je blu krenbiršteli skuhan, ga je pa kar k moj miz prnesu in se usedu zraven mene.

Ke je enkat tist krenbiršteli pudevju, mu je začela pa tku gollia migat, koker gos rep. Kar u ših mu nisem mogla pridet Ke se je enkat mal unesu, sem pa hiter jest za beseda pupreja, de ni začeu še naprej žlebedrat. Use ud »a« do »cet« sem mu puvudala ud naše pudevne tam pr Sau. Se tu sem mu puvudala, de sma se ga usi prou pušten nažehal. Nazadne sem mu pa tud puvudala, kuku sem se duma može pud kouter skrila. Ke sem mu ud pudevne prpoudvala, ea se mu začele kar sline dol pu brad cedet. Kar naprej in naprej se je mogu s šnajtjihelnam briaat.

»Kdaj bote pa šli spet h Sau balinat in pol na pudevna?« me je prašu »Veš, jest znam tku balinat de bom pol pr pijač čiet pucen skuz pršou, če me bote puvabil.«

»Dragi moj! Letas je že za kupajne ezozna u kraj. Sam za balinajne ee pa tud na eplača hodet tku deleč.« sem mu jest udguvarila.

»Oh, Neška, kupajne in pa balinajne pust kar pr gmah. Men gre prouzaprou sam za pudevna. Če me bote puvabil, t bom du smrt ali pa še die hvaležen.«

Ke sem mu ublebila, de na boma najn puzabil, keder boma mel spet kašna pudevna, je blu pa prec tku veselu, de m je kar roka kušnu, pol je pa šou.

MLADI SLOVENEČ

Simon, otrok narave, in njegove gosli

V samotnem pogorju je nekoč zdavnaj živel velikán. Imel je sina, ki mu je bilo ime Simon. Simon ni bil eurov in neusmiljenega srca kot sinovi drugih velikánov. Vse dneve je najraje preživel sam. V samotni je priuškoval sumpenju gozdov in bučanju vodopadov. Prav nič ni bil podoben svojemu očetu, ki je bil takšen hrust, da se ni bal nikogar na svetu. Simon se je boječe izogibal vseh, s katerimi bi se moral boriti. Ni skrivil lasu ne živalim ne ljudem.

Nekega dne je Simon stopil pred očeta velikána in ga prosil, naj mu podari gosli.

Oče ga je jezno pogledal in zarenčal: »Ali se ti je zmesalo ali kaj? Čemu ti bodo gosli? Gorjača je za velikáne!»

Simon se je ves potrt vrnil v šumo in blodil po njej tri dni in tri noči. Četrtega dne je spet stopil pred očeta in ponovil svojo prošnjo.

Velikán je sprevidel, da sinu ne bo zbil gosli iz glave, in zagodrnjal je:

»Siten si kot muha. Ali res ne moreš živeti brez gosli?»

»Ne morem!« je Simon odgovoril in ga proseče pogledal.

»Pa naj bo, no,« se je oče vdal.

Kupil je sinu gosli, prelepe nove gosli. Simon se jih je razveselil kot otrok Miklavževga daru. Od jutra do večera je poslej tičal sredi samotnih gozdov. Igral je na gosli tako mило in lepo, da so ptice utihle in se oblak sredi neba obstal.

Nekoč je Simon s svojimi goslimi splezal po strmih navzdol do penečega se potoka. Sedel je na skalo in se ves zamaknil v vodopad, ki se je bučeč in hrumeč izlival v potok. Bučanje močnega vodopada je Simona spremljalo povsod. Ni in ni mu hotelo iz spomina. Rad bi zagral njegovo divjo pesem, šestokrat jo je poskušal — vse zaman.

Spustil se je še niže, prav do kamenitih skladov, okoli katerih so se valovi penili in bučali. Dvignil je gosli in potegnil z lokom čez struno, da bi zaigral veličastno koračnico, ki mu je odmevala na uho. Pa je še zmerom nekaj manjkalo. Simon je stopil prav do divjih vrtincev in prisluhnil še bolj. Voda mu je ečegala do prei, a Simon se ni menil za to. Močnega pesem vodopada ga je vsega prevzela. Znova je dvignil gosli in čuj: pesem, ki jo je zaigral, je bila tieta tolikanj iskana, tolikanj zaželena pesem neukročenih sil narave! Simon je igral s takšnim zanosom, da so velikáni daleč naokoli prisluhnil in se čudili.

V Simonovi pesmi je bučal vodopad in pel svojo himno kakor na ukaz. Simon je stal eredi valov kakor pevovodja in vse se mu je pokorilo. Tako je igral vso noč. Zivali so prihajale od vseh strani in poslušale divje lepe melodije njegovih gosli.

Glas o Simonu in njegovi čudoviti pesmi se je raznesel na vse kraje sveta. Prišli so godci iz daljnega mesta, da bi se naučili Simonove umetnosti. Prinašali so mu darov in mu obljubljali še več, če jih nauči. Simon je odklanjal darove in jih učil zaostoj.

A godci se še do današnjega dne niso naučili čudovite pesmi, ki jo je Simon izvajal iz svojih črtn, in se je ne bodo naučili nikoli. Samo velikánovemu sinu Simonu, otroku narave, je bilo dano, da je iztrgal vodopadu močeno himno in si jo prirovil.

Imeniten zdravnik

Angleški zdravnik Albertheny je bil znan po svoji osornosti. Neke noči, ko je že sladko spal, je začel nekdo na vso moč razbijati po vratih. Zdravnik je ves razkačen planil k oknu in se zadržal navzdol:

»Kaj pa hočete?«
Mož, ki je stal pod oknom, je ves razburjen zaklical:

»Gospod zdravnik, hitro pojdite z menoj! Moj fant je požrl miško!«

»Recite mu, naj požre še mačko, mene pa pustite pri miru!« je zarjul zdravnik in zaprl okno, da so šipe kar zažvenketale.

V šoli

Gospod katehet je v šoli razlagal, kako je Bog ustvaril svet. Na koncu je vprašal majhnega dečka:

»No, Janezek, ali mi veš povedati, kdo je ustvaril tistole goro, ki jo vidimo skozi okno?«

Janezek je vstal, odgovoriti pa ni znal. Tedaj je dvignil roko učenc, ki je sedel zraven njega v klopi, in modro rekel:

»Gospod katehet, Janezek tega še ne more vedeti, ker je šele prejšnji teden prišel k nam!«

Mirko Kunčič:

Sveti Miklavž

Angeli božji odprli so zlata vrata in zacingljali: ein, ein. Prišel Miklavž je na zemlječo spleto z vso svojo pisano, čudežno srečo.

Tiho, skrivnostno od doma do doma roma. Roma? — Pelje se, pelje na božjih saneh, z njim pa krilatec, kruguljčki in smeh.

Pridnim daje orhe, medene kolačke, fige, rožiče in lepe igračke. Siho pa, hu, razposajenim bo punčkam, fantičkom parkelj prinesel, pomagal z rožičkom: bu, bu, bu, bu!

Prečudna zgodba o afriških krokodilih

Ded se je skobacal za peč in si prižgal pipo. Zadovoljno je puhnil gost oblak dima pod strop in zabrudil v sivo brado:

»Eh, še najlepše je za pečjo!«

Tudi vnuč Francek se je ročno skobacal za peč in se začel dedu dobrikati kot mlada mačica:

»Ded, povejte mi kakšno lepo storijo!«

Ded se je odkaljaj in začel:

»Dobro, pa naj bo, ker si bil danes tako priden. Povedal ti bom najlepšo in najčudovitejšo zgodbo, ki jo znam. Poslušaj!«

Tam daleč nekje za morjem leži dežela, ki ji pravijo Amerika. V tej deželi sta živela dva dečka, prav takale mlada neugnanca, kot si ti. Prvem u je bilo ime Tinček, drugemu pa Tonček.

Ko sta se dečka nekega dne igrala na obrežju reke, je priplavala po vodi prečudna ladja. Pol je bila podobna splavu, pol pa plavajoči kolibri. Na ladji ni bilo žive duše. Dečka sta se skobacala nanjo in še drobnega kučka sta vzela s seboj. Odplula sta na široko morje in odondot naravnost v črno Afriko.

Ej, ljubi moj, Afrika ti je prečudna dežela! Strašni krokodili so tam, velikanske kače, divji sloni, vodni konji, levi, tigri, gorile in divjaki, ki jim pravimo ljudžrci. Zato, veš, ker jim človeško meso hudo diši.

Dolgo, dolgo sta se Tinček in Tonček vozila, nazadnje sta pa le srečno priplula v Afriko. Ko sta nekega dne sladko spala na svoji ladji, je začel kučka Muki strašno lajati. Dečka sta planila pokonci in na svojo grozo videla, da čolota okoli ladje vse polno požrešnih krokodilov. Bridko sta zajokala uboga dečka, pa ni nič pomagalo. Krokodili so prevrnili ladjo in pohrustali oba. Potlej sta Tinček in Tonček s svojo ladjo odplula dalje...

Med tem, ko je de pripovedoval, je stopil v hišo sosedov Janezek. Posmehljivo je zamahnil z roko in zaklical:

»Oča, saj ni bilo tako! Vse narobe ste povedali.«

Ded ga je čukasto pogledal in zarenčal:

»Da bi te kolkja, irkolin irkolinsti! Kako pa je bilo?«

»Pomisli! Vendar!« je rekel Janezek. »Če so krokodili Tinčka in Tončka pohrustali, potlej vendar nista mogla odpluti dalje.«

Kdor zna, ta pa zna!

Zvečerilo se je. Dečki so se zbrali okoli peči, da bi kakšno veselo iztuhtali in si krajsali čas. Zunanaj je brila ostra burja in sneg je naletaval v gostih kosmičih, v sobi pa je vladala prijetna toplota. Janezek je kar na lepem segel v žep, privlekel kovance za deset dinarjev, ga lepo položil na dlan in rekel:

»Glejte, tukaj imam kovača...«

Dečki so ga začudeno pogledali.

»No, in kaj potem?« se je oglašil Tonček. »Vidimo, da imaš kovača, vidimo! Saj nismo slepi.«

»In vendar je to nekaj posebnega,« je posegel vmes Andrejček. »Stavim glavo, da razen Janezka nihče izmed nas ne premore prebiti pare. Torej kar povej, Janezek, kaj si bomo za tega kovača kupili!«

»Fantje, veste kaj? Pečene kostanje!« je zaklical Tonček.

Ded je debelo pogledal in v zadregi zakašljaj:

»Lej ga hudika, saj res. Zmotil sem se, zmotil. Čakaj no, bom pa še enkrat začel.«

»Ni treba,« je moško odkimal Janezek. »Vsa ta storija je stokrat lepše opisana v knjigi, ki jo je izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Strašno debela je. Nič več in nič manj kot 523 slik je v njej. Zato pa tudi nič čudnega ni, če stane 75 dinarjev. Meni jo je mama takoj kupila. Francek, še ti prosim mamo, naj ti jo kupi!«

Mati je prav ta hip stopila v hišo. Francek je skočil k njej, objel jo je okoli pasu, proseče ji je pogledal v oči in vzkliznil:

»Mama, kupi mi Tinčka in Tončka!«

»Ali se ti blede?« je zazijala mati. »Kar dva brata naj ti kupim? In ravno Tinčka in Tončka, kajne? Pojdi, pojdi! Saj imam že tebe dovolj! Vso hišo bi mi narobe obrnili, če bi se kar trije paglavci vrteli okoli mene.«

Na te besede so se glasno zasmeli vsi trije: sosedov Janezek, Francek in še ded za pečjo. Strašno smešno se jim je zdelo.

Saj Francek ne misli živih bratcev,« je začel pojasnjevati Janezek. »Veste, knjigo, ki ima naslov »Tinček in Tonček«, bi rad. To mu kupite!«

»A takisto,« se je zdaj prisrčno zasmejala še mati. »No, knjigo mu bom pa že kupila, knjigo. Še zmerom bolj poceni bo, kakor če bi kupila še dva živa paglavca. Kje se pa ta knjiga dobi?«

»Kar takole napravite,« je začel važno in učeno razlagati Janezek. »Pišite Jugoslovanski knjigarni v Ljubljano, naj vam knjigo pošlje po pošt-nem povzetju. Drugi dan boste knjigo imeli že v rokah.«

Ded na peči je svečano zakašljaj in rekel:

»Francek, ali pa raje piši Miklavžu, naj ti jo prinese. Če je res tako lepa, še jaz jo bom bral, čeprav sem to čudovito storijo že nekoč slisal.«

»Saj res, tako napravil Miklavžu piši!« je zadovoljno pokimala mati.

In Francek je pisal — in mu bo radodarni nebeški svetnik na svoj praznik prečudovito knjigo o dogodivščinah Tinčka in Tončka med divjimi zverinami in ljudžrci v Afriki prav gotovo prinesel.

Otroci, pojdite in storite še vi tako! Pa hitro, da ne bo prepozno. Miklavž že pobira, že prebira pisemca pridnih otrok...

»Pa pokaži še enkrat, no,« ga je miril Tonček. »Kaj boš rilec kuhl, saj nismo lačni!«
Janezek se je res kar koj potolažil in začel od začetka:
»Torej tukaj imam kovača, tukaj pa kavino ročko. Kovača položim na mizo in poveznem čez-zeleno kavino ročko. Če je kdo izmed vas tako prebrisan, da zna pricoprti kovača na dan, ne da bi se dotaknil ročke, si sme kovača pridržati.«
»Pojdi no,« ga je zavril Mihec. »tega ne zna nihče na svetu.« Drugi dečki so mu glasno pritje-

vali. »In vendar je to mogoče,« je svečano rekel Janezek.

»No, potem pa napravi to coprnijo sami!« so mu klicali od vseh strani.

»Dobro, jo pa bom,« je pristal Janezek in se skrivaj namuzal.

Tovariši so v napetem pričakovanju strmeli vanj.

»Rokus pokus, počen groš, prazna malha, strgan koš!«

Na te coprniske besede je iztegnil dlan in glej — na njej je ležal kovač.

»Ne velja! Ne velja!« je zakričal Andrejček. »Videl sem, kako si naskrivaj potegnil iz žepa drugega kovača.«

Tonček pa je planil k mizi in dvignil kavino ročko, da bi videl, ali je res pravi kovač še pod njo. Janezek je to izkoristil in hitro potegnil kovača z mize.

»Moja coprnija se je poeččila!« je zmagovalno rekel. »Potegnil sem kovača izpod ročke, ne da bi se ročke dotaknil.«

»Oh, jaz bedak!« se je Tonček udaril po glavi. Tako razkačen je bil, da je manjkalo samo za las in bi bil vrgel neerečno kavino ročko ob tla.

Tako je Janezek prevzviljal svoje tovariše. Dečki so se nekaj časa nad to potegavščino jezili, potem pa so se začeli smejati vsevprek.

Zunanaj pa je še zmerom naletaval sneg in burja je tulila okoli vogalov, kakor da bi plesala s samim Luciferjem iz pekla.

MLADA NJIVA

Miklavžev večer

Noč je. Gostó naletava sneg, bela dolina je, bel je ves breg. Sredi snega bela hiša stoji, v njej pridna deca že sladko spi.

Sveti Miklavž po stezici gré, v sanjah otroci se ga veselje. Tiho Miklavž v gorko sobo stopi, poln koš darov odloži na klopi.

Sveti Miklavž spet po stezi gré z angeli božjimi čez goré. Stari in mladi se ga veselje: dobre so, dobre njegove roké!

Marija Kavčič, učenka V. razreda ljudske šole v Idriji, Italija.

Miklavževi darovi

Hrušk in orehov bo Majda dobila, prav od srca se jih bo razveselila; jaz pa bi rada dušo čutečo, da bi zapela vam pesem ljubečo.

Pesem o slavčku in sončni pomladi, pesem o soncu in cvetni livadi. Kdor bi bil žalosten, sonca bi dala mu in se lepó, prav lepó nasmejala mu.

In če še kaj bi Miklavž mi prinesel — revnim, najrevnejšim hitro bi nesla, da bi vsaj enkrat se z mano smejali, radostno z mano o sreči kramljali.

Olga Kurétova, Zagorje ob Savi.

Nocoj

Ne vem, zakaj sem žalostna nocoj. Nemiren in plašan pogled je moj, sree glasno trepeče — želi si sladke sreče.

Ne vem, zakaj sem žalostna nocoj. Sej tisoč zvezd iskri se nad menoj in tisoč sanj gre z mano v deželo nepoznano.

Gilda Petelin, Lesce pri Bledu.

Mirko Kunčič:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

Pastirček Gregec in zmaj

(Nadaljevanje.)

11.

V Močilniku pod Borovljami, globoko, globoko pod zemljo, se skriva zlato jezero. Človeška noga še ni prestopila njegovega obrežja in ga nikoli ne bo. Zmaj s sedmerimi glavami ga straži noč in dan. V jezeru je zlata, da ga z dvajsetimi ladjami ne bi mogli odpeljati. Gorje lakomnemu, ki bi se prikradel do njega! Zmaj bi ga zdrobil v sončni prah.

Tako gre ustno izročilo iz rodu v rod.

Matičev Klemen z Dovjega, Gregčev praded, se je tega zlata polakomnil. Tri in trideset dni je ob samih sirkovih žgancih in nezabeljenem močniku vrtal pod zemljo, da bi se prikrtinil do njega. Tri in trideset dni je vrtal in mislil na lačne otroke, štiri in tridesetega dne pa mu je udarilo na uho grozeče tuljenje borovelskega zmaja — in napravil je čez zlato jezero križ. Ves bled in siv in komaj še živ je prirompljal domov. Ni je bilo sile na tem svetu, ki bi ga še kdaj v Močilnik pod Borovlje zvalila.

Dolgo, dolgo je že od tega. Zlato jezero še zmerom pod zemljo leži, a ustno izročilo resnice ne govori. Glej, stopila je človeška noga na obrežje zlatega jezera, pobožalo je človeško oko njegovo gladino — in zmaja ni, da bi predrzneža zdrobil v sončni prah! Tiho, tiho se priklanja trsje ob bregu, kakor da bi ga zibale nevidne roké. Mehko, mehko šepetajo zlati valovi, kakor da bi si pripovedovali spomine iz davnih dni.

Kdo si, črviček človeški, ki si začel v ta pravljčni kraj? In kdo ste, žene skrivnostne, ki kot bele meglice hodite z njim?

Strmi, strmi črviček človeški in se ne more znajti. Preveč je lepote za pohlevne oči, preveč je grozote za drobno srce.

Zlato jezero se lesketa kot sam paradiz, iz njega pa bulji obraz, kosmat in divji kot sam vrag iz pekla. Hudobno mežika, nemarje se krem-ži, iz grla se mu trga porogljiv grohot:

»Hoj, hoj, kakšna čast! Sam Gregec junak, ki je hotel zmaja pokončati. Je prišel k nam svojo radovednost past!«

Gregec se stiska k žarkženam, spremljevalkam svojim in skriva obraz v njihove lase, na gosto razpletene od glave do nog. Kakor trsje ob bregu trepeče, kakor zlati valovi v jezeru komaj slišno šepete:

»Le kaj hoče od mene ta strašna pošast?«

»Božajo, božajo žarkžene svojega varovanca po razbeljenem čelu. Smehljajo, smehljajo se mu do brotno in ga bodrijo z glasovi, ki donijo kot srebrni kruguljčki čez snežno ravan:

»Le nič se ne boji! To je povodni mož zelenjak. Res je grd, res je hud ko vrag, a pod našim varstvom si in ti ne bo skrivil lasu.«

Zelenjak se še enkrat zagrohota, kakor žaba po jezeru začofota, da se valovi visoko poženo — in že ga ni več. Požrlo ga je jezersko dno.

Gregec se oddahne.

Zarkžene ga vodijo dalje in mu gostoljubno odkrivajo še druga čudovišča svojega kraljestva pod zemljo.

Grozljive prikazni jim križajo pot: goreče svinje, goreče škornjice, goreči kozli, škompniki, večje in beli konj. Iz sivega ozadja se prihlujeno motajo bolezenski duhovi: zavaljene mre in črni uroki. Za njimi se s sršenastimi pogledi in razmršenimi lasmi podijo glasno vriščé: kvatrnice, pehta-babe in torklje. Najbolj divje so torklje: peté imajo spredaj, prste pa zadaj. Otročaj, ki se po Marijinem zvonjenju še po cestah klatiš in na praznik Gospodov k maši ne greš — torkelj in pehta-bab se boji Dekline in fantini, ki na kvatrnici petek delopusta ne spoštujete — kvatrnice vam v hišo tisoč nesreč prinese!

Dalje, dalje žarkžene po brežju zlatega je-

zera gredo. Gregec se kot vrtoglava senca vleče za njimi in mu je pri srcu zmerom bolj tesno.

Zlat plamen švigne iz črnih tal, prav blizu nekje.

Jarka luč zaščemi Gregca v oči. Vprašujoče jih v žarkžene upre: Ali je mar kresni večer?

Zarkžena na njegovi levici nemo odkima, žarkženi na njegovi desnici svečano iz ust zazvončklja:

»Zaklad gorit!«

Komaj te reče, strahovito zabuč in zahrumi, kakor da sto peklenščkov s konjskimi kopiti mimo drvi. Puške pokajo, psi lajajo, gonjači kolnejo, medvedi renčijo, volčje zavijajo, listice jokajo.

Gregec prestrašen odskoči, a ne vidi ničesar nikjer. Še drobnega zajčka ne.

»Divja jagat!« veselo pove mlada žarkžena pred njim in mu pokaže kot sneg bele smejavčke pod rožnato ustnico.

Trop črnih postav, trop hrustov košatih: velikani, krugulježi, bédanci, divji možje.

Gregcu se zašibijo noge.

Velikani se kot binškošni mlaji dvigajo visoko nad njimi in se resno drže. Krugulježem rožljajo okoli vratu prečudni kruguljčki, z nogami pa poskakujejo kot vranci od tal. Bédancem se spačeni obrzi pol noro, pol zvito režijo in rame se jim krivijo kot krvoločnim zverem. Divjim možem je tako poraščena koža, da jim še na koncu nosu trde ščetine v božji dan štrle, oči pa se jim pod nizkim čelom kot steklene krogle vrté.

(Dalje prih. nedeljo.)

D R U Ž I N A

Tudi ti moreš kaj podariti

Francois Maurice, znani francoski pisatelj, je napisal v eno od zadnjih števil katoliškega lista »Temps présente« tele besede: »Brez dvoma se vam čudno zdi, da se zadnjič nisem oglašil. Da bi ne bil utegnil? Da bi ne bil ropkopis pravočasno prišel? Nič ne! Pisati nisem mogel! Tak siromak sem bil, ničesar nisem imel, da bi bil mogel kaj dati.«

Zares doživi človek časih hude dogodke, razburiljive zadeve, veliko gorje da se sesede in je kakor hrom za vsakršno duševno udej-

v teh hudih časih čudno slišati besedo »podariti«, vendar je vprav zdaj velikega pomena. Podariti kaj moremo in moramo vsi. Tako ne bodo tisti, ki jim je dobro, strahoma kupičili svojih pozemskih zakladov, marveč bodo poleg vse pameti in varčnosti tudi drugim »dali živeti«. Če ne bi nihče ničesar več kupil ali začel novih del, bi kmalu zastala vsa trgovina.

Narobe varčnost je to, če odsloviš služkinjo, če te k temu ne prisilijo razmere! Če je treba kaj omejiti, tedaj se naj rajši omeji vse, kar ni potrebno, zabave in pojedine, ne pa da štedimo z izdatki pri ljudeh, ki si s svojimi rokami služijo kruh.

Navzlic majhnim dohodkom bo vsakdo še kaj imel, kar bo mogel podariti resnično revnim ljudem, takim, ki skrivši stradajo in jih je sram prositi javno dobrodelnost pomoči.

Podariti moremo izdatno predvsem nesebično občutenje ljubezni in usmiljeno dobrotljivost v vsakdanjem občevanju z drugimi, kakor tudi fin takt, ki se ne šopiri pri običajnih pojedinah in drugih malicah, da vzbuja trpečim zavist in jim še bolj občutno predoči njih uboštvu!

A tudi tisti, ki so revni in ki trpijo, utegnajo kaj podariti.

Podarilo lahko svojo dobro voljo, preprostost, svoje veselje do dela in svojo hvaležnost?

Svojo dobro voljo in preprostost? Če jih je po krivici zadel nesreča, bodo kar preprosto in hvaležno sprejeli pomoč, ki jim jo kdo nudi. Prav nič ni zoper čast, dasi je dati lažje kot jemati.

Veselje do dela? Ali ne bodo vsi tisti, ki imajo še kako delo, radi in do dna izvrševali svoje dolžnosti glede na vse tiste mnoge, ki bi radi delali, pa ki dela nimajo? Ali ne bodo naše služkinje spet rade doma prale in se ne bodo izogibale temu delu, češ da je to delo nečastno in preteško?

Nobeno pošteno delo ne jemlje človeku časti, — in pa — kar znanjamo si: ali nismo pri nas malo preveč razvajeni? In ali jih ni dosti, ki se delu umaknejo s poti, kjer se le morejo? Kar hudo je človeku videti, kako zdrave, krepke ženske rajši postajajo okoli, kakor da bi se s poštenim delom pošteno preživljale. Koliko je gospodinj, ki ne morejo dobiti služkinje, ker je v hiši veliko otrok. Če bi nekatera brezposelna dekleta le hotela!

Hvaležnost smemo vsi podariti in z njo nam ni treba štediti. Vsem tistim jo dajmo, ki so nam kdaj kaj dobrega dali in čeprav le en sam žarek veselja! Hvaležnost in ljubezen! Ljubezen je moč, ki si brez izjeme pridobi vse ljudi, posebno pa v teh težkih dneh. In mi, ki ljubimo drug drugega, pa tudi služimo drug drugemu! Naša pripravljeno za pomoč drugim bodi dejanska! Iz vere naj se njen cvet dviga kvišku k Bogu!

Na Miklavževem semnju

Spomnite se svojih otroških let in veselja spričo Miklavža, pa razveselite vse tiste, ki jih poznate in ki so potrebni vaše dobrote!

stvojanje ali navdušenje, da pozabi nase in na vse druge. Pa to traja le nekaj časa. Potem se spet zbere notranji dobri in veliki človek in podari od svoje lastne osebnosti in od svojih darov še več in boljnih kot prej. In kakor je

Obleka za majhne zabave

Več raznih družabnih prireditev je, katerih se ne moreš udeležiti v navadni obleki in tudi ne v kostumu, celó pa ne v večerni obleki. Vzemimo na primer, da je treba iti na kako čajanko, ali v kavarno, v gledališče, k predavanju. Kaj oblečeš za take prilike?

Preprosto volneno ali svilenno obleko, kakršnih je nekaj na pričujoči sliki. Najpripravnější in najbolj elegantna barva je za take prilike črna barva; dalje še temnozelena kakor mah, temnordeča kakor maline, lilasto rdeča ali skriljasto siva. Kroj bodi čim najbolj preprost, vendar naj bo malce moderno podčrtan.

Na sliki: Prva obleka od leve je zanimiva radi hrbita. Mali škrici jopice so precej zvončasto urezani in zadaj zvezani s pentljo. Tudi krilo je zadaj bolj košato kot spredaj, kjer ima jopica moški ovrtnik in se zapenja z gumbi. Obleka zraven je vprav nasprotna. Krilo je spredaj bolj košato, život je daljši in tesen in

ovratnik je pokončen in prirezan. Zapenja se z majhnimi steklenimi gumbi. Tretja obleka je prav posebno elegantna. Jako nove so po tri lopute na vsaki strani krila, enotna črta obleke povzroča vitkost. Tudi četrta vzorec je zaradi preprostosti lep. Dve pentljici na prsih je edini okras te prelepe obleke, ki je jako priporočljiva. Zadnja obleka je moderna popolnomska obleka z zadesno košatostjo in podaljšanim životom (samo zadaj). Spredaj ima obleka stoječ, prirezan ovrtnik, sicer je brez vsakršnega okraska in vsa gladka.

Vse te obleke elegantno vplivajo s svojim odličnim krojem in jim ni treba nobenega okraska. Tudi tu — rajši manj, kot preveč!

Omakakakor pri divjačini

Dodatki: Kostu divjačine ali divje perutnine. En šop zelenjave za v juho in čebule ali česna, 1 lorvorjev list, nekaj ribezovega soka, 20 g masti, 40 g moke. Kostu divjačine ali divje perutnine prekuhaš s čebulo, zelenjavo in lorvorjem. Iz masti in moke pripraviš temno prežgane, priliješ pol litra vode ali kostne juhe, vse meso odločiš od kosti, sesekljaš, dodaš omaki, osoliš in pričneš malce ribezovega soka (ali kanec rdečega vina).

Krompirjevi hlebčki

Skuhaš kilogram krompirja, jih olupiš in še moče pretlačiš. Opraviš čebulo, žlico sesekljane peteršilja in žlico juhe in masti in dodaš h krompirju. Primešaš jajce in ¼ kg moke. Iz tega testa narediš hlebčke, jih povajšaš v drobtinah in jih zarumeniš na masti. Zraven daš solato

Družina

Prejel sem že nekaj vprašanj, kaj je z društvom »Družina«. Zelo sem hvaležen za zanimanje; vidi se, kako je potrebno in kako ljudje sami čutijo, da se mora misel družine osvetliti, ker je bila dosedaj morda nekoliko zamarjena.

Ce hočeš slišati prav poceni dovtip, ki je nam vsem zašel že globoko v navado, da ni nikomur več spotakljivo, če hočeš, da se kdo

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

norčuje iz velikega števila otrok, če hočeš delati dovtip dan na dan na zakonski stan, potem načni vprašanje družine.

Usulo se ti bo veselih in zbadljivih opazk o družini, otrocih, možu copati in ženi Ksan-tipi, da boš lahko kar izbiral.

Pri nas je tako, kakor je sicer povsod drugod. Rekli boste, zakaj bi spreminjali, če in ko je povsod enako. Če bi vse šlo po mnenju takih ljudi, bi n. pr. Reselj nikoli ne bil uspel s svojim vijakom in Stephenson z lokomotivo in bi bile vse iznajdbe že v naprej obsojene na pozabo. Se bolj se mi zdi »posrečen« odgovor, ki ga imajo modne dame, ki pa so lahko (in mislim, da v zelo velikem številu) tudi »ženske« v hlačah, t. j. ljudje spola, o katerem sami mislijo, da je moški.

»Na vsem svetu je tako, zakaj bi bili mi drugačni?«

Ali veste, da so nam taki ljudje zapravili mnogo narodnih dobrin? In ena največjih je bilo spoštovanje do družine!

Zakaj bi bile pri nas večje družine, ko pa je moda, da imaš, recimo, samo dva otroka? In čudno je to, da je to naziranje prišlo od bogatih na uboge in ne narobe. To naziranje je vdomečeno pri marsikaterem »modernem« narodu in od tam so ga prevzeli naši, ki »kaj imamo« ali »kaj smoo«. Zgodilo se je, da je prosil ubogi delavec, naj mu nekaj dodajo k plači v tovarni, ker ima zdaj žena sedmega otroka, a je ravnatelj odgovoril:

»Zakaj pa ste tako neumni?«

Naneslo je, da so ženo, ki ma dvanajst otrok, v družbi grdo izzvali, kam bo z njimi in zakaj je tako prismuknjena, da jih ima.

Mati je odgovorila, da ve za več preprečevalnih sredstev kakor vse dame v pričujoči družbi skupaj, ker so ji pač povsod in ob vsaki priliki priporočali to in ono. Morda pa katera ve še kaj novega?

Celo zardelo niso vse pri tem vprašanju!

»Samo dvojčkov si ne želim!« je odvrnila. »Kam bom z njimi? Bo že Bog dal! Zakaj pa imamo angele varuhe? Želim samo, da bi bili dobri ljudje, četudi bi opravljali najnižja opravila! Dasi je hudo, če stradaš kruha, a mnogo bolj je hudo, če mlad človek straha mlade družbe. In kdor otroku to jemlje s tem, da imaš edince ali dva, mu kraješ najlepše hiše v življenju.«

Pred kratkim sem govoril z očetom vdovcem, ki ima samo hčerko edinko. Devetletna punčka ima sicer svojo sobo, a je nesrečna in nesrečna, ker je sama osamljena. Meni se tak otrok smili!

Morda je med vami le kdo razmišljal o usodi razvajenega edince? V Beogradu je pred kratkim ta mladenič, ki je imel vsega v izobilju in ko je stopil na univerzo, celo avtomobil, planil po prekrokanu noči na topčiderski postaji pod vlak, a zapustil pismo, da ne more živeti, ker ga starši niso za življenje usposobili.

Pojdite enkrat z menoj v javni park in premišlujte tragiko takega malega scrkljančka, ki ima vsega na pretek, ki je strah pestunij in guvernank, ki muči od dolgega časa živali in ljudi! Pozneje kot doraščajoči fantek misli, da so dekleta prav taka divjačina kakor je zajec na polju, ki ga lovi lisica.

Rekel sem, fantek, a še bolj tragična usoda je usoda takih deklet. Domači fant je »prekmečki«, zato ji najdejo v kakšnem letovišču ženina ali pa nekje iztakne fanta, ki »bi bil«.

Imam zabeleženih mnogo primerov, kjer se je z nekoliko izpremembami tu in tam deklet zato poročilo, ker je prišel fant tujec, morda celo jud, dasi je bil krščen in se je pisal n. pr. Kranich ali Žerjavovič. Zakon ni trajal bogve koliko časa, nastala je ločitvena tožba in žena se je vrnila domov k staršem, ker je mlada doživela razočaranje. To razočaranje misli zdaj tako preživeti, da zepeljuje zakonske može, da pobujšuje mlade fante in dekleta, da se, recimo, loti literarnih salonov, hodi zvesto v gledališče in pod to pretežno vlada nad mladimi ljudmi.

Bog varuj, da bi trdil, da to dela zlona-merno! Ne! To dela najprej iz dolgega časa, potem pa iz navade, potem pa, ker si ji ljudje laskajo.

V obraz:
»Kako ste lepi, gospale!
Za hrbtno:
»O ta stari koš!«

Ima za vse to žive primere pred očmi in moram nekeje povedati tudi to spoznanje. Zdaj je že dokazano, da je misel krščanstva edino prava. Vtasi nam je bilo potrebno to dokazovati, žene so bile v stiski, rekli so, da so zaostale, da jih moški ponižujejo samo za roditelne stroje in kuharice.

Danes pa trpe pod modrostjo neke vmišljeljene svobode najbolj žene.

Predstavljajte si staro samico, staro jalovko, ki telesno ali pa duševno od šminke razjedeno lice, ki ji je telo usahlo, ki je postala prav zaradi strahu pred otroki in morda tudi zaradi dejanske obrambe proti njim histerična, ki mora pustiti, da jo mladi ljudje, ki nimajo pouka o nesebični ljubezni, žalijo vsak hip.

Nima otrok, zato je navezana na tujo potrebo in vse okoli nje je tuje. Naravno je,

da začne nositi na stare dni na zrak »psičak« in da redi »mucke«.

Samo to vprašujem: Kdo si želi take usode med vami?

Tudi če je sin na mater pozabil, tudi če je hči zavita v svilo in se sramuje matere, k nosi še ruto, vendar je ta mati stokrat srečnejša od take samice. Ona ima misel, da nekje živi njen otrok, ona ima zavest, da je vse stori, da je otroku data na pot vsaj dober nauk če drugega ni imela. Ali je res sin pozabil, to bo šele videla, ali se je bo hči vedno sramovala, bo šele doživela. Ali ni taka mati v oči družbe, ki pa ni treba, da bi imela toliko srčne omike, da bi sočustvovala, vendar vse drugačna junakinja kakor pa ona jalovka?

Vsi ste brali roman: Upornice. Ženska se v njem v prvem roku upira kri- vičnemu ustroju družbe in hrepeni po samostojnosti. V končni generaciji prehaja pisateljica spet v naravno žensko okolje.

Dekle si želi spet možive in otrok. Dekle si želi družine.

Zato ni niti bogve kako tvegano, če hoče društvo »Družina« zbuditi spoznanje, da je dolžnost človeka, ki more imeti družino, da jo ima, a da je družba dolžna vse storiti, da jo očuva in ohrani. Vse to je že v zraku, vse to je postal človeku domače, saj je n. pr. v Italiji že v razcvitu.

Sedaj beseda družina postaja znamenje zdrave družbe in podzavestno in zavestno ko prnenje mladega človeka.

Društvo »Družina« se reorganizira in ko bodo vse priprave končane, bo stopilo pomla-jeno pred vas.

Zavedamo se, da nas čaka mnogo dela, saj nismo napravili drugega, kakor da smo recimo natihem zabavljali zoper resolucije svobodomiselnega ženstva za splav, razporoko, zakonsko pravo in podobno.

Narte Velikonja.

Brez čuta za dolžnosti

Pride žena s petnajsetletnim fantom v pi-sarno dobredelnega društva. Fani, ki je nek- je zaposlen, nujno potrebuje čevljev. K sreči je en tak par na razpolago. Žena pripoveduje: Ima 7 otrok in ta je najstarejši. Mož je pu- stil družino na cedilu; moral bi skrbeti za družino, ali bi moral vsaj vsak mesec poslati kak denar zanj. Prejšnji mesec je poslal 100 dinarjev, ta mesec nič. Žena skuša kaj zaslužiti s pranjem, pa ima revmatizem in ne more računati na redni zaslužek.

Koliko takih primerov je pri nas! Možu je seveda bolj všeč, da zasluži samo zase, tako lahko pijačuje in hodi po svojih potih, medtem ko žena in otroci stradajo.

Ali ni nobenega sredstva, ki bi take moške — može in očete — prisililo, da bi skrbeli za svojo družino? Ali jih ni moči dati pod policijski nadzorstvo, tako da bi oblast vzela tisti del od njih za- služkov, ki je potreben za ženo in pa otroke?

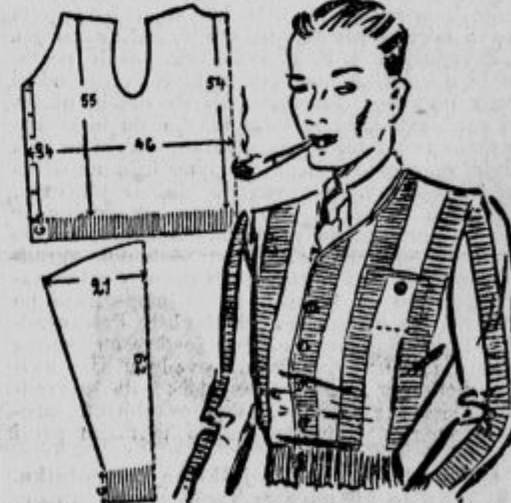
Zal, vemo, da poznajo ti ljudje vsa pata zakonov in se okoristijo z vsemi pripomočki, da se izognajo svoji dolžnosti in nadzorstvu. Pa bi moralo vendar nekaj biti tu, da bi take brezvestneže krepko prijelo.

Naši zakonodavci in naše oblasti mo- rajo vendar najti kako pot, da bi po njej ščitili družine in bi prijeli razdiralce družin!

Moški telovnik

Tale pleteni telovnik bo do božiča nare- jen. Potrebuješ 320 g svetlejšje volne — sive modre, zelene ali rjave — in 25 g malo bolj temne volne. Dalje še 2 pletilki št. 2 in pol in 1 pletilko št. 3.

Kroj je jako preprost, stranskih šivov ni. Začneš s svetlejšjo volno s spodnjim robom in pleteš 8 cm visoko po 2 d. in 2 l. Dalje ple-

teš 11 p. desnih in 11 levih, tako da nastane re-brast vzorec. Pleteš do podpazuhe, kjer se de- lo razdeli. Po krojih pleteš odprtino za rokav. Za izrez na hrbtu delo spet razdeliš, ker se tudi hrbet plete s celoma. Paziti je treba pri levem sprednjem delu da se vpletejo gumbnice. Žep začneš (približno 35 p.) s spodnjim robom in pleteš po vzorcu vsega telovnika. Rokav tudi začneš 38 cm visokim robom in pleteš 2 d., 2 l. nato pa po istem vzorcu kot drugo.

Ko so deli spleteni, je treba s temno volno vse proge prevleči, in sicer je treba zmeraj vzeti po 1 pentljo, drugo pa izpustiti. V drugi vrsti pa delaš obratno. Slednjic vsijesh rokava in ob- kvačka rohove, razen spodnjega, s tremi vr- stami gostih pentelj, in prisiješ gumbe.

Spinača je jako okusna, če ne vzameš pre- temne spinače in ne take, ki ima velike liste spinačo duših brez vode z žlico olja, nato ji na drobno sesekljaš in dodaš žlico moke, malo mleka in pol česnovnega stroka. Kuhaš deseti minut.

Po jedi so dobra pečena jabolka. Izdolbeš sredino, da izločiš peške, daš v izdolbino kap- ljico ruma in malo meze, daš jabolko v kozico, namazano z oljem in potreseš s sladkorjem. Du- šiš do mehkeza.

Pri težavah vsled hemoroidov

pomagata že 1 do 2 Leo-piluli, če jih jemljete po jedi. To sredstvo pomaga že po petih, šestih urah do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 900 od 28. X. 1938

Leo-pilule

Naš domači zdravnik

A. K. Lj.: 39 let ste stari, vaš izvoljenec pa 42 let. Nameravate se poročiti. Ni pa prav trdnega zdravlja. Zbolel je zadnje leto. Bojite se, da bi bolezen prešla na vas, oziroma na otroke. Za svet je vprašal zdravnika, ki mu je povedal, da bolezen ni v nobeni zvezi s tem, s čimer ste vi mislili. Bolezen pa ni nevarna.

Menim, da nimate razloga dvomiti v zdravnikovo ugotovitev in izjavo. Obrnil se je gotovo na strokovnjaka. Ta ga je pregledal in mu po svoji vesti in dolžnosti povedal, kaj in kako je. Priporočam pa, da si daste kri preiskati.

A. Z. M.: Leta 1936, in 1937, ste bili trikrat operirani radi gnojenja v čelni duplini. Do letos ste lahko delali v pisarni. Letos pa tega ne zmorete več. Cutite splošno slabost. Hoja vam je negotova, brez palice sploh ne pridete nikamor. Glava in telo sta vam težka in brez moči. Ne pijete, pokadite pa do 10 cigaret na dan. Mislite, da vam je to na kvar. Jemljete zdravila za okrepitev. Stari ste 40 let.

Brez preiskave točno povedati, kaj vam je, ne morem. Prav tako ne morem povedati, kdaj in koliko se vam bo zdravje povrnilo. Iz Vaše pisave sklepam, da je nadloga živčnega izvora. Prizadeto je osrednje živčevje, t. j. možgani. Podobne pojave pa opažamo tudi pri krvni bolezni, takozvani pernicijozni anemiji.

A. K. Šk. L. 20 let ste stari. Ob mesecu niste nikoli redni, kar vam greni mladost. Sicer ste popolnoma zdravi. V kratkem se mislite poročiti. Bojite se pa, da radi nerednosti ne bi imeli potomcev.

Iz podatkov, ki jih navajate, morem ugotoviti, da je to, kakor že je, redno za vas. Razlike se uravnava in nekako izpopolnjuje. V kolikor je enkrat prezgodaj, je drugič toliko zakasnelo. Ne vidimo vzroka, da ne bi imeli potomcev. Včasih se v zakonu to lepo samo po sebi uravnava.

R. V. T.: Leta 1924 vas je začela boleti leva noga v členkih. Bili ste v bolnišnici. Od takrat so vam členki vedno otečeni. Letos v septembru ste se udarili na isto nogo. Morali ste v bolnišnico, kjer so vam napravili mavce. Po odhodu iz bolnišnice — mavce ste nosili 16 dni — imate nogo še vedno otečeno, v členkih pa vas boli.

Nogo bi moral videti, da bi vedel, ali je samo oteklina v mehkih delih, ali pa so nastale spremembe v kosteh, oziroma sklepkih. V zadnjem primeru bi bila to goba v skočnih sklepkih. Dajte si nogo rentgenizirati, potem pa se obrnite na kirurga.

M. U. M.: Tovarniška delavka ste. Delate 8 do 10 ur dnevno. Doma imate družino, štiri otroke in moža. Ste pa edina ženska pri hiši. Zato imate tudi doma polne roke dela, počitka pa malo. Spite prav malo, kljub temu pa ste vsak dan bolj debeli. Tehtate 98 kg. Debelost vam je v napotje, radi bi shujšali za kakšnih 15 kg. Tek imate dober. Zdravi ste sicer, le prehladite se prav hitro, da kasljeva in težko dihate.

Človeka ne redi samo spanje. Splošna debelost ima več vzrokov, prav tako kakor hujšanje. Če delujete zleže z notranjim izločenjem preslabo, se človek začne rediti. To so notranji vzroki debelosti. Redimo se pa tudi zaradi preobilne hrane. To pa so zunanji vzroki. Če hočemo shujšati, moramo na eni strani znižati množino kalorij v hrani, na drugi strani pa povečati porabo kalorij v telesu. Drugo dose-

žemo s telesnim gibanjem, s kopelmi doma in na prostem itd. Če hočemo več shujšati, moremo to izvršiti le pod zdravnikovim nadzorstvom. V splošnem se moramo ravnati takole: Izogibati se moramo vseh tolišč (mastna, smetana, olje, slanina, surovo maslo, mastno meso). Uporabljati jih smemo le v najmanjši množini. Pa tudi sladkih in močnatih jedi se moramo izogibati. Mesto sladkorja rabimo sabarin. Tudi v pijaci se moramo omejiti. Alkoholne pijače so popolnoma prepovedane. Uživati moramo zeleno solivje, solato, in sicer večkrat dnevno, da nismo lačni in žejni. Pusto meso je dovoljeno uživati.

G. F. K.: Za vas velja tale recept: Volje, volje in zopet volje je vam treba. Zaradi druge nadloge pa se obrnite na zdravnika. Menim, da je to navadni katar zaradi draženja sluznice. Vendar pa ne smemo ničesar prezreti.

R. Z.: Slabo srce imate, pa slabokrvni ste. Pri vsakem tudi majhnem naporu, če se pripogibljete ali hodite navzgor, težko dihate in morate počivati. V grlu se vam gnoji. Pokašljujete, izmeček je kisličkast. Pijete čaj iz rož in se držite dijetne. Zdravja pa ni. Stari ste 60 let.

Menim, da je slabo srce pri vas v zvezi z organskimi spremembami na srcu. V vaših letih popolnega okrevanja, žal, ne moremo pričakovati. Vse druge nadloge izvirajo iz prve. Srce je preslabo, da bi pogoltno kri po telesu. Kri zastaja. Iz tega sledijo neveselosti kakor katarji itd. Mir je uspešno zdravilo za vas. Počivajte. Izogibljate se vseh duševnih in telesnih naporov. Vem, da je neprijetno to človeku, ki je vajen dela, pa se morate sprizniti s tem. V prehrani pa se držite nasvetov zdravnika, ki vas pozna.

L. I. T.: 9 let starega fantka imate. Ponoči proti jutru mu večkrat postane slabo, začne ga tresti in bljuje. Izbljuje po navadi samo sliniv. Prvikrat je imel tak napad, ko je bil 7 let star. Do letošnje spomladi je imel 6 takih napadov. Zadnjega pa je imel letos 5. novembra. Jedel je jabolka. Nenadoma je postal tih, pogledali ste ga, ga poklicali in videli, da ne more glave obrniti k vam. Postal mu je slabo, začel je bljuvati in izbljuvati vso hrano. Vprašali ste za svet zdravnika, ki je ugotovil gliste pri otroku. Dal je zdravilo, nekaj glist je odšlo od njega. Vi pa se bojite, da ne bi bil otrok božjasten, čeprav v vaši rodovini ni bil nihče.

Božjast to ni, če ste prav opisali. Pri glstavosti otrok opažamo dostikrat podobne pojave. Odpravite mu gliste.

V. J. M. m.: Pred letom in pol so vam v bolnišnici ugotovili kronično vnetje želodca. Predpisali so vam, kako se vam je ravnati v jedi in pijaci. Tega ste se »precej« točno držali. Po mesec, dva in več vam je bilo dobro, potem pa so se znova pojavile težave. Tek imate vseskozi, tudi zredili ste se. Eno leto opažate sluz v blatu.

Nadloga le ni tako strašna, kakor si jo vi predstavljate, da bi zaradi tega morali izgubljati živce, kakor pišete. V kolikor ni bilo uspeha, ste si sami krivi. Pišete, da ste se »precej« točno držali. Sem in tja pa vas je le obšla pregrešana želja, da ste pogledali v sosedov zelnik, kar se v deželi cvička in podobnih dobrin dijakom prav rado dogaja. Sluz v blatu, če prav opazujete, pomeni vnetje debelega črevesa. Poleg dijetne bi vam priporočal še tako zvane podvodne črevesne kopeli.

Pravni nasveti

Rodbinska pokojnina po možu, odnosno po očetu. A. K. M. - Vprašate, ali poleg vdove državnega uslužbenca lahko tudi njegova hčerka dobi rodbinsko pokojnino. Ali dobi rodbinsko pokojnino tudi hčerka, če je bil njen oče upokojen po starem zakonu, t. j. leta 1922., umrl pa je 1935. leta. — Po sedaj veljavnem uradnem zakonu pripada rodbinska pokojnina vdovi in nedoletnim otrokom, odnosno hčerkam, dokler se ne poroče. Torej v vašem primeru vdovi in hčerki. Rodbinska pokojnina se odmerja po § 159 uradniškega zakona po odstotkih. Navadno se izplačuje pokojnina vdovi tudi za otroke. Na prošnjo se pa pokojnina lahko razdeli in se izplačuje vsakemu uvaževalcu njegov delež posebej. Ker je v vašem oče umrl 1935. leta, se rodbinska pokojnina odmeri po uradniškem zakonu iz 1931. leta in jo bo po tem zakonu hčerka prejela, dokler se ne poroči.

Zgradarina. J. F. P. - Sodišče vas je postavilo za oskrbnika posestva in hiše, ker je odšel lastnik po svetu. Vprašate, ali ste dolžni plačevati zgradarino, ki je tako visoka, da bi gospodar malo več dobil od najemnika, ako bi se hiša oddala v najem. — Ker očitno hiša ne uživa davčnih olajšav, ste seveda dolžni plačevati zgradarino. Kar se tiče višine zgradarine je treba pripomniti, da se zgradarina odmerja po čistem dohodku zgradbe. Čisti dohodek zgradbe je razlika med faktično ali ocenjeno kosmatno najemnino in stroški, ki se pripoznajo po čl. 36 zakona o neposrednih davkih. Pri zgradbah, ki niso oddane v najem, je davčna osnova vrednost letne najemnine, ki se plačuje za najbližjo podobno zgradbo. Če mislite, da je vrednost najemnine zgradbe, ki jo oskrbujete, previsoko ocenjena, se pravočasno pritožite proti odmeri zgradarine.

Odповed službe krojaškemu pomočniku. A. K. - Ko je bil mojster vpoklican na orožne vaje, je dal pomočnika na razpoložanje; rekel mu je, da lahko ostane v delavnici, ako hoče, ali pa naj si poišče drugo službo. Pomočnik je ostal v delavnici, dokler ni mojster prišel z orožnih vaj, nakar je pomočnik službo odpovedal. Za čas, ko je bil mojster na orožnih vajah, pomočnik ni dobil nobenega plačila. Vprašate, ali lahko zahteva za tisti čas od mojstra kakšno odškodnino. — Če služba pomočniku za časa mojstrovih orožnih vaj ni bila odpovedana in je pomočnik opravljal svoje delo, ima pravico do plače. Če bi pa v sporu sodišče smatralo, da je mojster pri odhodu na orožne vaje pomočniku odpovedal, ima isti pravico do plačila za ves čas odpovednega roka, ki znaša najmanj 14 dni, če za pomočnika ni bilo pogojno kaj ugodnejšega.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 3. decembra 1939

Zaščita denarnega zavoda. M. G. T. - Vprašate, od katerega dne teče zaščita, ki jo je dobil denarni zavod: ali od dneva vložitve prošnje za zaščito, ali od dneva prijave sodišču, da je zavod vložil prošnjo za zaščito, ali pa od prejema dovoljenja o zaščiti. — Po uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov odredi minister za trgovino in industrijo v svojem odloku višino obrestne mere za stare vloge in dan, od katerega ta velja.

Dopolnitev mejnega deleža L. A. D. P. Oče je pred 10 leti izročil sinu posestvo, ki je bilo v izročilni pogodbi ocenjeno na 250.000 din in prav toliko obremenjeno. Sedaj je oče umrl in zapustil še 6 otrok. Koliko imajo ti otroci pravico zahtevati nujnega deleža, ki je bilo pred leti izročeno posestvo vredno 900.000 din. — Ugotoviti morate čisto vrednost pred leti izročena posestva. Od takratne cenilne vrednosti morate odbiti vsa bremena, dolgove in tudi očetov in materin prevzitek. Če je čista vrednost n. pr. znašala 700.000 din, bi zakoniti dedni delež za vsakega izmed sedmih otrok znašal po 100.000 din, nujni delež pa polovico tega toraj po 50.000 din. Od brata prevzemnika lahko ostali še neizplačani bratje in sestre zahtevajo po 50.000 din nujnega deleža. Ta terjatev zastara tekem 3 let po očetovi smrti. — Dva meseca pred smrtjo vnuka izročeno posestvo se bo vpoštovalo, v kolikor gre za darilno, na zahtevo prikrajšanih nujnih dedičev, če zapuščina sama ne bi zadostovala za kritje nujnih deležev.

Posledice dejanskega napada. J. A. V. Dokazati morate, da je vaša živčna bolezen posledica dejanskega napada, ki ste ga pretrpeli, potem boste mogli od napadalca zahtevati primerno odškodnino. Sodišče bo pač moralo zaslišati izvedence-zdravnike, ki bodo ugotovili vaše sedanje stanje, stanje pred napadom pa bodo skušali prikazati na podlagi izpovedi prič, ki so vas pred napadom dobro poznale.

Obljubljena dota. J. A. V. V ženitni pogodbi se je vaš tast zavezal, da vam bo dal za ženo 5000 din dote. Če vam je tast to doto izplačal, nimate nobene pravice, da še več zahtevate. Če ta dota ne dosega nujnega deleža, bo smela vaša žena, če bo očeta preživela, od očetove zapuščine zahtevati dopolnitev nujnega deleža. Če bi pa žena pred očetovo umrlo, ne boste vi ob tastoovi smrti imeli nobene pravice do tastojeve premoženja.

Nezarubljiva plača. A. L. Za strokovno terjatev, ki jo dolgujete nasprotniku zaradi izgubljene pravde, se vam smejo zarubiti vaši mesečni prejemki, toda z omejitvijo, da vam ostane mesečno do 500 nezarubljenih. Ker je vaša plača celo nižja, vam ne morejo od plače ničesar odtegniti. Če je izvršilni organ pri žepnem ručku pri vas dobil ostanek plače, ga ne bi smel zarubiti. Predlagajte pri izvršilnem sodniku, da se vam ta denar vrne, ker je kot del plače izpod 500 din nezarubljiv. — Kolo je pač zarubljivo, čeprav se s koleom vozite v službo. Saj pot lahko tudi peš opravite.

Privatni študij. A. K. L. V enen letu smete delati izpite za dva gimnazijska razreda. Izpit za vsak gimnazijski razred etane ca 1400 din. Po predlogu nove uredbe pa se bo smel delati izpit le za en razred vsako leto.

Odmera pokojnine državnemu uradniku. M. R. Radi bi zvedeli, kako se odmeri pokoj-

nina državnim uradnikom po 20 letih službe, ki je poročena z državnim uradnikom in ima tri otroke, če gre ona v pokoj, mož pa ostane še dalje aktiven državnim uradnikom. Kako se odmeri pokojnina državnemu uradniku, očetu treh otrok, če v pokoj sprejema pokojnino? Ali imata pravico vsak na svojo odgovarjajočo pokojnino ali samo eno? — Predvsem je treba ločiti pokojnino od osebne in rodbinske doklade. Pokojnina se odmeri vsakemu državnemu uslužbenцу po predpisih § 123 in 124 uradniškega zakona. Po prvem je predpisano, da pripada državnim uslužbencem, ki so pridobili pravico do osebne pokojnine, za prvih 10 let 50% od plače. Za vsako nadaljnjo polovico leta, ki se računa za odmero pokojnine, jim pripada 0,90%. Če pa je državni uslužbenec vpokojen, preden dovrši 50. leto starosti ali preden dovrši 30 let službe, mu pripada od plače kot pokojninske osnove za vsako nadaljnjo polovico leta in sicer, če ni dovršil 15 let službe ali ni dovršil 40 let starosti 0,6%; če ni dovršil 25 let službe ali ni dovršil 45 let starosti 0,7%; če ni dovršil 30 let službe ali ni dovršil 50 let starosti 0,8%. Po § 124 pa mu pripada od položajne doklade, ki jo je imel uradnik ob času vpokojitve 50% po 20 letih, 60% po 25 letih, 70% po 30 letih in 95% po 35 letih službe. Osebna in rodbinska doklada pa se odmeri po uredbi o osebni in rodbinski dokladi državnih vpokojencev z dne 19. septembra 1935 in po uredbi o spremembah prve uredbe z dne 24. oktobra 1935. Poročena osebna vpokojenka, ki ji je odmerjena pokojnina po zakonih, so dobili obvezno moč 31. avgusta 1923 leta, ima pravico do popolne osebne doklade, če mesečni brutto dohodek moža ne znaša več kakor 500 din. Če znaša mesečni brutto dohodek moža več kakor 500 din, (kar bo v vašem primeru) se zniža osebna doklada od mesečnega brutto dohodka moža 500 din. Kar se tiče rodbinske doklade za otroke, pripada v primeru, če sta mož in žena osebna vpokojenca ali je en zakonec osebni vpokojenec, drugi pa aktiven državni uslužbenec, rodbinska doklada za otroke očetu iz navedenega sledi, da v vašem primeru le možu pripada osebna doklada brez omejitve.

Bolnične pristojbine za tašo. J. L. V kolikor niste po kakšni pogodbi obvezani tašo vzdrževati, tudi niste dolžni zanj plačati bolničnih stroškov. Pač pa so to dolžni storiti njeni otroci in tako tudi vaša žena, ker so otroci po zakonu dolžni vzdrževati starše, ki ubuhožajo.

Zganjanja v vinogradu. Š. A. Sosed je zgradil v svojem vinogradu leseno lopo, ne da bi bil prosil za gradbeno dovoljenje in tudi vas kot sosed ni vprašal zaradi eventualnih ugovorov. Preko vašega vinograda vodi zasebna pot na sosedovo posestvo. Sosed v novi lopi kuha žganje in to tudi za druge posestnike, ki so pričeli hoditi po omenjeni poti, kar vam povzroča veliko škodo. Vprašate, ali lahko zabranite voznje, ki so v zvezi z žganjekuho, po na-

Prosvetna društva in zgradarina. Po našem mnenju je stališče davčne uprave nepravilno, zlasti ker se naše tolmačenje zakona, ki smo ga zastopali v št. 254 „Slovenec“ z dne 5. novembra t. l. povsem in skorodobesedno sklada z okrožnico tuk. finančne direkcije z dne 8. aprila 1932, št. 47. 996/3/1217 iz leta 1932. Za trajno davčno prostost pa mora prositi seveda hišni lastnik sam. Opozarjamo pri tej priliki na razsodbo upravnega sodišča v Celju z dne 6. marca 1930, št. F. 148/29/11, ki podrobneje tolmači, pod katerimi pogoji so zgradbe trajno oproščene od plačila zgradarine. Po tej razsodbi so v smislu čl. 32. t. 6. zakona o neposrednih davkih oproščene zgradbe odnosno deli zgradb, če glede teh obstoja namena, da naj stalno služijo v nacionalno-prosvetne namene. Ta odmevba zgradbe mora biti po razsodbi upravnega sodišča dokazana, n. pr. ali s kakim javnopravnim ali pa s kakim privatno pravnim aktom. Po mnenju tega sodišča bi zadoščal za priznanje predmetne davčne prostosti celo civilnopravni neodplatni kontrakt, s katerim je lastnik hiše vezan na dočitev in trajno brezplačno uporabo hiše ali dela v zgoraj navedene svrhe. Vsekakor mora po mnenju upravnega sodišča vselej biti podana vez med zgradbo in v njej se nahajajočo institucijo, vsled katere služi zgradba (t. j. — t. 6. čl. 32.) navedenim namenom trajno in neodvisno od vsakokratne, morda nasprotno volje lastnika zgradbe.

Ta razsodba je bila svoččasno priobčena tudi davčnim upravam.

Zgradarina. Vložili ste zgradarinsko prijavo za davčno leto 1940. brez podpisa najemnika, ker se ta v svojih poslih trenutno nahaja v inozemstvu. To vaše postopanje je bilo pravilno! Skrbite le še zato, da najemnik vašo prijavo vsaj naknadno podpisuje in to takoj po svojem povratku iz inozemstva.

Č. M. v Lj. Ako želite, da se ne vrši prodaja zarubljenih predmetov, potem pravočasno poravnajte davčne zaostanke ali pa vsaj prosite za odplačilo davka v mesečnih obrokih. Ako boste to svojo prošnjo dobro utemeljili in če poleg tega predlagate primerne mesečne obroke, vam bo davčna uprava po vsej priliki ugodila.

Naš živinozdravnik

Očesna mrena žrebičke. K. J. G. - Pred 14 dnevi se je pričelo solziti oko vaše žrebičke; zdaj se ne solzi več, pač pa opažate belo mreno, ki se razteza skoraj po vsem očesu. V področju zenice je v sredi mrene rdeča pika v velikosti ajdovega zrna. Mislite, da se je žrebička najbrž kje udarila. Želite zvedeti za sredstvo, s katerim bi odpravili belo mreno in rdečo piko. — Vaša domneva, da se je žrebička kje udarila, je precej verjetna, možno pa je tudi, da je žrebička padla v oko kakšna smet, ki je obtičala za tretjo veko. Pri zapiranju in odpiranju očesa se pomenika obnem s tretjo veko tudi tista smet in tako stalno draži rožnico, ki se je najprej odzvala s solzenjem, potem s pojavom bele mrene in končno z nastankom rdeče pike, ki najbrž ni nič drugega kakor mali začetni čir ali uljes. Ker gre tu za oko žrebičke, bi vam v vaše dobro svetoval, da izročite zdravljenje očesa strokovnjaku veterinarju, ki bo oko temeljito pregledal in poiskal vzrok vnetja očesa; če ga bo našel, ga bo odstranil, sicer pa bo zdravil, kar je treba zdraviti. Za primer, kakršen je vaš, pozna znanost zelo učinkovito mast, katere pa vam na tem mestu ne morem predpisati. Tako dolgo pa, dokler ne dobite živinozdravniške pomoči, de-vajte na bolno oko tople obkladke s kamilničnim čajem najmanj 3 krat dnevno po po' ure, potem pa ukapavajte v oko dnevno dvakrat kakih 7 kapljic ribjega olja. Seveda ne morete pričakovati od tega postopka znatnega poboljšanja, ampak boste tako potek le nekoliko zavrlili, sicer bi se čir širil dalje.

Posebno pazite, kaj bolnik pije! Če vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče najboljšo mineralno vodo

ono z rdečimi srci.
Ce sami bolehate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt, v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju
Uprava Radenskega zdravilnega kopališča
SLATINA RADENCI.

vedeni poti. — Če je imel sosed le služnostno pravico za gospodarske voznje preko vašega vinograda na svoje posestvo, sme opravljati le take voznje, ki so v zvezi z rednim gospodarstvom na njegovem posestvu. Ne sme pa svoje služnostne pravice razširiti tudi v druge svrhe. Vsako novo voznjo, na primer za na novo začeto žganjekuho, neupravičeno lahko zabranite, ker bi take voznje pomenile neupravičeno razširjevanje sosedove služnostne pravice.

Podpora rodbinam oseb, vpoklicanih v vojaško službo. Z. O. Mož je bil vpoklican v vojaško službo in ste šele po preteku dveh tednov vložili prošnjo za podporo. Vprašate, od katerega dne vam bodo dali podporo. Praviloma se določijo podpora od dne vložitve prošnje. Izjemoma, t. j. ob veliki stiski se sme določiti podpora od dne, ko je bil hranilec vpoklican v vojaško službo.

Strojna delovodska šola v Ljubljani. I. H. Vprašate, ali se smatra strojna delovodska šola na srednji tehnični šoli v Ljubljani za srednjo šolo. — Po odloku prosvetnega ministra je smatrat strojno delovodsko šolo na srednji tehnični šoli v Ljubljani za šolo, ki odgovarja nepopolni srednji šoli in daje kvalifikacijo za uradnike X. skupine po uradniškem zakonu. V enako vrsto spadajo tudi gradbena delovodska šola, elektrotehnična delovodska šola, mizarška delovodska šola in strgarska delovodska šola.

Poravnava izven konkurza. V. J. Z. Zaradi plačilnih težkoč ste morali napovedati konkurz. V konkurznem postopku je prišlo do prisilne poravnave, tako da dobijo upniki 50% svojih terjatev plačanih. Vprašate, če velja to tudi za upnike, ki so vključeni na vašem posestvu. — Vaši upniki, ki so dobili za svoje terjatve zastavno pravico na vašem posestvu najmanj šestdeset dni pred uvedbo konkurza, imajo pravico do ločenega poplačila celega iznosa svojih terjatev iz izkupička, ki se bo dosegel iz prodaje nepremičnin. Ti vključeni upniki niso z uvedbo konkurza nič prizadeti in tudi prisilna poravnava, sklenjena v konkurznem postopku, za njih ne velja. Teh upnikov ne morete prisiliti, da bi kaj popustili od svojih terjatev.

Davčni nasveti

Prošnjo kolkujete s kolkom od 10 din in jo vložite pri vaši davčni upravi.

K. L. v R. Stroške za vzdrževanje, upravo in amortizacijo hiše vpošteva davčna uprava sama in sicer uradoma. Zadevni odbitki so pavšalirani in znašajo v vašem primeru 30 odstotkov od vsote kosmate najemnine. Glej člen 36. zakona o neposrednih davkih in pravilnik. Davčni zavezanec torej nima pravice, da sam izvrši odbitek v svoji davčni prijavi. To velja tudi za primer, da je hišni lastnik izdal večjo vsoto za popravila kot pa znaša pavšalni odbitek iz člena 36. zakona o neposrednih davkih.

Prošnjo kolkujete s kolkom od 10 din in jo vložite pri vaši davčni upravi.

K. L. v R. Stroške za vzdrževanje, upravo in amortizacijo hiše vpošteva davčna uprava sama in sicer uradoma. Zadevni odbitki so pavšalirani in znašajo v vašem primeru 30 odstotkov od vsote kosmate najemnine. Glej člen 36. zakona o neposrednih davkih in pravilnik. Davčni zavezanec torej nima pravice, da sam izvrši odbitek v svoji davčni prijavi. To velja tudi za primer, da je hišni lastnik izdal večjo vsoto za popravila kot pa znaša pavšalni odbitek iz člena 36. zakona o neposrednih davkih.

Kmetijski nasveti

Želod za setev v gozdu. O. A. V. - Na svoji parceli nameravate zasejati hraste potom želoda. Želite vedeti, kakšen bodi želod za setev. Je-li dober svež ali suh, in kdaj se ga naj sadi, jeseni ali spomladi? — Za setev semenja v gozdih je najbolj pripravna jesenska setev, ker ga ni treba shranjevati. Toda navadno je manj uspešna, ker mnogo semena požro živali (miši in drugi glodalci, pa tudi divjad in pračiči). Za spomladansko setev moramo seme primerno hraniti, in sicer tako, kakor najbolj prezimuje v naravi. Tako prekrijemo dobro osmaženi želod v kupih z listjem, mahom, slamo ali ga zložimo v suhe jame in zaradi miši nemešamo s peskom. Paziti moramo, da se zaloga ne ugreje. Tako ga ohranimo zdravega in kaljivega do spomladi. Če so gozdna tla preveč pokrita s steljo ali dračjem, jih moramo primer-no očistiti z železnimi grabljami, s katerimi obenem zrahljamo zemljo. Želod sadimo navadno kakor fižol: potaknemo za 4-5 cm globoko v zemljo ter ga zagrebemo. Razdalja je navadno 1 m. Če taka setev ne uspe popolnoma, tedaj jo popravimo prihodnje leto s podsaditvijo hrastovih sadik. Preden jeseni sadite želod, ga morate nekoliko osušiti, sicer vam v zemlji rad strohni. Za letos vam bo vsekakor boljše kazalo, počakati s setvijo želoda do spomladi.

»Pika« kokošjega jezika. J. G. R. - Na jeziku vaših kokoši se pogosto pojavljajo tako zvane »pika«, katere vi odstranjujete z iglo, namočeno v spiritu. Kokošim ne dajete pretople hrane, a se »pika« le pogosto prikažejo pri vaših kokoših. Radi bi zvedeli, kako bi preprečili te »pika«. Kokoši so vam sicer zdrave. — Zelo se motite, če mislite, da »pika« na jeziku povzroča pretopla hrana. »Pika« ni samostojna bolezen, temveč je spremljajoč znak kokošje kužne bolezni — perutninske davice ali difterije. O difteriji je bilo že govora na tem mestu, dasi »pika« ni bilo izrecno omenjena. Pri milejših oblikah davice se pojavljajo na jeziku belo-rumene lise, pokrite z mehkejšo ali tršo sirasto maso, ki se na zraku posuši in tvori nekak rožen oklep jezika, kar naše gospodinje nazivajo »pika« ali pa tudi »kike«. — Videti je, da je samo v Sloveniji razširjena ta navada, da gospodinje smatrajo za svojo dolžnost, da derejo pike z iglami. Omenjena operacija je popolnoma nepotrebno mučenje živali. Če hočete piko preprečiti, dajte kokoši cepiti proti difteriji. Ko se pa pika že pojavi, nalijte oboleli kokoši večkrat olja v kljun, pa bo pika sama brez vaše pomoči in igle izginila. Lahko pa mažete jezik tudi z 10% jodovim glicerinom. Ker je pika, oziroma davica nalezljiva bolezen, bi bilo dobro odstraniti bolne živali od zdravih, kurnico pa dobro očistiti in razkužiti z vrelim lugom.

Ali ste že naročili Mohorjeve knjige?

Nainovejša poročila

Lepa slovesnost v Gornjem Milanovcu

Gornji Milanovac, 2. dec. AA. Danes popoldne so se začele v Gornjem Milanovcu velike svečanosti ob priliki proslave 23 letnice rudniške ofenzive. Ob 2 popoldne so se zbrale v bližini Milanovca velike množice kmetov in mešanov, da sprejmejo in pozdravijo stare vojaške zastave, ki so jih prenesli iz Oplenca. Tu so bili zbrani med drugimi tudi številni bojevnik, odlikovani s Karagorgjevo zvezdo in albansko spomenico. Malo pred drugo uro so prispeli poveljniki pete armijske oblasti armijski general Jovan Naumović, ki bo na jutrišnjih svečanostih zastopal Nj. Vel. kralja, divizijski general Čeda Jovanović, poveljnik

19 pehotnega polka, župan Gornjega Milanovca in številni drugi. Med zbranimi je bil tudi divizijski general v pok. Ljuba Milič, ki je bil za časa rudniške ofenzive poveljnik moravske divizije, in še več drugih vojaških dostojanstvenikov. Okoli treh so se pojavili pred Milanovcem tovorni avtomobili, s katerimi so peljali 30 vojnih zastav z Oplenca. Formiral se je nato spreved. Na čelu je šla vojaška godba in častna četa, ki je nosila zastave. Nocoj ob sedmih se je začela v dvorani tukajšnje gimnazije svečana akademija, posvečena rudniški ofenzivi. Glavni del svečanosti pa bo jutri.

Uspehi finske obrambe

Stockholm, 2. dec. t. Reuter: Boji v Koreliji se nadaljujejo z isto žilavostjo in srditostjo. Po poročilih z bojišč so finski oddelki tekom večerajšnjega dne 36 sovjetskih tankov onemogočili za daljne operacije, po še nepotrjenih vesteh pa so finske čete tekom današnjega dne uničile celo enoto sovjetskih tankov.

Sovjetska letala so danes bombardirala polotok Hangö ter več mest v zahodni Finski. V Kareliji so se finske čete umaknile za nekaj milj. Na otoku Ijeki se vodijo ogorčene borbe. Oddelek Fincev, ki šteje 800 vojakov, se ni umaknil niti za ped ter je prizadel težke izgube sovražniku. Sovjetske čete so po svoji moči močnejše od finskih. Strojeno so vse pripravile, da se mimska polja pri Petsamu požene v zrak. Iz teh krajev Finske bežijo ljudje na Norveško.

Četa sovjetskih padalnikov se je skušala spustiti za finskimi bojnimi črtami. Poskus pa se ni posrečil.

V Helsinkih tišina

Helsinki, 2. dec. AA. Reuter: Današnji dan — sobota — je potekel v miru. Iz nobenega finskega mesta do tega trenutka niso javili o kakem zračnem napadu. V Helsinkih je bil danes spet uveden tramvajski promet, ki je bil ustavljen od prvih letalskih napadov.

S seboj so pripeljali komunistično vlado

Glede komunistične finske vlade, ki so jo Sovjeti ustanovili v mali obmejni vasi Terijo, ki ji predseduje boljševik Kuusinen, pravijo v Helsinkih, da je sestavljena iz samih finskih boljševikov, ki so do sedaj živeli v Moskvi in ki jih je sovjetska armada pripeljala s seboj in jih proglasila kot vlado, kakor hitro je stopila na finska tla. Ti ljudje nimajo na Finskem nobene zaslombe. Vsa finska stoji za svojo narodno vlado v obrambi domovine.

Tasse poroča, da je »ministrski predsednik« komunistične vlade poslal predsedništvu vrhovnega sveta Sovjetske Rusije uradno sporočilo o sestavi te vlade. Istočasno je poslal vrhovnemu svetu Sovjetije predlog, na se obnovijo diplomatski odnosi med komunistično republiko Finske in Sovjetsko Rusijo.

Sovjeti so odgovorili, da priznajo komunistično finsko vlado in obnovijo diplomatske odnose z njo.

Madžari obsojajo svojo sosedo

Budimpešta, 2. dec. AA. Stefani: Ves madžarski tisk brez razlike ostro napada Sovjetsko Rusijo zaradi njenega napada na Finsko. Katoliški list »Nemzeti Ujar« piše, da je Madžarski narod brez vsake izjeme ob finskem narodu, kateremu pošilja izraze svojih simpatij in občudovanja.

V Helsinkih se zbirajo sirote

Helsinki, 2. dec. AA. Havas: V Helsinkih so odprli zavetišča za otroke, zlasti za tiste, ki so v sovjetskih bombardiranjih izgubili ali pa zgrešili svoje starše.

Finska tudi ZN prijavila svojo nesrečo

Helsinki, 2. dec. t. Reuter: Finska vlada je ukazala svojemu poslaniku v Ženevi, da prijavi sovjetski napad na Finsko zvezi narodov in se pri tem sklicuje na čl. 11 in 15 temeljnih določil ZN, ki določata, da se sklicuje seja ali skupščina ZN, na katerih naj bi se obravnavala ta primer.

Na Švedskem in Danskem

Stockholm, 2. dec. AA. Havas: Švedski velikimi simpatijami spremljajo obrambo Finske proti sovjetskim napadom. Danes se je na finskem poslanstvu prijaviло čez 600 prostovoljcev, večinoma delavcev. Večinoma so se že udeležili bojev za finsko samostojnost. Švedski rdeči križ prav tako pripravlja zdravniški material in posebne kolone za Finsko.

London, 2. dec. AA. Reuter: Po poročilih, ki jih je dobil dopisnik Reuterja iz finskih krogov, se na Švedskem in Danskem prijavljajo številni prostovoljci za finsko vojsko. Vpisujejo se v finskih poslaništvih v Stockholmu in Kodanju.

Švedska vlada je sklenila ojačiti obrambo svojega ozemlja zlasti na severu in vzdolž obale.

Kaj bo storila Amerika

Washington, 2. dec. t. Reuter: Cordell Hull in predsednik Roosevelt sta imela danes zjutraj daljši razgovor. Poučeni krogi pravijo, da sta govorila o odnosih USA do Sovjetske Rusije v bodočnosti. Razpravljala sta, kakšne korake naj bi Združene države Severne Amerike podvzele, da bi odgovarjalo pritisku javnega mnenja.

Vojni plen na morju

London, 2. dec. AA. Reuter: Z zaplenbo nemške ladje »Sophie Busse« je skupna tonaža nemških ladij, zaplenjenih ali potopljenih od začetka vojne do danes, dosegla 145.301 ton. Od tega skupnega števila so angleške pomorske sile ujele in zaplenile 16 ladij (skupno 59.754 ton), francoske pomorske sile 3 ladje (skupno 16.122 ton), ostanek zgoraj navedene skupne tonaže pa odpade na potopljene nemške ladje.

London, 2. dec. b. Angleški narod je ta teden vpisal 9 milijonov funtov vojnega posojila.

Pariz, 2. dec. t. Reuter: Francosko vojno poveljstvo pravi v današnjem uradnem poročilu, da je bilo danes na vsej fronti ves dan mirno.

Upor v Waziristanu

Visoka šola angleškega kolonialnega gospodarstva

Pokrajine na severozahodni indijski meji so se že od nekdaj smatrale kot visoka šola vsega angleškega kolonialnega gospodarstva. Tu je bila najbolj pereča točka angleškega imperija. Tu vlada vedno neke vrste vojno stanje. Angleški gospodar tega ni mogel veliko izpremeniti. Dežela je revna in skoraj brez potov. Prebivalstvo skromno živi od poljedelstva in lova ter ropa. To je prebivalstvo vzgojilo k nepretrgani bojni pripravljenosti in k velikim bojnim sposobnostim. Izgubiti prav za prav nimajo nič, ker žetev ni v nobeni primeri s posreženim ropom. Njihove hiše so skromne in revne, večinoma iz blata ali ilovice; to podreti ali na novo sezidati pač ni nobeno vprašanje. Največ še, kar morejo izgubiti, je golo življenje. To pa so se naučili drago prodati, kadar že ni več nobene druge rešitve. Ta gorjanska ljudstva v Waziristanu so pač nekoliko svojega kova, čisto Zato so te pokrajine za angleški imperij važne, nekaj drugega kot prebivalstvo po ostali Indiji. Govorijo iranski jezik, po veri pa so mohamedanci, kar tudi po svoje prispeva k njihovemu trdemu značaju.

Ta pokrajina je angleškim četam že od nekdaj trd oreh. Veliko žrtev, denarnih in človeških, zahleva ta sicer majhni del angleškega imperija, toda tu so severna vrata po suhem v Indijo. Vsi dosedanjí osvajalci Indije — od Aleksandra Velikega sem — so tod prišli v notranjost bogatih pokrajin, je Angleži so prišli z morske strani. Kdor se hoče ubraniti kakega nellubega obiska s severa, kjer je Sovjetska Rusija, ali pa iz Afgani-

stana, mora imeti v rokah tudi ključe teh vrat, mora biti gospodar Waziristana. Tu je edina točka, kjer angleški imperij meji na drugo veliko silo, povsod drugod ima za sosede majhne državice, ki morajo v tej ali oni obliki sprejeti angleški vpliv. Čeprav ves Waziristan ni noben pridobitni vir, ampak le obremenjujo državni proračun. To pot je ubral tudi afganistanski kralj Amanullah I. 1919, ki je zasanjal o velikem gospodarstvu nad vso Indijo in si je v ravalpindskem miru izvojeval dokaj samostojnosti, toda njegov drugi naslednik se je že zatekel pod angleški imperij in je Angliji priznal, da sme sama na »spornem ozemlju« Waziristana potegniti meje med Waziristanom in Afganistanom. Od takrat je pritisk iz Afganistana minul, Waziristan pa je še vedno važen prehod. Prebivalcem Waziristana je pač vseeno, kako je zaznamovano na zemljevidih, da Waziristan spada pod Indijo ali pod Afganistan, sami od sebe priznajo le oblast svojega vodnika, kakor je bil n. pr. »donšalec« voder, ki ga je Amanullah I. 1929. odstavil, ali »fakir« iz Ipijac, ki je zanel upor 1. 1937. Ze marsikatera sila, ki je hotela naglodati angleški imperij, je v Waziristanu najprej poskusila svojo srečo, da bi si tako s severa odprla pot v Indijo. Morda je tudi sedaj kaj takega v ozadiju, ko poročajo, da so v Waziristanu izbruhnili upori. Nekatera poročila pripisujejo tem uporom večjo važnost, druga manjšo, videti pa je, da Anžežem to ni nobena nevarnost in da jih ne skrbi, da bi ne bili kos tudi temu zapletljaju.

V Nemčiji varčujejo tudi s svečami

Uradna glasila nemških škofijskih ordinariatov objavljajo naslednji razglas, v katerem priporočajo skrajno varčevanje s svečami. Razglas pravi:

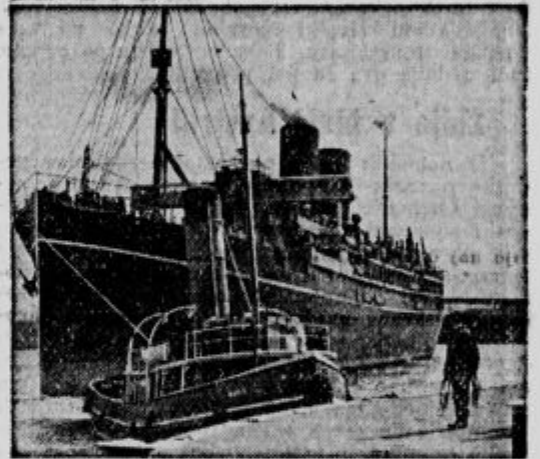
Razmere, ki jih je povzročila vojna, nujno narekujejo, da moramo biti pri uporabi voska skrajno štedljivi in da se nikjer ne prekorači tista najmanjša mera, ki jo še dovoljujejo obredni predpisi, četudi so sveče verniki darovali. Navpado, da se sveče prižigajo na stojalih, je treba do nadaljnjega opustiti. Od župnikov in voditeljev cerkva pričakujemo, da bodo to navodilo svojih vrhovnih pastirjev, ki je nujno zaradi obstoječih razmer, s primernim poukom izpolnjevali povsod in nasproti vsem. Gospod minister za cerkvene stvari nas prosí, naj vernikom priporočimo, da za dobo vojne opuste darovanje sveč na božjih potih in pred svetimi podobami, prižiganje sveč na grobovih in vernih duš dan in o božiču.

Učenjaška zamišljenost

Znano je, da se veliki učenjaki večkrat tako zatope v svoja razglabljanja, da so popolnoma gluhi in slepi za ves zunanji svet. Med take učenjake je spadal tudi fizik in veliki raziskovalec elektrike Ampere, po katerem se še danes imenuje enota za merjenje električnega toka »ampere«. Življenjepisni pripovedujejo o njem, da je zelo globoko dojemal veličastvo stvarstva in kadar nič več ni mogel strmeti nad silnim redom, ki vlada v svetovju, se je onemogel sesedel na stol, podprl čelo na dlani in vzdihnil: »O, Bog, kako si velik!«

Tudi k dogodivščinam, v katerih se razodeva zamišljenost takih zgodovinskih učenjakov, je Ampere prispeval svoj delež. Veliko jih kroži o njem, n. pr. tudi tale: Nekoč je šel ves zamišljen po Parizu. Ni videl okrog sebe nič, ne ljudi ne mestnega vrveža, glava mu je bila polna števil, računov in samih fizičnih zakonov. Izvrtel je iz možgan nove izsledke, ki so se zapletali in odvijali in v zadregi je gledal na okrog, kje bi našel kaj primernega, da bi potek svojih misli nekam zapisal, da mu dragoceni domisleki ne bi ušli. Vendar ugleda precej daleč pred seboj na koncu ulice nekaj črnega; hitro seže v žep, kjer

je imel vedno košček krede, in hiti do tistega črnega. Kakor gnan od neke notranje sile začne po tej tabli, ki mu jo je dala priložnost, pisati in računati, enačbo za enačbo, ko je prišel po čez do konca, je na levi strani začel novo vrsto. Ze je pokrtil skoraj vso tablo s svojimi računi, ko se je začela ta črna stvar premikati — na štirih kolesih, vlekla pa jo je suh konjiček. Bila je kočija nekega kočijaža, ki je tu dremal na kozlu in čakal imenitnih potnikov, pa se mu je zahotelo, da bi izpremenil svojo postajo. Ko je Ampere videl, da mu izsledki dolgih razglabljanj uhajajo, se je tako zbal za svoje račune, da je s povzdignjeno kredo tekkel za kočijo. Dirka pa je bila precej ostra, ker je učenjaka to tekanje za vozom kmalu upehalo. Šele pešci so kočijaža opozorili, da ga zadaj nekdo s kredo v roki lovi in je ustavil. Tako se je Ampere spet približal svojim računom. — Kako se je prizor razvijal naprej, zgodovina ne pove in prav je tako.

Angleška pomožna križarka »Rawalpindi« (16.700 ton), ena izmed tistih mnogih, ki so bile v zadnjih dneh potopljene.

Nov izvir v zdravilišču Piešťany

V znanem zdravilišču Piešťany na Slovaškem kopljejo nov termalni bazen, v katerem namerava zdraviliška uprava gojiti redke rastline. Pri tem so naleteli na nov izvirek termalne vode, ki ima 70 stoletij Celzija. Izvirek leži nekako dva metra pod piešťanskim kopalniškim otokom.

Uničevanje družine v Sovjetski Rusiji

Lahko sklepanje in ločevanje zakonov je odprlo novo vprašanje: kam z otroci

Odkar se dogaja, da se združita mož in žena in ustanovita novo družino, spet moških in ženskih članov, ki po isti poti nadaljujejo človeški rod, stoji pred človeštvom tudi vprašanje, kakšna naj bo ta zveza: Ali naj bo samo začasna, dokler ju veseli, dokler jima »paše«, ali pa naj bo dosmrtna. Človeško modrovanje je v tem oziru danes še vedno tam, kjer je bilo pred tisočletji: eni zagovarjajo ločljivost in popolno razdružljivost zakonske skupnosti, drugi zagovarjajo in branijo nazor, da mora zakonska skupnost biti dosmrtna, ne ločljiva za vsako malenkost, razdružljiva pa sploh ne. Vsa stoletja poznajo vzvišene zglede zakonske zvestobe, kjer sta zakonca ostala v svoji življenjski skupnosti tja do groba, čeprav ju je to terjavo veliko žrtev; poznajo pa tudi zglede grobih in neusmiljenih zakonskih nezvestob, ki pa so tudi sprožile cele plazove žrtev in trpljenja. Zato se človeško modrovanje glede tega vprašanja doslej še ni ustavilo in se ne bo. Ne more priti do pravega zaključka, ker vsak človek le preveč rad govori »iz skušnjec«. Če hočemo biti iskreni, pa moramo priznati, da skušnja kaže le to, da v vsakem zakonu prej ali slej že pride do tega, ko eden ali drugi misli, da bi bilo najbolje, če bi se vse skupaj podrla in bi se razšla in da mora zato biti vsak zakon nerazdružljiv, sicer bi se vsak zakon ob takih težkih trenutkih razšel. Tako pravi pamet in — krščanstvo, v katerem je zakon nadnaravna zveza med možem in ženo, ki ju družil na življenje in smrt, v katerem je zakon življenjski poklic dveh v enem, tista osnovna celica, iz katere raste človeštvo.

Nobena dežela nam ne nudi tako križičnih zglodov, kako se nad vsem narodom maščujejo grehi zoper to sveto zvezo, kot Sovjetska Rusija. Krščanstvo gleda zakon v luči otrok in njihovih neumrjelih duš, poleg ozira na neumrjoče duše zakoncev samih, komunizem in sploh vsak materializem pa ga gleda zgolj v luči možkega in ženske, otroci so mu le tisti nepridipravi, za katere je sicer tudi treba na nek način preskrbeti, da država ne izgubi prebivalstva. Sedaj veljavnim sovjetskim postavam, ki urejajo zakonsko razmerje (z dne 1. januarja 1927), je zakon kakor

izlet možkega in ženske, zabavni sestanek možkega in ženske, nevezano skupno življenje možkega in ženske, ki ga začneta, ne da bi s tem kaj rekla, koliko časa bosta še skupaj. Tisočletne skušnjaje pa kažejo, da bi vsak zakonski par kdaj rad šel narazen, tako je še danes po vsem svetu in tudi v Sovjetski Rusiji. In ker moreta biti v vsakem trenutku slabe volje, gresta, ker jima ni treba čakati tistega trenutka, ki tudi med kolikčak poštenimi ljudmi vedno kmalu pride, ko se vrne dobra volja in veselje do skupnega življenja. Toda ker je sovjetski zakon le postavno ime za zabavo možkega in ženske, ga prekineta, čim te zabave ni več. Gresta vsak svojo pot in se pozneje seveda ne moreta več iskati. Tako se je 1. 1926 ločilo v Sovjetski Rusiji 26% zakonov, 1. 1927, ko je bila z novimi postavami ločitev in razdružba zakona še bolj olajšana, pa 75%! Po tem letu zakon v Sovjetski Rusiji ni več nič drugega kot sestanek možkega in ženske, ki ju veseli, da se sestaneta za nekaj dni ali tednov. Gotovo komunizete po Evropi ne beremo po takim »zakon« pristanec.

In otroci? Sirote v takih razmerah so matere, ki so »osvojenec« sladkih vezi krščanstva in na milost in nemilost prepuščene možkemu in njegovi divji krvi. Toda z njimi se država ne ukvarja toliko, ker so že velike in se morajo pač nekako preriti naprej. Večinoma se prerijejo tako, da prepuste otroka, ki ima tudi očeta, njegovi usodi. Tako so v nekaj letih nastale cele tolpe mladih vagabundov brez staršev, ki se preživljajo tako, da jih mora krotiti tudi komunistično sodišče. — Sovjetska država pa je bila prisiljena, kaznivost mladostnikov znižati na 12. leto, ker jih je cela krdela, ki že s tem letom nadlegujejo komunistično družbo z zločini. In »Komite komunističnih žena Sovjetske Rusije« je na zadnjem javnem zborovanju v Moskvi povzdignil glas, da je treba »obnoviti družinskega duha v mladih komunističnih družinah«. In poluradna »Izvestja« so z vso zaskrbljenostjo nastopila proti tej poplavi ločitev, ki je sicer naslednja leta nekoliko upadla, vendar pa se je tudi v 1. 1935. ločilo še 44% zakonov, to število pa se noče znižati. Po podatkih tega lista so v dveh tretjinah ločenih zakonov otroci, veči-

ma pa se oče odtegne dolžnosti vzdrževanja s tem, da kje ustanovi »novo družino«, tako se oprosti obveznosti do prejšnje družine. Tako so iznajdljivi možki komunisti izigrali tisto določilo o dolžnosti vzdrževanja, od katerega so si nekateri v Evropi obetali toliko uspehov in so že govorili, da se Sovjetska Rusija vrača... »Komaj v eni desetini vseh ločenih primerov« nadaljujejo »Izvestja«, se oče in mati sporazumeta glede vzdrževanja otrok, v večini primerov pa ne preostane drugega kot da jih prevzame država v svojo skrb. Na podlagi teh žalostnih »skušnjec« zahtevajo poluradna »Izvestja«, to zahtevo je podkrepila tudi »Pravda«, da je treba komunizete, ki že iz navade sklepajo le kratkotrajne zakone in pri vsaki ponovni sklenitvi zakona le preveč jasno razodevajo svojo nakano, da se bodo ob prvi priliki ločili, sodno kaznovati. — Prav tako bi bilo treba po predlogih teh dveh listov kaznovati možke, ki zapuščajo svoje žene, ne da bi jim dali primerno odškodnino. Mera odškodnine pa je seveda spet odvisna od zaslužka in tako si možki ne dajo vzeti te »svobode«. Poziv obeh listov doslej ni našel odmeva, ker si sovjetska oblast ne vé pomagati: ne vé, kako naj bi odpravila slabe sadove komunizma in komunizem vzdržala; težko ji je pač priznati, da se po komunizmu da urediti čreda živali, ne pa človeška družba. Zato so še vedno bolj upošteevane besede, ki jih je izpregovorila sovjetska poslanica v Stockholmu, gospa Kolontajeva: »Družina je bila v buržuaznem svetu, ki smo ga mi razdejali, zadnje upanje v življenjskih viharjih, miren pristan v oceanu sovražnosti in boja za obstanek med posamezniki. Bila je kakor država v državi, ne odvisen razred v ljudski skupnosti. Kaj takega v komunistični države ne sme in ne more biti.«

Sovjetska vlada se je torej omejila na to, da vsaj nekoliko ustavi propagando svobodne ljubezni in je odredila, da morajo biti »učenci in učenke« višjih šol poučeni o sovjetskih postavah glede zakona in ločitve, obenem s tem poukom pa je treba »združiti resne opomine in vzbuditi v mlademu rodu zavest odgovornosti. Ali pa bo mogla ta »zavest odgovornosti« pozidati, kar istočasno sme komunizem podirati?

MR. BAHOVEC

PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

Reg. br. 12451/32.

Zaradi enega odlikovanja ne bo vojske

Po sedemletni vojni je nastopila dolga doba imru. Kralj Friderik Veliki je nekoč odlikoval nekega višjega častnika, ki se je dobro izkazal v službi. Ko mu je kralj izročal odlikovanje, je hotel biti častnik skromen in je dejal: »Veličanstvo, za vojaka je najlepše, da si prisluži odlikovanje na bojnem polju.«

Kralj pa mu je odgovoril: »Hm, kar priprni si ga! Samo zaradi tebe pač ne morem začenjati posebne vojne.«

Bukarešta, 2. dec. c. Nocoj ob 24 se bo začel redni promet na železniški progi Cernovice—druga. Oba letalca sta se ubila. Lvov.

Gospodarstvo

Avtoklub o omejitvi motornega prometa

Avtomobilski klub, sekcija Ljubljana, je poslal na vse merodajne faktorje spomenice glede omejitve potrošnje bencina, v kateri pravi med drugim:

Predvsem ugotavlja avtomobilski klub, da je bila uredba o omejitvi prometa z motornimi vozili izdana brez sodelovanja kluba in brez sodelovanja organizacij iz Slovenije. Pri omejitvi so bile prezrte izkušnje v nevtralnih državah, ki bi lahko dale dragocene pobude za tozadevne ukrepe pri nas. Nekatere države so prvotno sploh prepovedale prodajo bencina, nato pa so dovolile na posamezno vozilo primerne količine goriva brez vsake časovne ali krajevne omejitve. To sta storili Danska in Italija.

Posledice omejitve nedeljskega prometa se bodo kmalu pokazale v tem, da bodo odjavljeni številni vozovi. Uredba tudi zelo škoduje avtomobilskim prevoznikom, ki so si z velikimi žrtvami

nabavili motorna vozila in si z njimi služijo kruh. Mnoge avto-prevozniške proge gredo v Sloveniji vzporedno z železniškimi programi in vendar niso dejanska konkurenca železnicam.

V drugih državah je n. pr. Madžarska opustila z novim letom carino na tovorne avtomobile, da tako pospešuje nujno potrebno motorizacijo.

Avtomobilski klub predlaga, naj se odpravi prepoved časovno omejene porabe osebnih avtomobilov, olajša naj se avto-prevoznikom vožnja po progah, ki teko vzporedno z železniškimi zvezami. Poleg tega je potrebno, da se čimprej uzakoni uredba o pospeševanju proizvodnje domačih goriv in olajšava za vozila, ki uporabljajo domača goriva. Ob pravočasnih ukrepih bi bila naša vozila že davno preurejena za porabo domačih goriv, pa bi se tako avtomatično zmanjšala poraba uvoženih tekočih goriv.

Seja uprave Narodne banke

V sredo je bila seja upravnega odbora Narodne banke pod predsedstvom guvernerja g. dr. Protiča. Na seji je bilo ugotovljeno, da je naval vlagateljev popolnoma pomehan in da se tudi odpovedane vloge ne dvigajo več. Nadalje je dotok deviz vedno večji in zaradi tega bo mogoče zadovoljiti vedno več potreb našega uvoza. Narodna banka skoraj popolnoma pokriva povpraševanje deviz in vse odobritve se likvidirajo skoraj istega dne. Končno se je naša zunanja trgovina zelo izboljšala in je naš položaj znatno boljši kot je bil v začetku evropske vojne.

Intervencijski tečaj na domačih borzah

Devizno ravnanje Narodne banke je sklenilo, da bo do nadaljnjega intervencija na domačih borzah na bazi tečaja 55 din za 1 ameriški dolar in zaradi tega se imajo zasebni pooblaščen denarni zavodi držati tečaja ob likvidaciji medsebojnih kupoprodaj. Zaradi tega se vsebina tečaja 9, okrožnice št. 23 z dne 29. avg. 1929, ne nanaša na kupoprodaje, katero bo vršila Narodna banka na kupoprodaje na domačih borzah, katere bodo opravljali poob. zavodi med seboj. Manipulativni stroški Narodne banke po vseh deviznih transakcijah, ki se opravljajo po borzah, tudi nadalje dva in pol pro mile.

Židje v bivši Avstriji

Iz nemških listov posnemamo zanimive podatke o razlastitvi Židov v bivši Avstriji, sedanji Ostmaki, od 15. marca 1938 dalje. Podatki so zopet vzeti iz poročila urada za promet premoženja pod naslovom »Entjudung der Wirtschaft in der Ostmark«. Od 25.988 židovskih obratov jih je bilo ustanovljenih 21.143 in samo 4.755 jih vodijo naprej, arijski trgovci in obrtniki. Skupno je bilo uradu prijavljenih 48.000 prijav židovskega premoženja nad 5.000 mark. Skupno židovsko premoženje je znašalo 2.29 milijarde mark, od tega je bilo naloženih 1.75 milijarde mark v zemlji in kapitalu. Zemljiška imovina je bila povsem naložena v stanovanjskih hišah, od tega je bilo na Dunaju 8009 stanovanjskih hiš v židovskih rokah. Največ židovskega premoženja bivše Avstrije je bilo na Dunaju: devet desetih. Od skupno 25.989 obratov je bilo 15.046 trgovinskih obratov, med njimi izdelovalci oblek, perila, gostinski obrati, modni ateljeji, peki in mesariji, čevljarji in urarji. Za sprovedbo vseh ukrepov je bilo nastavljenih 329 gospodarskih revizorjev za 2275 obratov. Njih poročila so bila merodajna za ustavitve ali nadaljevanje obratovanja. Prevedba v arijske roke je bila izvedena le pri onih obratih, ki so bili gospodarsko zdravi in važni za preskrbo. Vsak nemški prevzemnik je moral dati jamstvo za dobro gospodarstvo pri samo ob sebi umilivi politični zanesljivosti. 87 odstotkov židovskih obratov je bilo ustanovljenih, 83% trgovin, 81% bank in 26% industrij v primeri s skupnim številom židovskih. 7 kmetijskih obratov je bilo ustanovljenih, 594 pa jih je prišlo v arijske roke. Poročilo pravi nadalje, da je bilo s tem izvedeno tudi veliko čiščenje preveč razvitega gospodarstva. Z načinom izvedbe niso nastopile niti v preskrbi niti v zaposlitvi nemških delavcev nobene škode, tako zaključuje nemško poročilo.

Posestne izpremembe v Ljubljani in okolici

Debecov Edvard, štukaterski mojster, Ljubljana, Detelova ulica št. 3, je prodal Slavi Trebarjevi, zasebnici v Belgradu, Gladstonova ul. št. 34a hišo št. 3 v Detelovi ulici, spadajočo pod zemlji. vl. št. 792 k. o. Peterke predmestje I. del za 400.000 din.

Ljubljanska kreditna banka je prola inž. Viktorju Kravanju, v Črnomlju, parc. št. 127-36 k. o. Gradiško predmestje v izmeri 803 m² za 90.000 dinarjev.

Anton baron Codelli, na Kodeljevem je prodal gradbeni zadrugi »Krekov dom« na Kodeljevem, reg. z. z. o. z. parc. št. 168-46 k. o. Udmat v izmeri 1.000 m² za 45. din.

Arhar Jože, posestnik v Vižmarjih št. 20 je prodal Geli Serajnikovi, soprogji šolskega upravitelja in učiteljici Dovic-Mojstrana, parc. št. 133-6 k. o. Vižmarje v izmeri 1.000 m² za 25.000 dinarjev.

Milkovič Katarina, zasebnica, Ljubljana, Einspielerjeva ulica št. 25 je prodala Josipu Pokornju, stanujočemu v Rožni dolini, Cesta VIII-19 in Silvestru Drapalu, Ljubljana, Levčeva ul. št. 29 parc. št. 1346-27 k. o. Vič v izmeri 671 m² za 25.000 dinarjev.

Sršen Terezija, posestnica Ljubljana, Podmilščakova ulica št. 19 je prodala Fuchsu Antonu, gostilničarju Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 del parcele št. 109-5 k. o. Kapucinsko predmestje za 5.000 din.

Travnik Alojzija, posestnica Ljubljana, Ilovske štradi št. 19 je prodala Minki Zajčevi, mesarici Ljubljana, Poljanska cesta št. 79 parc. št. 1416-1 k. o. Trnovsko predmestje v izmeri 6.859 m² za 28.000 din.

Pinterič Marija, posestnica Ljubljana, Vipavskega ulica št. 10 je prodala dr. Pavlu Janežiču, zdravniku v Ljubljani, Stari trg št. 4 hišo št. 10 v Vipavski ulici z vrtom, spadajočo pod vlož. št. 2.313 k. o. Trnovsko predmestje za 240.000 din.

leop Jakob, posestnik in barvarski mojster v Ljubljani je prodal Vali Klopčaverjevi, zasebnici Ljubljana, Tyrševa cesta št. 166 parc. št. 120-I k. o. Brinje v izmeri 484 m² za 16.000 din. — Isti posestnik je dalje prodal Avgustu Hribniku, Ljubljana, Turnarjeva ulica št. 12 parc. št. 120-II k. o. Brinje v izmeri 508 m² za 15.000 din.

Gretl Kocbekova, Ljubljana, Emonska cesta št. 25 je prodala Ivanu Oprešniku, obrtniku Ljubljana VII, Gospodinjska ulica št. 6 parc. št. 280-11 k. o. Zgornja Siska v izmeri 925 m² za 50.000 din.

Dovič Roza, posestnica Ljubljana-Moste, Pokopalska ulica št. 36 je prodala Marjani Barbiču, Ljubljana, Malenškova ulica št. 7 parc. št. 373-18 k. o. Petersko predmestje I. del za 37.930 din.

Saksida Alojzij, posestnik Ljubljana, Opekarskega ulica št. 43 je prodal Alojzu Smrekarju avto-izvoščku in njegovi ženi Ivani, Ljubljana, Hrenova ulica št. 19 hišo št. 41 na Opekarski cesti z vrtom, spadajočo pod vlož. št. 270 k. o. Trnovsko predmestje za 160.000 din.

Wester Justina, posestnica Ljubljana, Hradeckega ulica št. 8 je prodala inž. Cirilu Dimniku, ravnatelju šumske direkcije v Ljubljani, Bleiweisova ulica št. 1 par. št. 118-105 k. o. Karlovskega predmestje v izmeri 2.170 m² za 70.000 din.

Likvidacija, Razinger & Co., tovarna pločevinastih izdelkov, dr. z. o. zavezo v Mariboru, Kmetiška hranilnica in posojilnica v Radulji, r. z. z. n. z., Vinarska in sadjarska zadruga v Središču ob Dravi, r. z. z. o. z.

Povišanje odkupnih cen sa prašiče v Nemčiji. Na osnovi odloka ministra trgovine in industrije bo Zavod za pospeševanje zunanje trgovine plačeval odslej naslednje cene za žive debele svinje, ki se izvažajo v Nemčijo: 11.80 din za kg žive teže za razred A, 11.50 din za razred B in 10 din za razred C. Te cene veljajo od 27. novembra 1939. Te cene bodo istočasno veljale za prodajo na dunajski trg kakor tudi za rajh.

Odlog plačil je dovolilo kmetijsko ministrstvo Ljudski hranilnici in posojilnici v Moravčah, r. z. z. n. z., za 6 let od 30. julija 1938 dalje, odlog veka za dolgove, nastale do 25. oktobra 1934, obrestna mera znaša 2%.

Moderna cesta Ježica-Domžale. Kot smo že poročali, je za 29. december razpisana prva licitacija za gradbo moderne ceste Ježica-Domžale in sicer od km 5.659 do km 14.885. Preračunska vsota znaša 16.164.968.17 din.

Konkurs o imovini občine v Kozjem. Razglašen je konkurs o imovini občine v Kozjem. Konkurni komisar je g. Grum Josip, starešina okrajnega sodišča v Kozjem, upravnik konkurzne mase pa Gojmir Jelenc, odvetnik v Kozjem, prvi zbor upnikov bo 12. dec., oglasiti se je upnikom do 10. januarja 1940, ugotovitveni narok bo pa 25. januarja 1940.

Potrjeni pravili: Mizarska zadruga, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Hrenova ulica 8; Uršič France, mizarski mojster v Ljubljani, Sv. Petra c. 85.

Razsodbe po uredbi pobijanju draginje. Zaradi prekrška čl. 6 uredbe o pobijanju draginje so bili kaznovani v Ljubljani po upravi policije trije podjetniki z globo od 100—250 din, oziroma 2—5 dni zapora ob enem a stroški.

Uvoz surovin na kompenzacijski podlagi. Finančni minister je odobril uvoznemu odboru pri Narodni banki, da more odobriti 100% kompenzacije domačim podjetjem, ki uvažajo industrijske surovine iz deviznih držav in izvažajo lastne proizvode, izdelane tudi od surovin domačega izvora.

Zvišanje glavnice »Jugoslovanskega jeklac«. V četrtak je bil izredni občni zbor delničarjev delniške družbe »Jugoslovanske jeklac«, na katerem sta bila izvoljena nov upravni in nadzorni odbor. Nadalje je bilo sklenjeno zvišati delniško glavnico od 600 na 800 milij. din z izdajo 400.000 novih delnih po 5000 din.

Prekmorska plovska Sušak. Sklicana je izredna skupščina delničarjev za 19. december, ki bo sklepala o povišanju delniške glavnice. — Glavnica znaša 10 milij. in je v velikem delu v rokah Jugoslovanskega Lloyda. Dividenda za 1938 je znašala 40 odstotkov netto.

Novi delniški družbi. V Beogradu je bila osnovana in vpisana delniška družba Jugopapir z glavnico pol milijona din. Člani uprave so: Žika Bjelič, Leo Polak in Oskar Fischer (prva iz Beograda, slednji iz Zagreba), člani nadzorstva pa: Josip Almuli, Aleksander Todorovič in Rudolf Dasovič. — Nadalje je bila vpisana delniška družba »Ibarski rudniki črnega premoga« z glavnico 1 milij. din. Člani uprave so: Milan V. Savič, Dragomir S. Pavlovič, Živko St. Karalazič, Miodrag Popovič in Banko M. Brašič.

Licenciranje bikov in marjascev. Jesensko licenciranje bikov in marjascev bo v ljubljanskem okraju po naslednjem razporedu: V torek, dne 5. decembra ob 8. jutraj za Moste in Štepanjo vas na dvorišču g. Cerneta Franceta, posestnika na Zaloški cesti št. 142, istega dne ob 9. jutraj za Barje na dvorišču g. Močkarja; istega dne ob 10. dopoldne za Vič na dvorišču g. Alojzija Beliča, posestnika na Viču št. 29; istega dne ob pol 11. dopoldne za Zapuže in Dravlje na dvorišču g. Franceta Tome-ta v Dravljah št. 218; istega dne ob 11. dopoldne za Sisko in Koseze na dvorišču g. Valentina Babnika, posestnika v Zgornji Siski 32. — Vse bikorejce opozarjamo, da prineso s seboj izvlečke iz rodovnika glede porekla bikov. Pripušcanje licenciranih bikov je nedopustno ter se bodo v bodoče vsi prestopki strogo po zakonu kaznovali.

Zakup velikoprodajne tobačnih izdelkov in cigaretnega papirja. — Navedene velikoprodajne se bodo za čas od 1. aprila 1940 do 31. marca 1945 potom licitacije oddajale v zakup dne 21. decembra 1939 ob 11. dopoldne. Za oddaje okoliše 1—9 bo taka licitacija v Tobačni tovarni v Ljubljani. Pogoji za to licitacijo M. Br. 23034-IV—1939 se morajo osebno med drugim dobiti tudi pri Tobačni tovarni v Ljubljani proti plačilu takse 20 din v kolku, ki se nalepi in uniči na pogojih. S pogoji se prejme tudi en izvod tiskane ponudbe. Ako se pogoji naročijo pisмено, je poleg takse 20 din priložiti še 6.50 din v poštah znamkah za odpremo pogojev po pošti v priloženem pismu. Objava za licitacijo je nabita tudi na občinski deski. — Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja na to licitacijo vse zainteresirane.

Financiranje italijanske težke industrije. Najvišja organizacija italijanske težke industrije »Finsider« (Societa finanziaria siderurgica) je sklenila zvišati svojo glavnico od 900 na 1800 milijonov lir za dograditev in povečanje obratov, med katerimi dela kot znano velik del za oboroževanje. S tem je družba postala najmočnejša italijanska industrijska družba ter organizacija.

Borze

Dne 2. decembra 1939.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 7.038 milij. din v primeri z 9.450, 11.756, 13.08 in 6.005 milij. din v prejšnjih tednih.

Zürich, 2. decembra: BEOGRAD 10, Paris 9.80, London 17.40, Newyork 446, Bruselj 73.60, Milan 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 178.50, Stockholm 106.15, Oslo 114.30, Kopenhagen 84.10, Sofija 5.40 (pon.), Budimpešta 80 (pon.), Atene 3.40 (pon.), Carigrad 3.50 (pon.), Bukarešta 3.40 (pon.), Helsingfors 8.9250 (pon.), Buenos Aires 103.

Živinski sejmi

Ptjski svinjski sejem 29. novembra 1939. Prignanih je bilo 198 svinj in 164 prascev, skupno 362 glav, od tega prodanih 89 glav. Cene so bile naslednje: prasci od 6—12 tednov stari 60 do 120 din za komad, pršutarji 7—7.75, debele svinje 8—10, plemenske 6—6.75 din za kg žive teže.

Perilo, pižame, kravate

najceneje v veliki izbiri pri
K. TKALEC, Maribor
Gosposka ulica 32. Se priporoča!

KRANJ

Vse za šolo

ljudsko, meščansko, srednje itd. ter vse pisarniške potrebščine in devocionalije dobite v podjetniški

Jugoslovanske knjigarne v Kranju

(Majdičeva hiša — sodnja)

Vsem, ki so poznali njegovo blago dušo, sporočamo, da je Vsemogočni danes poklical k Sebi po kratki boleznici mojega dobrega soproga, sina, brata, zeta in svaka, gospoda

Milorada M. Lazarevića

pristava ministrstva notranjih del iz Beograda

K večnemu počitku ga bomo spremlili v nedeljo, 3. decembra, ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Dečkova cesta 5, na okoliško pokopališče.

Čelje, Milutovac, Beograd, dne 1. decembra 1939.

Neutolažljiva soproga Mila roj. Verčkovnik ter ostalo sorodstvo.

Lov z letalom

Možak se je sunkoma usedel. Bil je visok in vitek fant, in v kljub temi je Jock videl, da je zelo mlad.

»Kdo pa ste?« vpraša hripavo. »Eden izmed njih?«

»Jock Freeland sem. Videl sem luči za pristanek, pa sem prišel semkaj.«

Mož se je s težavo spravil pokonci.

»Luči za pristanek. Da, mislil sem, da sem nad Okestockom. Ko sem pa pristal, so planili po meni ko strele. Vzeli so mi blago in ga odnesli!« dostavi ves besen.

Ozre se naokoli, avta ni bilo več videti. »Ali ste jih vi videli?« hitro vpraša.

»Videl sem avto,« odvrne Jock. »Vozil je po kolovozu proti veliki cesti.«

»Avto, pravite?« hlastno vpraša pilot. »Mislil sem, da imajo letalo. Če so samo z avtom, pa še ni vse izgubljeno. Če mi niso letalo pokvarili, kajpada.«

»Skočil je v letalo in prižgal luč in ga hitro pregledal.«

»Vse je v redu,« veselo vzklikne. »Za njimi, ako Bog da in sreča junaka!« Požene propeler in motor, ki je bil še gorak, je takoj poprijel. Nato pa se ozre še na Jocka.

»Ali hočete z menoj?« Lahko bi izsledili avto. Kajpada če vas ni strah.«

»Strah?« ga zavrne Jock. »Pred čem pa? Mislite, da še nikoli nisem letel. Saj je oče pilot!«

»Rekli ste, da se pišete Freeland. Pa vendar niste sin Ronalda Freelanda?«

»Seveda sem!« pove Jakob in kobaca v letalo.

»Kdo bi si mislil!« Da zadeneva prav midva skupaj!« vikne pilot in zleze za Jockom. »Jaz sem pa Hanley, Finch Hanley. Vaš oče me je učil letalstva. Vzemite tole čelado!« Govoriva lahko med letom.«

Jock si je nataknil čelado in zvezal slušalo s telefonom. »Ali boste pa mogli vzleteti? Vse naokoli je polno skal.«

»Pristal sem brez nesreče. Bom pa letalo obrnil in ga pognal po isti poti kakor ob pristanku.« Prižgal je luči, letalo obrnil in peljal nazaj. Nato ga je spet obrnil in pognal motor. Vzplapolalo je ko ptička in Hanley je luči takoj spet ugasnil.

»Kje pa sva?« je vprašal Jocka.

»Nekako sredi močvare. Okestock leži severno.«

»Kam bo peljal avto?«

»Do glavne ceste ima komaj miljo daleč. Ako krenete na zapad, pridete v Taverton, nasprotna smer pa pripelje Plymouth (Plims) ali pa v Exeter.«

»Stavil bi kaj, da so namejeni v Plymouth. Tam imajo pa najbrž pripravljen motorni čoln, ki jo bodo z njim potegnili v Holandijo, ker tam se dragulji dobro prodajo.«

»Dragulji, kakšni?«

»Dragulji, da. Ali vam nisem še povedal? Polastili so se Merepitskih smaragdi, ki so vredni petdeset tisoč funtov.« Jock je zazijal. Petdeset tisoč funtov!

Letalo je doseglo višino pet sto čevljev in Jock je pod seboj zagledal blede siv trak, bila je cesta. Nagnil se je ven in izpazil svet žarometov, ki sta kazala nekemu avtu pot proti vzhodu.

»Je že pravil! In tudi vi imate prav. Res gre v Plymouth, ali saj v tej smeri hiti. In mudi se mu, presneto se poganja!«

»Naj se le! Tudi najboljši avto nima ne uide, vrh vsega mora pa še delati ovinke, a midva letiva v premi črti.«

Zagnal je motor še bolj, tako da je veliki stroj z 250 konjskimi silami kar bobnel skozi noč. Kot bi trenil sta bila nad avtom.

»Pravi, je, pravi!« je hlastno povedal Jock.

»Katerega mislite?«

Jock mu je hitro povedal o velikem avtu in njegovem rdečelasem šoferju in Hanley si je poživžgal.

»Izdajali so se torej za kramarje.«

»Kaj pa mislite napraviti?«

»Tako boste videli.«

Veliki avto je dirjal z divjo brzino. Wisterški les je bil samo še miljo daleč in Jock je uganil, da upajo tatovi sebi in avtu v njem najti zavetja. A še preden je mogel svojo misel Hanleyju povedati, je že čutil, kako letalo nagloma pada. Pridržal je dih in se bal, da bodo zdaj zdaj treščili ob tla, vsaj tako vse je kazalo.

A treščilo ni letalo. Ko je namreč s krilom pometo preko avta in se ga skoraj dotaknilo, je tudi šofer izgubil oblast nad avtom. Morda se je skušal samo prihuliti, da ga krilo ne bi udarilo. Hanley je letalo v krasnem loku pognal spet kvisku, Jock je pa opazoval, kako se je avto zaletel v nizki nasip ob cesti, se pognal v zrak in z groznim treskom priletel na bok in stresel svoje potnike na tla, kakor se strešje otroku pri igri opeke, če se mu škatala prevrne.

»Šlo je!« krikne Hanley. »Samo da bi mogel še varno pristati!« Prižgal je luči.

»Oho, polje!« In res sta zletela preko zidu, ki je obdajal novo naselbino, brzokone pašnike na bivšem močvirju. »Zdaj bo pa že šlo.« In že se je lepo varno usedel na trdo travo ter skočil na tla.

»Freeland, ostanite pri letalu! Jaz bom pa tačas zadevo uredil. Bom takoj nazaj.«

Pograbil je žepno svetilko in zdrijal proti cesti. Jock je pa gledal za njim in bil kar vesel, da se je po groznem razburjenju zadnjih minut mogel malo oddahniti.

Kdo bi si mislil, da so taki napadi sploh mogoči! Saj je bilo kakor v kinu, kamor ga

je včasih oče vzel s seboj. In nekaj ur poprej je še godrnjal, da so počitnice tako pustel! Spomnil se je na teto Saro, kako sedi v nerodnem naslanjaču v svoji večno zaprti sprejemnici in ob petrolejki bere dolgočasno knjigo ter se namuznil, ko mu je prišlo na misel. Kako bi se prestrašila, ako bi ga zdaj zagledala!

Čas je potekal in Jocka je začelo malo skrbeti, kaj je neki s Hanleyem. In vendar je bil prepričan, da se ni treba ničesar bati, kajti Reda in njegove tovariše je avtova nezgoda gotovo omamila al: pa jih poškodovala. Navzlic temu pa se je kar oddahnil, ko je končno vendarle vrh zidu zagledal luč. Nekdo je plezal čez zid, da pride na travnik.

»Semkaj, gospod Hanley,« je zaklical Jock in na letalu prižgal luči.

Trenutek nato se je v zaru močnih električnih luči pojavila neka postava. Neki možak je tekel proti letalu, pod pazduho nesoč nekakšno precej veliko škatlo.

Jock je debelo pogledal. Mož ni bil Hanley! In srce mu je začelo tako burno utripati, kakor da mu hoče skozi grlo uiti, ko je spoznal, da je možak rdečelasli šofer ponesrečenega avta.

3. JOCK NA DELU.

Jock je takoj spoznal, da so se Facha Hanleyju načrti izjalovili in da ga je rdečelasli tat na nekakšen način premagal. A kaj naj zdaj sam stori?

»Ostani pri letalu!« To Hanleyjevo naročilo mu je znova prišlo v spomin in v hipu se je odločil, da ostane. Ampak tako, da ga Red ne bo mogel videti. Kot bi trenil, se je prihulil in se splazil v ozadje. Letalo je bilo namreč pošeno in je zato imelo zadaj pokrit prostor za pošne vreče. Jock je smuknil vanj in potegnul nase osmoljeno plahto.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinjska vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dekle
išče službo v pomoč gospodinjici k mali družini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18816. (a)

Trgovska pomočnica
mešane stroke, simpatična in spretna, išče službo. S. S., Staničeva 19-I, Ljubljana. (a)

Šofer
trgovsko naobrazen, vešč pisarniškega posla, išče zaposlitve v boljših krogih. Krempuš Ivan, Rečica 44, Laško. (a)

Trgovski pomočnik
vojaščinu prost, išče namestitev v trgovini ali mesto skladiščnika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18818. (a)

1000 din nagrade
tistemu, ki mi preskrbi službo sluge ali kaj slonega. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kavelje zmožen« št. 18817. (a)

Službo natakarka
iščem ali prevzamem gostilno ali točilnico na procente. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Strokovnjak 18781«. (a)

Gospodična
večletno pisarniško in hotelsko prakso, želi popoldanske zaposlitve v Ljubljani. Ponudbe pod »Zmožna« na upravo »Slovenca«. (a)

Dekle
s mešč. solo in trg. tetajem, vešč vseh pisarniških del, išče kakršnokoli zaposlitve v pisarni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4000. (a)

Gospodična organistka
ki prevzame tudi peko hostij, cerkveno perilo in snajenje cerkve, učenke za klavir in na delo za pletilni stroj - išče primerno službo. Naslov se izve v upravi »Slovenca«. (a)

Glavna služkinja
izveščana v vseh poslih sobarice, doslej služila skoraj tri leta pri visokem uradniku, išče stalno službo; gre tudi izven Ljubljane. - Naslov: Kolar, Ljubljana, poštni predal 328. (a)

Kurjač-monter
za centralno kurjavo — obenem kot hišnik, išče zaposlitve pri večjem posloju; sposoben hišnih del in tudi električnih napeljav. Poročen brez otrok. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Monter« 18.086. (a)

Službo hišnika
išče v pokojem železničar v Mariboru. Naslov pove uprava »Slovenca« Maribor pod št. 1591. (a)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, vojaščinu prost, vešč avtomobilov, išče službo. Naslov: Papi Cop, Sv. Jurij pod Kumom. (a)

Gospodična
popolnoma zmožna pisarniškega vodstva — išče službo za takoj. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Vestna« 18.765. (a)

30 letni fant
pošten, trezen, zdrav in močan, z dežele — išče službo v skladišču ali kaj podobnega, v Ljubljani ali na Gorenjskem. Naslov lahko takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.559. (a)

Pekovski pomočnik
trezen, nekadilec, vojaščinu prost, s svojim kolesom, išče službo takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18887. (a)

24 letna gospodična
s znanjem hrvaščine, nemščine in strojepljiva, želi kakršne koli zaposlitve v Mariboru ali okolici. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Marljiva in poštna št. 1598«. (a)

Zasluzek
Industrijsko podjetje odpira prodajna skladišča v vseh banovinskih in okrajnih mestih za hitro preskrbo z ehopalnimi, brezkonkurenčnimi predmetom, za katerega je veliko povpraševanje. Kupci so: vsaka hiša, zasebnik, obrtnik, trgovec, industrija, državne in zasebne institucije in ustanove, električne centrale, bolnice, vojašnice, ladje, sole itd. Mi edini imamo pravico izdelovanja in plasiranja ter delujemo to pravico našim vodjem prodajnih skladišč. Nudimo ogromen, dolgoletni zaslužek in trajno sigurno existenco vsem našim sodelavcem. Poznanje stroke ni potrebno. Vsak intendent mora poleg trgovskih sposobnosti razpolagati s kapitalom 5000 do 25.000 din, sorazmerno z rajonom. Samo resne ponudbe oseb, ki točno odgovorjajo navedenim pogojem - se bodo upoštevale. Obširne ponudbe s jasnim in točnim naslovom poslati na Publicitas, Zagreb, Illica št. 9, pod »Industrijsko skladišče«. (z)

Službo dobe

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj za stalno Anton Bobnar, Godešič, Skofja Loka. (b)

Starejšo gospodinjjo
čedno, sprejem k manjši trgovski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.758. (b)

Služkinja
poštena, ki zna opravljati hišna dela in kuhati, se sprejme. Plača dobra. Ljubljana, Karlovska cesta 4. (b)

Služkinjo
vajeno otrok, za pomoč gospodinjji, sprejem. — Plača 250 din. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena« 18.763. (b)

Pridno, pošteno dekle
verno, po možnosti šiviljo, za vsa gospodinjinska dela — takoj sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18872. (b)

Žensko
srednjih let, ljubiteljico otrok, ki zna kuhati in druga hišna dela opravljati, sprejem. Prednost z znanjem nemščine. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 18881. (b)

Postrežnico
samsko, okrog 30 let, vsekokoli pošteno, zmožno, revno, doma Kodeljevo, Štepanja vas — iščem. Pogovor samo od 3 do 5 popoldne. Naslov v upr. »Slovenca« pod 18.765. b

Beril
Prevzemnika in nakupovalca hrasov in bukev, samo strokovnjaka, iščem za takoj. Plača in provizija. Kavelja potrebna. — Ponudbe na Donato Filipi, Plume, Via Bandieri 6, Italla. (a)

Oskrbnik
za živino in polje, z ženo, ki je večša moža in svinjereje, se sprejme na spolovino na posestvu blizu Hrastnika. Pismene ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dober gospodar« 18.692. (b)

Penzijsko mesto
Mehanik se sprejme. Potrebno znanje: struženje, avtomotorji, elektroinstalacije, avtoženo in električno varenje. Pismene ponudbe je poštati z navedbo najmanjšega zahtevka. Brez te navedbe se ponudba ne bo upoštevala, niti nanjo odgovorilo. Absolventi strogo delovodskega tečaja imajo prednost. Nastop službe takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« 18.691. (b)

Dva mizarska pomočnika
takoj sprejem v stalno delo. H. Bitenc, mizarstvo Vižmarje, St. Vid n. Lj.

Hlapca
sprejme Ivan Burkelja, Sp. Zadobrova 3, pošta D. M. v Polju. (b)

Sobarico
dobro dekle, pridno in pošteno, sprejem. - Ponudbe z zahtevo plače na naslov: Vera Tomič, Petrinja. (b)

Lovski paznik
za poljsko lovišče, mlad, vojaščinu prost — dobi službo pri Upravi Julio Meini, Apače. (b)

Vrtnarskega vajenca
sprejme Raner, Dalmatinska ulica 7, Maribor.

Vajenca
sprejme Drogerija Hermes, Miklošičeva cesta 30

Krojaškega vajenca
poštenih staršev, začetnika ali ki se je učil te obrti, sprejme takoj Občalnice Dolinšek, Tržič. Oskrba v hiši. (v)

Učenca
zdravega, poštenega, takoj sprejem v trgovino z meš. blagom na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Marljiv 1600«. (v)

Denar

Družabnico
s nekaj kapitalom sprejemem za trgovino. - Ponudbe na podruž. »Slov.« Jesenice. (d)

Hranilne knjižice
3% obveznice in druge vrednostne papirje kupuje in plača najboljše

BANČNO KOM. ZAVOD MARIBOR
Aleksandrova cesta 40.

Knjižice Domžalske hran.
kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Plačam takoj« št. 18867. (d)

Pohištvo

Vsakovrstno pohištvo
dobavlja se vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi tvrdka

OPRAVA
Celovška cesta 56. Sprejemajo se naročila.

Moderna jedilnica
ugodno napredaj. Poljanški nasip 15, stopn. VII. prtljišče, levo. (s)

Novo spalnico
orehovo, moderne oblike, poceni prodaja mizarstvo Fisa Josip, Domžale, Lovska c. Sprejme se tudi pomočnik za pohištvo.

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregoričeva ulica št. 5 (pri Gradšču). (s)

Lesena zložljiva postelja s tapetiranim madrocom
Din 220—

Specijalne posteljne mreže
»Patent«, in »primitivno« modroce, otomane, in vse tapetniške izdelke nudi solidno in po nizki ceni tvrdka

Rud. Radovan
Mestni trg 13.

Obrt

Mreže za postelje
najceneje pri Andlovicu, Komenskega ulica 34. (t)

Ženitbe
Katera gospodična ali vdova bi poročila fanta v dobri službi? - Dota zaželena. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Idealen mož« 18.679. (z)

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

Radio

Radio aparati
od najcenejših pa do najboljših, po izredno ugodnih plačilnih pogojih!

Tehnik J. Banjai
Ljubljana Miklošičeva cesta 20.

Nov radijski aparat
po nizki ceni napredaj. Maribor, Aljaževa ul. 6.

Seibt-super-radio
za razvijenega poslušalca, 5 cevnih, 7 okrožij, 3 valovne dolžine, po 3300 din, model 1940. — Zastopstvo: Ludvik Heršič, Ljubljana, Rimska cesta št. 13.

Mende Super Radio
model 195 W, za razvijenega poslušalca, 4 kovinske cevi, od teh 2 dvojni, 3 valovne dolžine, dvojna avtomatska regulacija fardinga — cena 3150 din. Zastopstvo: Radiotehnik Fr. Šetina, Ljubljana — Domobrnska 27, telefon 32-64. (l)

Radio-aparati
Minerva, Eumig, Saba so najlepše darilo za Miklavža in Božič. Dobite pri

Kleindienst & Posch
Maribor Aleksandrova cesta 44.

Pouk
Strojepisni pouk večerni tečaj. Vpisovanje dnevno. Pričetek 5. decembra. - Christofov zavod, Domobrnska 15.

Inštruktor
srednješolske želi poučevati nižješolske v vseh predmetih. Naslov v upr. »Slovenca« pod 18.760. u

Samopouk knjigovodstva
in drugih trgovskih predmetov, tudi nemščine, po posebni ceni in lahko razumljivi metodi. Javite svoj naslov in poklic. — Zahtevajte prospekt. —

Ponudbe na:
KOČEVAR IVO, Maribor
Cankarjeva 14.

2 imeni
2 kvaliteti!

EUMIG in MINERVA

RADIO APARATA

14 modelov! 14 modelov!

Poznane in priznane znamke. Priznanje in zadovoljnost kupcev teh aparatov sta najboljšje jamstvo za njih kvaliteto! Aparati za najobčutljivejšega muzika. Zadovoljni bodete tudi Vi...

RADIOVAL - LJUBLJANA

Telefon 33-63 / Dalmatinova ul. 13 / Poleg hotela Strukej

Sodarskega pomočnika
išče F. Česenj, sodarstvo, Kranj, Jenkova 25. (b)

Raznašalca kruha
ali pomočnika, sprejem takoj. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Pošten 18806.

Šteparico
prvovrstno mož, ki zna pripravljati, takoj sprejemem. Delo stalno, za služek dober. Šviger Josip, čevljarstvo. Trbovlje.

Stalno službo
(nadzorstvo) z 200 din tedenske plače dobi, kdor posodi 15.000 din. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurno jamstvo« 18899.

Absolventko trgov. šole
iz Celja ali najbližje okolice sprejem v pisarno s takojšnjim nastopom. Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« v Celju pod št. »Vestna« št. 18911.

Kuharica
starjša, zdrava, zmožna meščanske kuhinje, ki je službovala pri orožnikih, se sprejme k eni osebi na deželo. Ponudbe pod »Čista« upravi »Slovenca« št. 18886. (b)

Uradnica
samostojna, s trgovsko šolo, s pravico poslovodstva, dobi stalno službo pri podružnici ljubljanske tvrdke v Zagrebu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nudim garancijsko pismo« št. 18889.

Vajenci
Pekovskega vajenca in raznašalca sprejme pekarna Suštar, St. Vid nad Ljubljano. (v)

Učenca
za fotografsko stroko — sprejem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 18821.

Kovaški vajenec
se sprejme. Nekoliko izučeni imajo prednost. — Hafner Vinko, Zabnica, Skofja Loka. (v)

Trgovsko učenko
dobrih katoliških staršev z dežele, sprejem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18814. (v)

Kupimo
Vsakovrstno zlato srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana
Frančiškanska ulica 3.

Iglast gozd
zarasčen — kupim blizu Kranja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Iglast« 18.655. (k)

Kupim filter
od 15—30 litrov. Naslov v vseh poslovaln. »Slov.« pod št. 18.687. (k)

Bukovo gorivo
drva in klade, sveža in suha, kupujem vsako količino. Ponudbe na Exporter I. Meštrovič, Zagreb, Jelačićev trg 15.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Cunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčje volno, goveje diako (arovco) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronce
kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEZ

Dober hlevski gnoj
kupim (večjo množino). Ponudbe podružnici »Slovenca« Celje pod »Gnoj« št. 18905. (k)

Več tisoč hmeljev
smrekovih, to zimo sekanih, dolžine 6 do 9 m — kupim. Skrajne ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Hmeljevke« št. 18907. (k)

Naročajte in širite »Slovenca«!

Hranilne knjižice
vrednostne papirje kupujemo

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12.

Ureditev premoženja
Poravnave, konkurzne zadeve, odkup in inkaso terjatev, (tudi kmetijskih) nabavo posojil in družne nikov, dobičkanosno in varno naložitev kapitala. Ureditev uprave in knjigovodstva, bilance, kalkulacije, upravo nepremičnih, nadzorovanje soudeležb, — spleh vse trgovsko-obrtniške zadeve poverite zaupno strokovni pisarni

ZAJC LOJZE
Ljubljana, Gledališka ul. 7

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

Zahtevajte za Vaše hišnice in tapetirane pohištvo ŽIMO samo z zaščitno plombo **STERILIZIRANO**

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME

STRAŽIŠČE PRI KRANJU

Naša šima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C. ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati. Odklanjajte šimo iz prepovedanih šušmarških obratov, ker je slabo in nehygiensko izdelana, dezinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo moči in mrčes. **Prepričajte se pred nakupom!** Naše cene so najsolidnejše!

Zelo zahtevajte samo šimo z zaščitno znamko **STERILIZIRANO**

FRANC PIRC strojno sodarstvo

Dravljje - Ljubljana

Kletni sodi, Bukovi sodi za eksport sadnih sokov, barve in olja. Kadi za namakanje, specijalne kadi za mlekarne in kemično industrijo. IMPREGNIRANJE sodov. Strojovna popravila. Nizke cene. — Točna in solidna postržba.

Po vaši želji Vam izdela Knjigovezna Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani

Kopitarjeva 6/II

v svoji ertalni razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjene galanterijskega bлага Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

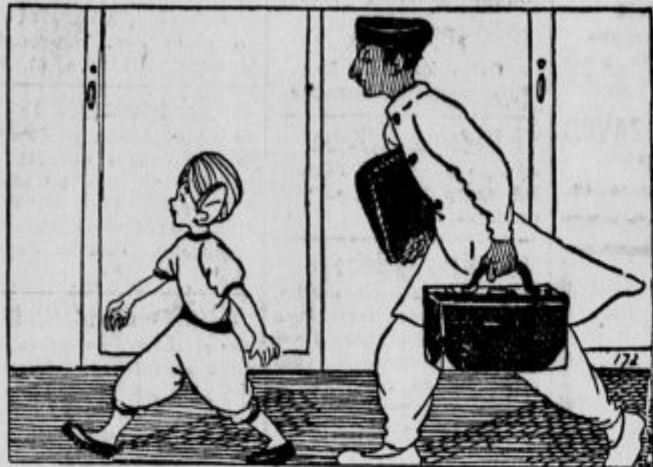
Cene skrajno nizke. Poslužite se!

Otroški kotiček

SLON SAMBO

(171) Hotelir je bil osupel, ko je zagledal dolgočasna fanta. A ko so mu obmejni stražniki vse povedali, je privolil, da ju sprejme v službo. »To bo nekaj novega za goste,« je smeje se dodal. Tako sta morala fanta po vse dneve streči gostom, opravljati naročila, pogrinjati mize in umivati posodje.

(172) Čez nekaj dni je prišel gospod, ki mu je moral Filip pokazati njegovo sobo. Gospod je hotel na vsak način sam nesti svoje kovčege v sobo. Seveda se Filipu še sanjalo ni, da je ta gospod samo zaradi njega prišel v ta hotel. »Le kje tiči oni drugi fant?« si je gospod mislil, medtem ko je dolgih korakov šel za Filipom.

Prodano

Najugodnejši nakup
moških oblek nudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Trgovina sadja in slaščic
naproday. Milavec, Tyrseva
c. 47 b. (1)

Vežna vrata
in 3 sobna vrata (stara)
poceni naproday. Studen-
tvska ul. 11-I. (1)

Perzijske preproge
nekoliko lepih komadov
ima ugodno naproday
tvrdka Fr. Malgaj, Kolo-
dvorska 30.

Prek voz
dvosedalni, dobro ohran-
jen, prodam po ugodni
ceni. Peter Naglič Smar-
ca, p. Kamnik. (1)

Kočije, sani
in vseh vrst zapravljive-
ke ima v zalogi Močnik
Ivan, izdelovalec vozov,
Mengeš. (1)

Poročne prstane
ure, verižice, uhane, ka-
kor tudi očala — kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, šušna, nasproti farne
cerkve. — Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8.

Pozor!
Pred nakupom novega
šivalnega stroja si ogleda-
te našo veliko izbiro
»Phoenix« strojev, naj-
novejši sistem, nizke ce-
ne. Stare stroje vzamemo
v račun. Nova trgovina,
Tyrseva c. 36, nasproti
Gospodarske zveze. (1)

ŽAGE

original Dominicus
Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

Praktična darila

za Miklavža in Božič,
primerna tudi za vsako
priliko: Perilo, kravate,
nogavice, torbice, igrače,
toaletne potrebščine, co-
pate, snežke, dežniki itd.,
vse v veliki izbiri in
nizkih cenah pri tvrdki

F. M. Schmitt
Ljubljana

la jabolka
vinske in kanadske - po
ugodni ceni naproday in
trgovini Stular, Tyrseva
cesta 37 b.

Hrastove deske
prvovrstne 18—55 mm de-
bele po 4 m dolge, večje
množino - prodam. Cim-
perman, Topol, p. Begu-
nje-Cerknica. (1)

»Anker« šivalne stroje
najnovejše za gospodinje,
šivilje, krojače, tudi cik-
cak, malo rabljene, od
300 din naprej prodaja
»Triglava«, Resljeva 16. (1)

KAPPEL
pisalni stroj je božični
seni! — Tudi na obroke
pri
Kleindienst & Posch
Maribor
Aleksandrova cesta 44.

VINA
prvovrstna po najugodnej-
ših cenah kupite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

Sveže najfinejšo
norveško
ribje olje
iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam

Otroške vozičke
najugodnejše kupite pri
Banjai, Ljubljana, Miklo-
šičeva 20.

Trgovino z meš. blagom
prodaja takoj Maks Plauc,
Maribor, Glavni trg.

Več voz gnoja
prodaja Fr. Iskra, Vič. (1)

Novo lončeno peč
prodam. Petrič, Florijan-
ska ulica 26. (1)

Zima se bliža!
Premog, drva, ogelje ima
vedno v zalogi trgovec
Bortol Anton, Podmilska-
kova št. 18, telef. 35-40.

la jabolka
zimski in kanadske po
ugodni ceni naproday in
trgovini Stular, Tyrseva
cesta 37 b. (1)

Prodaj trgovino
z mešanim blagom; pri-
merna za samsko osebo.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod št. 18858. (1)

Singer, Pfaff,
Adler, Dürkopp, Westa
in še več drugih popul-
noma novih šivalnih stro-
jev prav poceni naproday
pri »Promet« - nasproti
križanske cerkve. (1)

Prodaj
razna trgana jabolka in
po 4 din kg, Ila. od 1.50
din naprej, za prešanje,
zdrava, 3000 kg. po 0.50
din kg. — Dobe se lahko
poljubne sorte in količi-
na, franko doma ali po
povzetju. Topolovec Vin-
ko, Podlehnik. (1)

Po zelo ugodni ceni
prodaj sledeče knjige:
»Im Wandel der Jahr-
tausende«, »Weltall und
Menschheit« (5 knjig),
Hauschatz des Wissens
(18 knjig), Wilh. Raabe:
»Sämtliche Werke« (18
knjig) in še razne druge,
vse v novem stanju. —
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Knjige« 18.793. (1)

Smuči in sanke

najugodnejše kupite pri
Banjai, Ljubljana, Miklo-
šičeva 20.

Črn moški zimski plašč
prodam. Puharjeva 12-I.

Štajerska jabolka
ugodno prodaja trgovina
Martinc, Tyrseva 17. (1)

Otroški voziček
globok, ugodno prodaj
takoj Jernejčič, Jenkova
ulica 13. (1)

Jaslice
primerne za manjšo cer-
kev ali kapelo. prodam.
Cena 600 din ali po dogo-
voru. Melč, Ptuj, Ljuto-
merska cesta 6. (1)

Glasba

BREZPLAČEN POGOVOR V IGRAVNI

120,-
490,-
128,-
65,-
59,-

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI KATALOGI
MEINEL-HEROLD
Bremen-Wertheim MARIBOR 102

Specialna izdelovalnica
HARMONIK

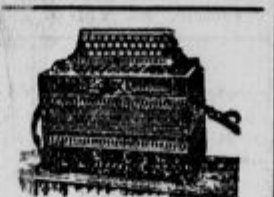
JOS. FLEISS
(prej F. Lubas in sin)
LJUBLJANA, Tyrseva 36

Klavirje vijoline

saksofone - trompete -
harmonike in druga
glasbila od šolskih do
prvovrstnih instrumen-
tov - strune in vse po-
trebščine v veliki izbiri
in najceneje kupite pri
WARBINEK
Ljubljana, Miklošičeva 4
telefon 35-59

Klavirsko harmoniko
novo, 37 tipk, 96 basov,
troglasno, 2 registra in
kovčeg, ugodno prodam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 18842. (1)

Priložnostne prodaje
ne iščite, ker dobite tovar-
sko nove plošče v poljubni
izbiri že po Din 35,-. Zaha-
vijte seznam.

Naznanilo!
Zadruga harmonikarjev
za Dravsko banovino
je odprla lastno trgovino
na Tyrsevi cesti 23.
Na zalogi se dobijo vseh
vrst harmonike, kakor
diatonične, kromatične in
klavirske, ter male har-
monike »Klub-model«. Sprejemala in strokovno
izvrševala se bodo vsa
popravila harmonik, ka-
kor tudi vseh ostalih
rodovanih godal

Razno
Slava Grill
Knjige o kozmetiki. Rož-
na dolina, c. X. št. 26,
nova hiša ob ribniku. (1)

Orehova jedrca
med in vosek dobite naj-
ceneje: Medarna, Ljub-
ljana, Zidovska ulica 6.

Nalivna peresa
popravlja specialna
mehanična delavnica
»Radiovale
Ljubljana
Dalmatinova ulica št. 13.
Telefon 33-63.

Važno za prašičerejo!
Vsakemu, ki redi prašiče,
pošljem brezplačno
zavitek in navodilo »Mas-
telina«, ki je zakonito za-
varovan, franco Vašo po-
što. Samo z enim poliz-
kusom se boste prepri-
čali, da dosežete pri po-
laganju »Mastelina«
velik uspeh. Pišite na
naslov Ivan Magdaleno,
Rače pri Mariboru.

Tri sobe
kabinet, kopalnica, vrt
oddam 1. jan. ali 1. febr.
Herbersteinova 24.

Enosobno stanovanje
s pritiklinami in nekaj
vrta oddam za januar.
Tyrseva 66. (1)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico, parketirano,
oddam. Staretova ul. 23,
Trnovo. (1)

Trisobno stanovanje
komfortno, s centralno
kurjavo, odda Drogerija
Hermes, Miklošičeva 30.

Stanovanje
obstoječe iz dveh sob in
prtiklin, se takoj odda.
Poljanski nasip 10. Po-
lizve se pri hišnici od 12
do 2. (1)

Sonočno stanovanje
3 sobe in prtikline, od-
dam takoj ali s 1. jan.
v bližini gostilne Jela-
čin. Dolenjska cesta 85,
Rudnik. (1)

Trisobno stanovanje
komfortno, veranda, vrt,
I. nadstropje, center, od-
dam za februar. Ogledati
dnevno od 13 do 14. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 18884. (1)

Opremljeno sobo
oddam dvema gospodoma.
Društvena ulica št. 16,
Moste, Ljubljana. (1)

Oddam sobo
ali sobo s kuhinjo. Vpra-
šati: Smarska cesta 42,
Moste. (1)

Čisto sonočno sobo
po želji z vso oskrbo in
tudi bolniško oskrbo, od-
dam. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 18789.

Gospodično
ali dijakinjo sprejemam
na stanovanje s hrano.
Souporaba kopalnice. Ce-
na 450 din. Naslov v upr.
»Slovenca« pod 18840. (1)

Lepo sonočno sobo
prazno, s centralno kur-
javo in uporabo kopal-
nice, takoj oddam. Na-
slov v upravi »Slov.« pod
št. 18787. (1)

Kdor ljubi glasbo, izbere

Mende radio

Model 195W, 4 elektronski din 3150,-
> 216W, 5 > 3675,-
> 240W, 6 > 4100,-

Pogonska sigurnost - Čista zvoča - Okusna oblika - Izredno povoljna cena
Zastopstvo za Ljubljano in okolico:
Radiotehnik ŠETINA FR., Ljubljana
Domobrnska 27. — Telefon št. 32-64

Čevljarji in sedlarji pozor!

Velika zaloga še prej kupljenega usnja, dobite še po
isti ceni kot pred 3 meseci.

Franc Jenko, trgovina usnja in čevljar. potrebštin, Medvode

Stanovanja

IŠČEJO:
Mlad zakonski par
išče za takoj ali s 1. jan.
stanovanje 2 sob, kuhin-
je s pritiklinami, po
možnosti s kopalnico v
bližini Stan in doma, v
Rožni dolini ali na Mirju.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Takoj« 18835.

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
oddam v Bizoviku št. 44.

Lepo sonočno stanovanje
se takoj odda. Domžale,
Bistriška ulica 4. (1)

Enosobno stanovanje
kompletno, takoj oddam.
Tacen 82. (1)

Dvosobno stanovanje
kabinet, kopalnica, vrt
oddam takoj ali pozneje.
Beogradska 18, Bežigrad.

Sobo in kuhinjo
tako oddam samo odras-
lim osebam. - Poljanski
nasip 34. (1)

Enosobno stanovanje
s pritiklinami in nekaj
vrta oddam za januar.
Tyrseva 66. (1)

Tri sobe
kabinet, kopalnica, vrt
oddam 1. jan. ali 1. febr.
Herbersteinova 24.

Enosobno stanovanje
oddam. Kodeljevo, Stepa-
nja vas 123, ob Ljublja-
nici. (1)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico, parketirano,
oddam. Staretova ul. 23,
Trnovo. (1)

Trisobno stanovanje
komfortno, s centralno
kurjavo, odda Drogerija
Hermes, Miklošičeva 30.

Stanovanje
obstoječe iz dveh sob in
prtiklin, se takoj odda.
Poljanski nasip 10. Po-
lizve se pri hišnici od 12
do 2. (1)

Sonočno stanovanje
3 sobe in prtikline, od-
dam takoj ali s 1. jan.
v bližini gostilne Jela-
čin. Dolenjska cesta 85,
Rudnik. (1)

Trisobno stanovanje
komfortno, veranda, vrt,
I. nadstropje, center, od-
dam za februar. Ogledati
dnevno od 13 do 14. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 18884. (1)

Opremljeno sobo
oddam dvema gospodoma.
Društvena ulica št. 16,
Moste, Ljubljana. (1)

Oddam sobo
ali sobo s kuhinjo. Vpra-
šati: Smarska cesta 42,
Moste. (1)

Čisto sonočno sobo
po želji z vso oskrbo in
tudi bolniško oskrbo, od-
dam. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 18789.

Gospodično
ali dijakinjo sprejemam
na stanovanje s hrano.
Souporaba kopalnice. Ce-
na 450 din. Naslov v upr.
»Slovenca« pod 18840. (1)

Lepo sonočno sobo
prazno, s centralno kur-
javo in uporabo kopal-
nice, takoj oddam. Na-
slov v upravi »Slov.« pod
št. 18787. (1)

Dvosobno stanovanje

oddam na Ježici št. 84.

Dvosobno stanovanje
oddam. Študentvska ul.
št. 11-I.

Dvosobno stanovanje
s pritiklinami na Tyrse-
vi cesti 93, oddam s 1.
jan. 1940. (1)

Enosobno stanovanje
oddam. Tramvajska po-
staja, Kosovo polje, Pav-
sičeva 6. (1)

Sobo in kuhinjo
čisto, sonočno, oddam za
200 din mesečno. Glince,
Cesta IX-VI, št. 11. (1)

Dvosobno stanovanje
s kabinetom in hiš-
ni št. 7 na Cesti v Rožno
dolino, oddam s 1. jan.

Vnajem
IŠČEJO:
Boljšo prometno gostilno
vzajem v najem. Ponud-
be poslati na: I. H.,
Poljčane. (1)

Primerne prostore
za skladišče in obrat —
iščem za februar. Ponud-
be upravi »Slovenca« pod
»Točen plačnik« št. 18891.

ODDAJO:
Lokal s sobo
pripravno za mlekarino
ali slično, oddam. Št. Vid
št. 69 nad Ljubljano. (1)

Iščem najemnika
veščega v sadjarstvu in
vinoogradništvu za pose-
stvo, pol ure od postaje
Poljčane. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod »Por-
očen in pošten« št. 18885.

Vogalni lokal
lep, nov, z veliko sobo,
vse parketirano, klet in
prtikline, na prometnem
kraju, pripraven za vse
obrti, oddam po nizki ce-
ni takoj ali pozneje. In-
formacije: Celovška 72.

Klimatično letovišče
700 m! Iščemo najemni-
ka ali gostilničarke na
račun za gostilno in pen-
zijo v Jospdolju pri Rib-
nici na Pohorju, 10 novo
urejenih tujskih sob, ko-
palnica s stalno toplo
vodo, električna luč in
kurjava. Prevzem takoj.
Potrebna kavelja 10.000
din. Ponudbe na »Upravo
Jospdolje, pošta Ribnica
na Poh. Telefon: Ribnica
na Poh. št. 1. (1)

Velika trgovska hiša
dvonadstropna, v sredini
mesta Celja, s trgovski-
mi lokali in velikimi
skladišči, naproday. Pon-
udbe podružnici »Slo-
venca« v Celju pod »Ka-
pital« št. 18909. (1)

**POSESTVO GLEJ
TUDI
NASLEDNIO STRAN**

ZAHVALA

ZA VSESTRANSKO GLOBOKO SOČUSTVOVANJE
OB PRILIKI SMRTI NAŠEGA PRELJUBLJENEGA
MOŽA, OČETA, BRATA, SVAKA, ZETA, GOSPODA

HERMANA GOLLA

IZREKAMO VSEM NAJPRISRČNEJSO ZAHVALO.
VELENJE, DOBRNA, CELOVEC (KLAGENFURT),
DNE 2. DECEMBRA 1939.

RODBINE GOLL IN KOMPOSCH

Za večno nas je zapustila po 38 srečnih zakonskih letih
moja preljubljena žena, gospa

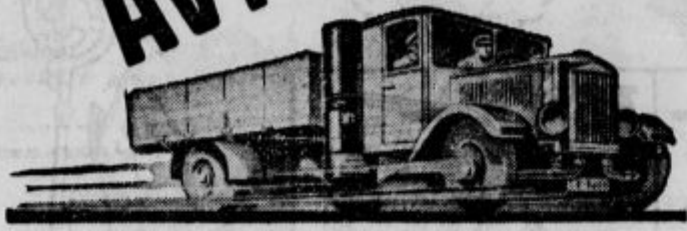
Venedig Maksimilijana roj. Maurer

hišna posestnica

Spremili jo bomo v nedeljo, dne 3. decembra 1939, ob
14. uri iz mrtvašnice Splošne bolnišnice k zadnjemu po-
čitku k Sv. Križu v rodbinsko grobnico.
Maša zadušnica se bo brala v torek, dne 5. decembra,
ob pol 7 jutraj v cerkvi sv. Frančiška v Šiški.
Ljubljana, dne 2. decembra 1939.

Globoko žalujemo soproj Venedig Jože,
žel. činovnik v pok., in ostali sorodniki.

PRI AVTOMOBILIH

i z v r š u j e m o
pregraditev
na pogon z upojnim plinom (Sauggas). Veliki prihranki, sigurna vožnja. Umerjene cene, kratek dobavni rok. Zahtevajte ponudbe!

Daruvarska ljevaonica železa i tvornica strojeva - Daruvar
(Hrvatska banovina)

V vsakem novem domu

PFAFF

Nakup katerega ne boste nikdar obžalovali in ki Vam bo v življenju vedno v veselje. - Obiščite našo specialno veletrgovino

IGN. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7.

Kolesa Najnovčiji otr. vozički

motorji triciklji šivalni stroji
Igračni vozički, skiroji, avtomobilčki, koles. deli
Velika izbira
Gribruna F. B. L. Ljubljana, Karlovška c. 4
Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova 26.

Razpis

Občina Koroška Bela, okraj radovljiški, razpisuje pragmatično mesto občinskega pomožnega tajnika

Solska izobrazba: 8. razredov srednje ali njeje enake strokovne šole z zaključnim izpitom. Svojeručno pisane in pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. Uredbe o občinskih uslužbenecih ex 1936, je vložiti v roku 15 dni po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Uprava občine Koroška Bela, 29. novembra 1939.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nadvse ljubljeni soprog, brat itd., gospod

Alojzij Ažman
železniški uradnik v p.

po dolgi, mučni bolezni, 1. decembra ob pol treh popoldne mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega nam rajnika bo danes, v nedeljo, dne 3. decembra 1939 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Mojstrana št. 131, na farno pokopališče na Dovjem.

Dovje-Mojstrana, Jesenice, Bled, dne 3. decembra 1939.

Marija Ažman roj. Tavčar, soproga; Terezija Jankuba, Helena Korošec, sestri — in ostalo sorodstvo.

Po kratki bolezni so nam umrli 2. decembra ob 7 zjutraj naša ljubljena mati

Terezija Namorš

Pogreb bo na Čatežu ob Savi dne 3. decembra ob 4. Pokoj njeni duši! Čatež ob Savi, 2. decembra 1939. Žalujoči ostali.

Dotrpela je naša nad vse ljubljena žena in najboljša mati, gospa

Ana Polc roj. Butara

soproga gostilničarja in mesarja

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, 3. decembra ob 3 popoldne na domače farno pokopališče. Leskovec pri Krškem, dne 2. decembra 1939.

Globoko žalujoči: Vinke, soprog; Minka por. Božič, Vinke, Branko, Lado, Vida, Vera, otroci; Joško Božič, zet in ostalo sorodstvo.

Umrta nam je danes v Zagrebu po dolgi in mučni bolezni, v 75. letu starosti, naša nad vse ljubljena mama, babica, prababica, tačča, sestra in teta, gospa

Ana Markič
roj. Pogačnik

Blago pokojnico bomo prepeljali iz Zagreba v Novo mesto na mestno pokopališče, kjer bo pogreb v nedeljo, 3. decembra ob štirih popoldne.

Ljubljana, Zagreb, Cleveland, Novo mesto, 1. dec. 1939.

V globoki žalosti rodbine:

Viktorja Markiča, dr. Bogdana Petelina, Frica Meisetsa in Marije Dularjeve.

Umrta je danes naša preljuba mati, stara mati in prababica, gospa

Uršula Modic

Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo, dne 3. decembra ob 3 popoldne na farno pokopališče na Blokah. Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Lahovo, dne 1. decembra 1939.

Žalujoči ostali

Posestva

Hišo s sadnim vrtom
(elektrika, vodnjak) prodam. Informacije: Stih Jakob, Krmelj, Dolenjska

Enodružinsko hišo
kuhinja, tri sobe, pritlikline, vrt — takoj ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18857.

Enodružinsko hišo
v okolici Ljubljane - kupim. Plačljivo takoj v gotovini. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18782.

Novo hišo v Ljubljani
rentabilno, do milijona - kupim, brez posrednika. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gotovina« 18.582, p

Nova hiša
z lepim vrtom, blizu postaje, naprodaj za 22.000 din. Anton Satler, Brezice 77. (p)

Vilo ali hišo
v Mariboru, Celju ali neposredni bližini, do 200 tisoč din, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Gotovina« 18.690, p

Posestvo
na Kranjskem kupim za zmerno ceno. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Kranjsko« 18.757, p

Parcelo v Ljubljani
2400 m², prodam za denar, hipoteko, knjižico. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.759. (p)

Posestvo
obstoječe z 2 vinogradov, gozda in njive, ugodno naprodaj 15 minut od glavne ceste, okraj Kozje. Ponudbe na podružnico »Slov.« Trbovlje.

Parcelo
v razni velikosti in cenl. v bližini nove tramvajске proge in nove gimnazije prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18800. (p)

Hiša s trgovino
na deželi zaradi smrti lastnika naprodaj. Potreben kapital 10.000 din, drugo hipoteka. Finžgar, gostilna, Sv. Marjeta na Drav. polju, p. Rače. (p)

Kupim hišo
do 700.000 din. Plačam takoj 400.000 din v gotovini, ostalo hipoteka ali knjižice Mestne hranilnice ljubljanske. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18830.

Posestvo
28/4 orala, njive, travniki, sadonosnik in gozd, hiša in gospodarsko poslopje, vse zidano in z opeko krito, naprodaj. - Posestvo se nahaja v Gorici pri Račah. Naslov: Celofiga Stefan, Bresterica pri Mariboru. (p)

Kupim posestvo
v bližini mesta. Rožman, Lahovec, p. Komenda.

Parcelo
prodam v Linhartovi ulici. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18841. (p)

Lepa sončna parcela
ugodno naprodaj. Dopise upravi »Slovenca« pod »Lepa parcela« št. 18827.

Parcelo
ob Celovski cesti, dešno, pred remizo, prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ugodno« št. 18732.

Družinsko hišo
z velikim vrtom prodam v Šiški. Ugodna cena. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.811. (p)

Vilo v Ljubljani
kupim za gotovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Severna stran« št. 18854. (p)

Kupim hišo
najraje v bližini Kranja ali Škofje Loke. Ponudbe z navedbo cene upravi »Slovenca« pod »Plačam takoj« št. 18850. (p)

V Ljubljani prodam
novo hišo z garažo, poleg parcela z vrtom in dvoriščem. Vse v najboljšem stanju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18854. (p)

Dvostanovanjsko hišo
all parcelo kupim v mestu Ljubljana ali na periferiji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Čedno« 18.847. (p)

Gozd
sredno zaraščen in pastljiv svet v izmeri 30.000 kv. metrov po ugodni cenl. naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18844. (p)

Šeststanovanjsko hišo
z gospodarskim poslopjem in obsežnim vrtom, v trnovskem predmestju v Ljubljani, prodam. — Potizve se: Mala čolnarska št. 4. (p)

Posestvo
z enonadstropno hišo in velikim vrtom v izmeri 2000 m², v Ljubljani, po ugodni cenl. prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18845. (p)

Hišo z vrtom
pripravno za obrt ali za upokojenca, ugodno prodam v središču večjega industrijskega kraja. Ponudbe podružnici »Slov.« Trbovlje.

Kupim hišo
z vrtom, eno ali dvostanovanjsko, ali tudi samo parcelo, v bližnji okolici Ljubljane. Brez posredvalca. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Primerna cepa« 18.785. (p)

Auto-motor

Avto limuzino
prodam ali zamenjam za mizarske stavbne izdelke ali zidno opeko. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Trbovljah.

Dva tovorna avtomobila
poltonski in eno in pol do 2 tonski, v dobrem stanju, tudi brez karoserije. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tovorni avto« št. 18861. (f)

STROJI

Stabilni motor
benzinski ali plinski 10 HP, v dobrem stanju, kupi električarska zadruga Poljane n. Škofjo Loko.

Zivali

Žrebca noričana
18 mesecev starega, proda Ivan Jelen - št. 117 pri Velenju. (j)

Majhnega psička
najraje pinča ali dakeljna, kupim. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 18.751. (j)

Štirje aparati letnika 1940 zopet dokazujejo, da je

znamka svetovnega slovesa

1. RADIONE 740 SUPER

Osemelektronski veliki razkošni super Radione 740 ima predstopnjo, 7 krogov, 3 valovna območja, moderne jeklene elektronke, magično oko z dvojno občutljivostjo, zvočno kompenzacijo, regulator za selektivnost in barvo glasu, zmanjšano občutljivost za motnje, zaporo zoper kratkovalovne motnje. Tipa 740 W za izmenični tok rabi le 50 wattov. Cena Din 5600.—

Tipa 740 GW za istosmerni in izmenični tok rabi 70 wattov. Cena Din 5800.—

2. RADIONE 540 SUPER

Petelektronski razkošni super Radione 540 ima 7 krogov, 3 valovna območja, moderne jeklene elektronke, magično oko, zvočno kompenzacijo, regulator za selektivnost in barvo glasu. Tipa 540 W za izmenični tok rabi le 40 wattov. Cena Din 4200.—

Tipa 540 GW za istosmerni in izmenični tok rabi 58 wattov. Cena Din 4400.—

3. RADIONE 440 B SUPER

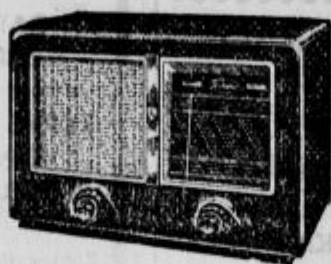
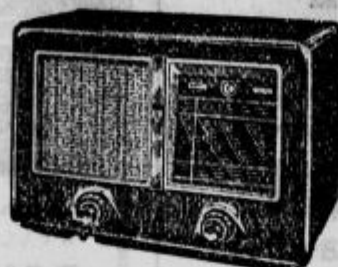
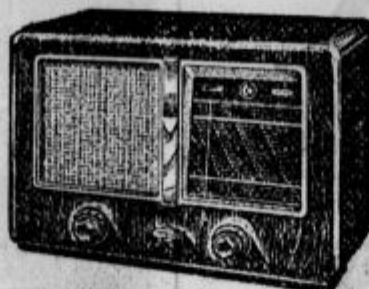
Štirielektronski baterijski super Radione 440 B ima: 7 krogov, 3 valovna območja, 2 voltne štedljive elektronke, regulator za selektivnost in barvo glasu, odklopljivo razsvetljavo skale. Poraba toka (brez razsvetljave): 2 Volt, 0.42 A, 135 Volt, 13 ma. Cena Din 3700.—

Tipa 440 B za istosmerni in izmenični tok rabi 24 wattov, za 6 voltni akumulator le 3.5 A. Cena Din 4800.—

4. RADIONE R 2 SUPER

Sestelektronski avto- in potni super Radione R 2 ima: predstopnjo, 7 krogov, 3 valovne dolžine; delan je za 6- ali 12-voltni akumulator in za vse napetosti izmeničnega toka; ima regulator za barvo glasu, zmanjšano občutljivost za motnje in zaporo zoper kratkovalovne motnje ter kovinsko kaseto. Poraba toka je neverjetno majhna, in sicer: za izmenični tok le 24 wattov, za 6 voltni akumulator le 3.5 A. Cena Din 4800.—

„Radio“ d. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 7 Telefon 31-90.

ZA MIKLAVŽA KUPITE

	115.-	35.-	
	190.-	215.-	
	135.-	90.-	

Peko

Dekoracija! Montiranje zastorov!

Franc Jager
tapetništvo
Ljubljana
Sv. Petra cesta 17.
Telefon 20-42

Velika zaloga najmodernejših Couch-zof, otoman, vseh vrst foteljev in žimnic. V zalogi vedno žima, gradl za modroce ter blago za prevleko pohištva. Konkurenčne cene! Solidna izdelava!

Nosite »HINKO« klobuke!

Javna dražba

Zaradi opustitve večjega gospodinjstva se bodo prodali iz proste roke, oziroma na

prostovoljni javni dražbi v Ljubljani, Gradišče 1, II. nadstr.

razni predmeti, kot: starinsko orožje, antično pohištvo, stare oljnathe slike, zbirka majolik in druge antikvitete; kompletna jedilnica in spalnica, posamezne mize, stoli, fotelji, omare ter mnogo starejših znanstvenih in drugih knjig. — Ogled teh predmetov se vrši v četrtek, dne 7., v petek, dne 8., v soboto, dne 9. in v nedeljo, dne 10. decembra t. l., vsakokrat od 10—12 in od 15—18. — Dražba bo v ponedeljek, dne 11. decembra t. l. od 9—12 in od 15—18 ter po potrebi tudi v prihodnjih dneh. — Reflektantom bo na razpolago seznam predmetov z označbo cenilnih cen. Po teh cenah se bo vršila tudi ob dnevih, določenih za ogled, prodaja iz proste roke. — Cena seznamu je 5 din.

Ugoden nakup božičnih daril
poceni manufaktura
pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15

Da Vaša postelja pozimi ne bo mrzla
si preskrbite tople flanelne, odeje v svili in klotu, pernice, plimoleje i. t. d. pri
F. I. GORIČAR, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta
kjer ima v svojem specialnem oddelku največjo zalogo po najnižjih cenah.

Miklavževa darila
IVAN KRAVOS
Maribor
Aleksandrova c. 13

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjlm očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorbi!

Oznanilo
Blagovolite si ogledati za Miklavža v
novootvorjeni trgovini, Mestni trg 8
veliko izbiro vsevrstnih ur, bogato zalogo modernih zlatih in srebrnih izdelkov, pripravnih za darila ob vsaki priliki — vse po najsolidnejših cenah. Kupujem staro zlato in srebro! Se priporoča
V. URLEP, LJUBLJANA, Mestni trg 8

Priviligirana del. družba državnih svilar v Beogradu
razpisuje
NATEČAJ

za 2 tehnična strokovnjaka - poslovodja za vodstvo predinice (Filande);
za 1 tehničnega strokovnjaka - poslovodja za vodstvo izdelave niti (Zwirneri);
za 1 tehničnega strokovnjaka - poslovodja za vodstvo ikalnice;

za 1 tehničnega strokovnjaka - poslovodja za vodstvo barvarne (barvanje naravne in umetne svile);
za 1 tehničnega strokovnjaka za vodstvo apreture in za 1 mehaniškega mojstra za tkalnico.

Zgoraj navedeni strokovnjaki morajo imeti vsaj 10 let prakse, biti popolnoma skušeni in imeti več let samostojnega vodstva v naštetih strokah. — Ponudbe z navedbo kvalifikacij, dosedanjega dela, referenc in plače poslati na: **Direkcija drž. svilarstva, Novi Sad**

Opozorilo interesentom pri nakupovanju hiš v Beogradu
Zaradi svoje osebne varnosti, da bi napravili ugodno kupčijo in dobro naložili svoj denar, obiščite nas zaradi pregleda naše večje izbire hiš, ki jih imamo v izključni prodaji **po zelo nizkih cenah**. Brez vsakih stroškov in obveze za nakup Vam damo avto na razpolago, da si ogledate **naše objekte**.

CENTRALNI ZAVOD
ZA NAKUP IN PRODAJO NEPREMICNIN — Lastnik LJ. BOGOJEVIĆ BEOGRAD, OBILICEV VENAC 38 preko ceste nasproti »Ruskemu carju«. — Telefon 25-7-66

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA VRHNIKI,
r. z. z. n. z. sporoča žalostno vest, da je umrl gospod

IVAN ČEPON
dolgoletni član načelstva.

Blagega pokojnika bomo spremili na zadnji poti v nedeljo, dne 3. decembra ob 3 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče sv. Antona v Verdu.

VRHNIKA, dne 2. decembra 1939.

ODBOR.

Po dolgi in mučni bolezni je umrla danes gospa

Ana Rudolf roj. Hlad
soproga nadučitelja v pokoju

Pogreb bo v nedeljo, dne 3. decembra 1939, ob 4 popoldne na pokopališče v St. Vidu pri Vipavi.

Št. Vid pri Vipavi, Ljubljana, Vrhpolje, dne 2. decembra 1939.

Užaloščeni:
Janke Rudolf, soprog. Ema Rudolf, Ivan Rudolf, Dušan Rudolf, Mara in Josip Črnigoj ter družina Lavrenčič.